

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روزیکشنبه ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰

فهرست مطالب :

- ۶- طرح و تصویب يك فوریت تبصره های غیر مالی بودجه ۱۳۴۰ کل کشور
- ۷- طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع بودجه ۱۳۴۰ کل کشور
- ۸- معرفی آقای دکتر تقی علی آبادی بسمت معاونت وزارت فرهنگ بوسیله آقای وزیر فرهنگ
- ۹- تقدیم لایحه بودجه ۱۳۴۰ مجلس شورای ملی بوسیله آقای افخمی کارپرداز
- ۱۰- مذاکره در گزارش کمیسیون بودجه راجع به بودجه ۱۳۴۰ کل کشور
- ۱۱- ختم جلسه بعنوان تنفس

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- تقدیم چهار فقره سؤال بوسیله آقایان زَنُوْزِي- صالح- کاظم مسعودی- دکتر الموتی.
- ۳- بیانات آقای رئیس دائر به ابراز تأسف از فوت مرحوم دکتر امیراعلم
- ۴- اعلام تصویب نمایندگی آقای مراد اریه پس از استرداد مخالفت آقای پزشکی
- ۵- فرائد گزارش کمیسیون بودجه راجع بودجه ۱۳۴۰ کل کشور

مجلس دو ساعت و بیست و پنج دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل شد

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود: (بشرح ذیل خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان : سترک - بهادری - دکتر اسدی - محمود ذوالفقاری - امیری - امیر عشایری - خلیلوند - ایلخان - شیخ الاسلامی - صدر میر حسینی - طاهری - دیهیب مشار - قوامی - دکتر موسوی اصفهانی - شادلو - مهندس هدایت - سعید مهدوی - دکتر الموتی - رامبد - سزنجی - دکتر سعید حکمت - رشیدیان - دکتر اقبال - دکتر امین - بهبهانی - محمد علی مسعودی

غائبین بی اجازه آقایان : دکتر هدایتی - اعظم

زنکفه

رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری نیست ؟ آقای

ایلخانی زاده

ایلخانی زاده - در مذاکرات بنده يك قسمت که از خارج گفته بودم ثبت شده ولی آنچه را که از روی یادداشت قرائت کرده بودم آنرا بکلی از صورت جلسه ترك کرده و ننوشته اند و در صورت جلسه نبود

رئیس - یادداشت را به تند نویسی بدهید اصلاح میشود

۴- تقدیم چهار فقره سؤال بوسیله آقایان : زَنُوْزِي- صالح- کاظم مسعودی- دکتر الموتی

رئیس - آقای زَنُوْزِي

زَنُوْزِي - سؤالی است از دولت که تقدیم مقام ریاست می کنم

رئیس - بدهید بجزریان گذاشته می شود آقای صالح

صالح - در اظهارات بنده چند اشتباه مطبوعه ای هست

هـ-قرائت گزارش کمیسیون بودجه راجع به بودجه ۱۳۴۰ کل کشور

رئیس - امروز بودجه مطرح است و مطابق آئیننامه البته مدت جلسه پنجساعت خواهد بود و جلسات نباید بلاانقطاع باشد، آقای نخست وزیر فرمایشی دارید؟

نخست وزیر - سؤالاتی که شده جواب آنها حاضر است ولی چون بودجه مطرح است به بعد موکول میشود

رئیس - البته بعد جواب خواهید داد. آقای موسوی

موسوی - تلگرافاتی است که از خوزستان رسیده است تقدیم مقام ریاست میکنم

رئیس - مانعی ندارد. بجزریان گذاشته می شود. اکنون لایحه بودجه قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی
برای آنکه آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی از جریان تنظیم بودجه دل کشور و اقدامات کمیسیون بودجه مستحضر شوند ناگزیر از ذکر مقدمه ای میباشد

مقدمه

در طی شش روز که جلسات متوالی کمیسیون بودجه از صبح تا پاسی از شب ادامه داشت، با حضور هیئت دولت و اعضای کمیسیون بودجه، مطالعات و مباحثات بی سابقه ای در اطراف پیش بینی درآمد و هزینه های عمومی کشور و مقایسه با آنچه که در گذشته ملاک عمل بوده بعمل آمد و نظرات اصلاحی نمایندگان محترم رفع نقائص و جلوگیری از تفریط و تبذیر بیت المال ملت از یک طرف و توجه نخست وزیر و سایر ورثه در تشریح و توضیح برنامه های کار و نحوه مصارف عواید دولت، در محیط آمیخته با حسن تفاهم بجزئیات امور رسیدگی گردید.

چون تنظیم يك بودجه متعادل که از طرفی کلیه عواید و درآمد کشور در آن روشن و بارز باشد و از طرف دیگر کلیه هزینه و مخارج عمومی کشور در آن نمایان گردد مورد کمال علاقه نمایندگان محترم است و از آنجا که بهبود وضع و تأمین رفاه عمومی و حفظ منافع ملت مورد توجه خاص اعلیحضرت همایونی و مجلس شورای ملی و همچنین افراد ملت میباشد این بود که کمیسیون بودجه جهت وصول

که با اجازه جنابعالی میدهم با اداره نند نویسی که اصلاح شود همانطور که خاطر مبارک مستحضر است از مسجد سلیمان چند روز است که متوالیاً تلگراف و تظلم میکنند بنده يك سئوالی در این خصوص در باره بعضی از انتخایاتی که باقی مانده است تقدیم میکنم که مقرر فرمائید بجزریان گذاشته شود

رئیس - بسیار خوب، آقای کاظم مسعودی
کاظم مسعودی - يك سئوالی از جناب آقای وزیر کار است که تقدیم میکنم

رئیس - بجزریان گذاشته می شود آقای دکتر الموتی
دکتر الموتی - سئوالی است از جناب آقای وزیر دارائی راجع بحریه و فروشگاه فردوسی که تقدیم میشود
رئیس - بسیار خوب آقای نعیمی اکبر

نعیمی اکبر - در جلسه گذشته روز پنجشنبه سی ام نام بنده جزء غایبین با اجازه ذکر شده در صورتیکه بنده حاضر بودم

رئیس - بدهید اصلاح کنند دیگر نظری نسبت بصورت مجلس نیست آقای دکتر اعتبار

دکتر اعتبار - يك داغدی از اهالی همدان رسیده که این را عیناً تقدیم میکنم

رئیس - بسیار خوب، دیگر نظری نسبت بصورت جلسه نیست اظهاری نشد بصورت مجلس جلسه قبل تصویب میشود

۳- بیانات آقای رئیس دائر به این از تأسف از فوت مرحوم دکتر امیراعلم

رئیس - خاطر آقایان محترم از فوت مرحوم دکتر امیراعلم مستحضر شده است و یقین دارم این فضیه مولمه موجب تأسف خاطر آقایان است (صحیح است، صحیح است) فقدان این مرد بزرگوار که دارای صفات حمیده و ملکات فاضله بود و مدتی هم سمت وکالت و نیابت ریاست مجلس را داشته بیشتر مورد تأسف است (صحیح است) از خداوند مسئلت می کنم روح آن مرحوم را غریق رحمت خود فرماید و به بازماندگان اجر جزیل عطا نماید.

۴- اعلام تصویب نمایندگی آقای مراد اریه پس از استرداد مخالفت آقای پزشکی

رئیس - در جلسه پیش راجع به اعتبار نامه آقای مراد اریه مخالفتی شده بود و آقای پزشکی مخالفت کرده بودند و در همان جلسه هم پس گرفتند منتهی جلسه قبل اکثریت نداشت و حالا بهر حال تصویب آن اعتبار نامه را اعلام میکنم

تشکیل انجمنهای شهر و اجرای قانون عمران دهات و اجرای برنامه اصلاحات ارضی و بسط و املکت قضائی و تعمیم عدالت اجتماعی و فردی و فراهم کردن موجبات و وسائل تسریع در امور دادرسی بنامین آسایش عمومی موفق گردد.

نحوه تنظیم بودجه کشور

خاطر نمایندگان محترم را نسبت بوضع بودجه سال جاری معطوف داشته اشاره میکند که این بودجه مانند بودجه سال ۱۳۳۹ بر اساس بودجه برنامه‌ای که دخل و خرج نگاهها و شرکت‌های دولتی و سازمان برنامه و درآمد نفت و سایر درآمدهای زینه در آن گنجانیده شده و جامعیت آن بهر کیفیت رعایت گردیده است و تمام جزئیات خرج و دخل مملکتی در این بودجه منظور شده است. برای توضیح این مطلب اضافه می‌کند که در بودجه برنامه‌ای وظایف و هدف هر دستگاه بطور وضوح روشن و مشخص میباید و برای رسیدن به هدفهای مخارج پیش‌بینی شده بتفکیک انواع هزینه‌ها با توضیحات کافی مندرج است و این روش بی سابقه علاوه بر آنکه برای هر فردی امکان رسیدگی و بررسی جزئیات امر را دارد برای مدیران و مسئولین هر سازمان تکالیف قانونی پیش‌بینی شده و بسرعت می‌توان از نتایج اجرای برنامه‌ها مستحضر شد. بعلاوه این روش موجب می‌گردد که مجلس و دولت بتوانند با آزادی عمل بیشتری جزئیات مخارج را رسیدگی نمایند و از این گذشته برنامه کار دولت بجای ارقام کلی بر افلام مستدل متکی میباید و این خود بزرگترین توفیقی است که در تنظیم لایحه بودجه بدست آمده است. بطوریکه در هر موقع می‌توان قسمتی از مخارج یا عواید کشور را تحت کنترل فرزاد و از نتایج آن مستحضر گردید.

لازم است تذکار داده شود بودجه‌ای که دولت به مجلس تقدیم نموده متجاوز از ده هزار برک شامل ارقام و اقلام و اعداد جزء هر دستگاه دولتی میباید و رسیدگی باین اقلام که مورد تقاضای دولت بود متضمن صرف وقت بیشتری بود و چنانچه کمیسیون میخواست لایحه دولت را بانتظار رسیدگی بجزء ارقام موکول نماید محتاج بوقت بیشتری بود و مسلماً در اجرای برنامه‌های دست اقدام و امور جاری مملکت و فقه‌ای روی میداد. لذا رسیدگی ببودجه‌های تفصیلی مطابق آئین نامه مجلس بعهدہ کمیسیون بودجه محول گردید.

باین هدف توانست آنچه را که بخیر و صلاح مملکت میباید مورد بحث و مذاقه قرار دهد.

خوشبختانه آسایشی که در سایه آرامش برای ملت ایران فراهم شده و این اصل کلی موجب تأمین خواسته‌های ملت و تعقیب برنامه‌های اصلاحی و پیشرفت‌های اساسی شده و خواهد شد بخصوص نتایج نقشه‌های عمرانی که از سال ۱۳۳۲ بسد پی‌ریزی شده و از مرز جلّه نهائی گردیده و اثرات آن در جهت بالا رفتن سطح زندگی مردم بتدریج مشهود میگردد و امید می‌رود که با همکاری و هم‌فکری قاطبه مردم کشور در رفع مشکلات و معضلات مملکتی توفیق خدمت بملت نصیب گردد.

وضع بودجه کشور

بودجه کل مملکتی در سال ۱۳۴۰ که نموداری از پیشرفت‌ها و تعقیب برنامه‌های اقتصادی و تولیدی میباید بنظر آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی میرسد، بر خلاف چند سال گذشته بودجه سال جاری برای اولین بار نه تنها در اثر صرفه‌جویی و ازدیاد عوائد مملکتی کسری ندارد بلکه این مشکل بزرگ که سالیان دراز گریبانگیر کشور بوده خوشبختانه از بین رفته و حتی با اضافه در آمدی بمبلغ ۱/۰۸۰/۶۷/۲۳۶ ریال پیش‌بینی شده است و دولت در نظر دارد که در سال جاری حدود دو هزار و پانصد میلیون ریال از محل صرفه‌جویی که در تبصره ۱۵ پیش‌بینی شده است از دیون خود را بیانگمر کزی پرداخت نماید و طبق توضیحات دولت در کمیسیون بودجه تصمیم چنین است این مبلغ برای کمک به طرح‌های صنعتی و کشاورزی و عمرانی اختصاص داده شود. توفیقی که دولت در تقدیم بودجه سال جاری از لحاظ افزایش در آمد بدست آورده است و قطعاً مورد توجه خاص نمایندگان محترم خواهد بود اطمینان اجرای برنامه‌های عمرانی را کاملاً فراهم میسازد.

همانطوریکه در مقدمه لایحه بودجه پیشنهادی دولت مصرح میباید طرح‌های مهم اساسی در زمینه‌های مختلف منظور نظر دولت قرار گرفته و در کلیه شئون مملکتی انتظار پیشرفت و ترقی مسلم و قطعی است.

دولت در نظر دارد با اجرای برنامه تثبیت اقتصادی و تقدیم قوانین متناسب و مترقی از آن جمله قانون انتخابات و استخدام کشوری و تنظیم برنامه‌ای در زمینه افزایش تولید و تعقیب اقدامات برای توسعه صنایع و جلب سرمایه‌های خارجی و

باینکه مخارج مملکت از نظر هزینه عمومی و تعهدات دولت و مخارج اجتناب ناپذیر نسبت بسال ۱۳۳۹ معادل ۷۲۵۶۷۲۷ ریال اضافه شده معادل با مراعات صرفه جوئی و امتناع از تعهدات جدید ساختمانی و سعی در افزایش در - آمدها بودجه سال ۱۳۴۰ بنسبت قابل ملاحظه ای از سال گذشته چه از لحاظ خرج و چه از لحاظ در آمد اضافه پیش - بینی شده است و در زیر خلاصه آنرا بنظر نمایندگان محترم میرساند -

جمع هزینه سال ۱۳۳۹	۸۳۱۷۶۶۸۲۱۰۴ ریال
جمع هزینه سال ۱۳۴۰	۸۸۰۹۶۹۴۵۷۶۴ ریال
جمع در آمد سال ۱۳۳۹	۸۲۲۷۴۱۰۵۸۰۳ ریال
جمع در آمد سال ۱۳۴۰	۸۹۱۷۷۴۱۳۰۰۰ ریال

هدف تنظیم بودجه و اثرات آن

در اینجا لازم است خاطر آفتابان نمایندگان محترم را باین نکته متوجه سازد که پیشرفت هر کشوری منوط باز دیاد تولیدات از طریق صنعت و کشاورزی می باشد . سیاست و توجهی که دولت در مورد تشویق مردم ب سرمایه گذاری و ایجاد تأسیسات تولیدی و صنعتی و معدنی اتخاذ نموده و استقبال شایانی که مردم در این زمینه از خود نشان داده اند آینده امید بخشی را نوید می دهد و امید می رود ظرف یکی دو سال آینده واردات چندین قلم از اجناس مورد احتیاج عمومی (بواسطه تولید کافی در داخل کشور که کفاف احتیاجات عمومی را کاملا بدهد) از بین رفته و از این راه چند صد میلیون دلار ارز کشور صرفه جوئی گردد (تا پایان سال ۱۳۳۹ بالغ بر ۸۴۰۰ میلیون ریال معادل ۱۱۰ میلیون دلار صرفه جوئی ارز تخمین زده شده است) و برای اینکه آفتابان نمایندگان متوجه این قبیل اقدامات شده باشند توضیح میدهد که تا پایان سال گذشته مبلغی متجاوز از پنج هزار و هشتصد و هفده میلیون ریال برای وامهای بزرگ صنعتی و معدنی (که مبلغ ۱۰۱۶۶۹۴۴۹۹ ریال آن بر گشت شده است) در حدود ۳۸۱ میلیون ریال برای وامهای کوچک صنعتی و معدنی توصیه شده است که معادل ۴۶۴۰ میلیون ریال آن پرداخت و بقیه در جریان رسیدگی است که مبلغ ۳۸۸۲۷۰۵۰ ریال آن تا پایان سال ۱۳۳۹ بر گشت شده است و این وامها در استانها و شهرستانها

منشأ اثرات بسیار در بخشان و شایان توجه بوده و موجب بالا بردن سطح تولید و زندگی شده است . بطوریکه تا بحال ۳۲۵ طرح بزرگ صنعتی و ۱۲۱۳ طرح کوچک تصویب و بمرحله اجرا در آمده است .

بعلاوه با جلب سرمایه های خارجی در حدود ۲۳۰ میلیون ریال خود قدم مؤثری در پیشرفت صنایع داخلی بوده و میتوان بطور قطع یاه آور شد که متجاوز از دو برابر مبالغ فوق نیز سرمایه های را کد داخلی از طرف صاحبان صنایع در سالهای اخیر برای ایجاد مؤسسات تولیدی بکار افتاده که بنظر اینجانب از بزجسته ترین اقدامات اقتصادی بشمار میرود .

سیاست دولت در اجرای برنامه تثبیت اقتصادی خود یکی از نکات قابل ملاحظه می باشد .

در امور کشاورزی نیز با اختصاص وامهای طویل - المدته و اصلاح بذر کشاورزی و توسعه سطح کشت و فروش تعداد زیادتری تراکتور و کماین و آشنا ساختن مردم با استفاده از ماشین آلات کشاورزی و اقدامات لازم برای مصونیت زراعت از آفات مختلف و مبارزه با سن و دفع ملخ دریائی و مراکشی و همچنین حفظ و نگاهداری جنگلها و دفع آفات دامی نیز عملیات مؤثری خواهد بود که سطح تولید کشاورزی را بمیزان قابل توجهی بالا برده و با نتیجه در آمد ملی ترقی خواهد یافت .

اتمام سدهای بزرگ از جمله سد کرج - سد سفید رود در سال جاری و آیتده و بهره برداری از آنها و سایر عملیات عمرانی و راه سازی و ایجاد شبکه های برق شهرستانها و تکمیل خطوط و ساختمان ایستگاههای بزرگ راه آهن و توسعه خطوط و اسفالت راهها و ایجاد راههای جدید و ساختمان پلهای بزرگ و مرمت راههای کشور و اقدامات مفیدی که در تکمیل وسائل ارتباطات در کلیه کشور بعمل آمده و نصب مراکز تلفن جدید خود کار و تأمین احتیاجات ضروری مردم پایتخت و شهرستانها و توجه بوضع زننه گی روستائیان در دهات و تخصیص وامهای کوچک برای زارعین و کشاورزان خود قدمهای مفیدی خواهد بود که در سال جاری هدف اصلی دولت بشمار میرود . علاوه بر متوجه امور بهداشتی و جلوگیری از بیماریهای واگیر

و سلو و با و مالاریا و تهیه و اکسهای مختلف و ادامه فعالیت های مؤثر در امور بازرگانی و تشویق مردم بصیادرات از جمله مسائلی است که بخودی خود در وضع مردم تأثیر شایان و قابل توجهی خواهد داشت.

مراقبت در منع کشت خشخاش و جلوگیری از قاچاق تریاک و مواد مخدره خود از مسائلی است که مورد توجه دولت بوده و در آینده نیز مراقبت شدیدی در این خصوص معمول خواهد داشت.

و اگذاری امر فرهنگ و بهداری ب مردم و نظارت در این امور که بالمآل باعث میگرد آحاد و افراد کشور بتوانند بسر نوشت خود علاقه بیشتری ابراز دارند و همچنین دریافت شهریه از دانش آموزان متمکن و تخصیص آن بتوسعه مدارس و کمک بمعلمین و شاگردان با استعداد و همچنین تعمیم تحصیلات اجباری ابتدائی و توسعه مدارس حرفه ای و تقلیل اعزام دانشجوی خارج و اختصاص اعتبار کافی جهت تقویت و توسعه دانشگاه شهرستانها از جمله نظرات مفیدی میباشد که در جلسات کمیسیون بودجه مورد بحث قرار گرفت و با تصویب و اصلاح تبصره های پیشنهادی در وصول باین هدف توفیق بدست خواهد آمد.

دولت نیز مجاهدت خود را نموده که در این امور با مردم تشریک مساعی کامل را مبذول داشته و با اختیاری که ب مردم (انجمنهای شهر ، انجمنهای بهداری ، شورا های فرهنگی) جهت وضع عوارض برای توسعه و بهبود این امور داده خواهد شد بدون آنکه از تعهدات دولت کاسته شود، راه وصول بدمو کراسی واقعی و واگذاری فرهنگ و بهداری ب مردم پی ریزی گردد. بعلاوه چون در سنوات اخیر بعد از تصویب قانون ترمیم حقوق کارمندان دولت تعدادی در حدود ۱۲۰۰۰ نفر از کارمندان که در طول خدمت کشور بازنشستگی را ب ماخذ حقوق سابق می پرداختند بازنشسته شدند. هنگام بازنشستگی حقوق آنان تقریباً تا دو برابر افزایش یافت و بدین ترتیب آنچه که در طی سالهای گذشته بصندوق پرداخته بودند ، ظرف مدت یکسال با آنان مسترد شد و بهمین علت صندوق بازنشستگی محتاج بکمک و مساعدت گردید با توجه بقانون مهندسین و تعداد کثیر بازنشستگان احساس میشود تقویت بنیه مالی این صندوق ضرورت تام دارد. راه حلی که بنظر دولت رسید این است که مبلغ ۱۵۰ میلیون ریال فعلاً از بودجه

کل کشور بعنوان کمک منظور داشته و کشور بازنشستگی طبق تبصره ۲۹۰ دریافت گردد تا بدین طریق این مشکل نیز مرتفع گردد و کسانی که بافتخار بازنشستگی نائل میگردند از آینده خود مطمئن بوده و نگرانی از لحاظ دریافت حقوق مرتب خود نداشته باشند.

ترکیب کلی بودجه

برای اینکه آقایان نمایندگان محترم از تقسیم بندی بودجه مستحضر شوند فصول مختلف آنرا بطور خلاصه توضیح میدهد.

فصل اول - بودجه درآمد وزارتخانه ها و ادارات کل و نگاهها و شرکتهای دولتی.

فصل دوم - بودجه هزینه وزارتخانه ها و ادارات کل و نگاهها و شرکتهای دولتی.

فصل سوم - بودجه درآمد و هزینه سال ۱۳۴۰ شرکتهای واحدهای سازمان مرکزی شرکتهای صنعتی و معدنی وزارت صنایع.

فصل چهارم - بودجه درآمد و هزینه سازمان برنامه.

فصل پنجم - درآمد و هزینه شرکت ملی نفت.

(۱) - در قسمتهای درآمد های مستقیم که شامل: مالیات بر درآمد املاک مزروعی - ارث - مستغلات - اراضی مبلغ ۴۵۷ میلیون ریال بیش از سال گذشته پیش بینی شده است.

(۲) - در مورد مالیات غیر مستقیم که شامل: مالیات نفت و بنزین - مالیات رسومات - حق تمبک و بارنامه - درآمدهای متفرقه مالیاتی مبلغ ۳۲۸ میلیون ریال بیش از سال ۱۳۳۹ (بدون آنکه نرخ مالیاتی افزوده شده باشد) پیش بینی شده است.

(۳) - در مورد سهمیه دولت از درآمد نفت: دولت برای ادامه کارهای تولیدی و عمرانی توانسته است میزان استحصال و استخراج نفت را افزایش داده و حداقل در حدود دو بیست و هشتاد میلیون دلار از این طریق درآمد تحصیل نماید که طبق تبصره ۴، قسمت اعظم آن برای کارهای عمرانی و تولیدی در اختیار سازمان برنامه قرار خواهد گرفت.

فصل دوم - بودجه هزینه های وزارتخانه ها و ادارات

بنوبه خود نشان میدهد که دولت نسبت بتأمین قوای انتظامی کشور توجه لازم را مبذول داشته است.

۶- موافقت دولت در انحلال بعضی از دستگاہها و صرفه جوئی بودجه آنان از اقدامات برجسته کمیسیون بودجه میباشد

۷- ممنوعیت دریافت حقوق بعضی از شاغلین آزاد از چند دستگاہ دولتی.

۸- جلوگیری از انتشار طبع نشریات گوناگون دولتی که مستلزم هزینه گزافی بود بعلاوه عدم تعهد جدید نسبت بتوسعه و خرید چاپخانههای دولتی و وابسته بآن که از نظر صرفه جوئی رقم قابل ملاحظه ای عاید خواهد شد از اضاحتاتی است که در کمیسیون بودجه بعمل آمد.

۹- تعیین وضع مشمولین خدمت سربازی که مازاد بر احتیاجات ارتش شناخته میشود و صدور برك معافیت دائم آنان یکی از اقدامات سودمندی است که برای همیشه بالاتسکلیفی جمعی از جوانان کشور را مرتفع خواهد نمود.

۱۰- جلوگیری از تفریط و تبعیضاتی که در گذشته در اعطای پاداش بعد از ایاز کارمندان بعمل میآمد و محدودیت آن مسلماً نارضایتی هائیکه در این زمینه در بین کارمندان دولت بوجود میآید از بین خواهد برد.

بالاخره پیشنهاد و تصویب چند تبصره اصلاحی که از طرف کمیسیون بودجه پیشنهاد و مورد موافقت دولت گردید محصول کوششی است که اعضای کمیسیون بودجه مبذول داشته و امید میرود باتأیید این گزارش از طرف نمایندگان محترم مجلس شورای ملی توفیق خدمت بیشتری نصیب گردد.

در پایان معروض میدارد که لایحه بودجه مملکتی در تاریخ ۱۲/۲۷/۱۳۳۹ بمجلس شورای ملی تقدیم گردید و بعلت تعطیلات اول سال مجلس در تاریخ یکشنبه ۲۰ فروردین ماه ۱۳۴۰ در کمیسیون مطرح و از آن پس طی شش روز که جلسات آن متوالاً از ساعت هشت و نیم تا یک بعد از ظهر و از چهار تا نه بعد از ظهر با حضور آقایان نخست وزیر و وزراء و مدیر کل بودجه تشکیل گردید و پس از بررسی کامل کمیسیون بودجه توانست وظیفه ای را که قانون اساسی طبق اصل ۱۹ و ۲۷ و آئین نامه داخلی طبق ماده ۳۹ بر عهده اعضای کمیسیون بودجه محول ساخته است بنحو شایسته ای انجام دهد

کل و بنگاهها و شرکتهای دولتی بر اساس سال ۱۳۳۹ تنظیم شده است و حداکثر صرفه جوئی بعمل آمدولی در جلسات کمیسیون باین نتیجه رسیدیم که نسبت به پیشرفت محصولات کشاورزی و تقویت توتون کاران و کارهای عمرانی کشور از قبیل توسعه بنادر و کشتیرانی و تأمین مخارج مقدماتی ذوب آهن (از محل صرفه جوئی) جرح و تعدیل مختصری در اقلام هزینه این قبیل سازمانها بعمل آید و بالنتیجه مبلغ بیش بینی اضافه در آمد دولت از ۱۴۳۶/۲۰۲۰۱۹۲ ریال به ۱۰۸۰۴۶۷۲۳۶ ریال تقلیل پیدا نمود.

نسبت با اقلام شرکتهای تابعه وزارت صنایع و معادن و سازمان برنامه و شرکت ملی نفت مندرج در فصول ۳ و ۴ و ۵ طبق قوانین مصوبه که اجازه خرج و تحصیل در آمد داده شده، بودجه آن جمعاً و خرجاً بحساب آمده است

اقدامات کمیسیون بودجه

در کمیسیون بودجه در تنظیم تبصره ها جرح و تعدیلی بعمل آمده است که بطور اختصار نکات برجسته آن بعرض نمایندگان محترم میرسد

۱- بودجه های تفصیلی جزء که با بودجه دل بمجلس تقدیم شد، بود تفکیک و رسیدگی جزئیات اقلام بعهدہ کمیسیون بودجه مجلس واگذار گردید.

۲- موافقتی که دولت در تصویب اضافه حقوق و رفع تبعیض حقوق کارمندان لیسانسیه اداری و اختصاص از یکپنجره ریال تامیزان دوهزار و شصت ریال به اشل پایه های اداری شده خود کمک مؤثری بتأمین درخواست کارمندان دولت میباشد

۳- اختصاص ۳۳۰ میلیون ریال از در آمد عمومی کشور بمعلمین و فرهنگیان نشان میدهد که آسایش و تأمین رفاه کارمندان و فرهنگیان در وجه همت قرار گرفته است

۴- در اثر مذاکراتیکه در کمیسیون بودجه بعمل آمد فرارشد دولت تدابیری اتخاذ نماید که از نظر تأمین مسکن اقدامات مؤثری بعمل آید و بعضی از زمینهای خالصه یا موقوفه را برای تهیه خانه جهت فرهنگیان و کارمندان دولت اختصاص داده و از این ممر تا حدی مشکل مسکن آنان مرتفع گردد.

۵- استفاده از حق لیسانس افسران و کمک بدرجه داران و افراد کادر ثابت خدمت در ارتش و ژاندارمری

و پس از تصویب تبصره‌ها در کمیسیون بودجه تبصره‌های مربوطه را بکمیسیونهای دارائی، برنامه، فرهنگ، کشاورزی، نظام، کشاورزی، راه، استخدام، بهداشت، گمرکات و انحصارات، بازرگانی، صنایع و معادن ارجاع و کمیسیونهای مزبور تبصره‌های مربوطه را مورد بررسی و تصویب و تنقیح قرار داده و مجدداً در جلسه چهارشنبه ۱۳۴۰ در کمیسیون بودجه مطرح و نسبت بمانده واحد و تبصره‌های اصلاح شده رأی نهائی اخذ گردید و اینک مانده واحد بودجه که شامل ۵۴ تبصره میباشد و جمع در آمد آن بالغ بر ۸۹۱۷۷۴۱۳۰۰۰ ریال است و جمع هزینه آن بالغ بر ۸۸۰۹۶۹۴۵۷۶۴ ریال است جهت تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون بودجه - مهندس عبدالله والا

قانون بودجه سال ۱۳۴۰ کل کشور

ماده واحده (- بودجه برنامه‌ای سال ۱۳۴۰ کل کشور که از حیث در آمد اعم از عمومی و اختصاصی و بنگاه‌ها و شرکتهای سازمانهای دولتی در پنج فصل بضمیمه کلیه بودجه های تفصیلی بمبلغ ۸۹۱۷۷۴۱۳۰۰۰ ریال و از حیث هزینه ۸۸۰۹۶۹۴۵۷۶۴ ریال تصویب و اجازه داده میشود :

الف (- وزارت دارائی در آمد های پیش بینی شده برای سال ۱۳۴۰ منظور در فصل اول را وصول و کلیه حقوق و مزایای قانونی کارمندان و خدمتگزاران جزو هزینه های مستمر و غیر مستمر وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی و سایر مصارف منظور در فصل دوم را در حدود مجموع اعتبارات مصوبه بارعایت کامل مقررات و مفاد تبصره های منظور در این قانون پرداخت نماید.

ب (- در آمد و هزینه سازمانها و بنگاههای منظوره در فصل سوم و چهارم و پنجم طبق قوانین مربوطه قابل اجرا است .

تبصره هائیکه اجرای آن محدود بدوره عمل

سال مالی ۱۳۴۰ خواهد بود

تبصره ۱ (- بودجه برنامه‌ای سال ۱۳۴۰ وزارتخانه‌ها و ادارات و کلیه مؤسسات دولتی بشرح مندرج فصل دوم پس از رسیدگی و تصویب کمیسیون بودجه قابل اجرا خواهد بود .

مادام که بودجه های تفصیلی سال مزبور بتصویب

کمیسیون بودجه نرسیده بر اساس جمع اعتبارات مصوب بودجه سال ۱۳۳۹ بشرط اینکه از حدود اعتباریکه ضمن بودجه سال ۱۳۴۰ منظور شده تجاوز ننماید قابل پرداخت خواهد بود .

تبصره ۲ (- نقل و انتقال در داخل فصول هر برنامه باستثنای مواد یک و مشروط باینکه حداکثر از صدی ده اعتبار هر ماده تجاوز نکند با موافقت وزارت دارائی و از فصلی بفسل دیگر یا از برنامه‌ای به برنامه دیگر یا از ردیفی بر ردیف دیگر با موافقت وزارت دارائی و تصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی عملی خواهد بود .

تبصره ۳ (- بوزارت گمرکات و انحصارات اجازه داده میشود بمنظور تسریع در امر خرید قند و شکر و غله مواد دخانیه و جای در حدود اعتبارات مصوب سال ۱۳۴۰ از بانک ملی ایران با موافقت وزارت دارائی وام دریافت نموده تا آخر سال مالی ۱۳۴۰ نسبت بواریز آن اصلاً و فرعاً اقدام نماید .

تبصره ۴ (- ماده اول قانون برنامه هفت ساله دوم مصوب بیست و هشتم اسفند ۱۳۳۶ بشرح زیر اصلاح میگردد: در سال ۱۳۴۰ از کل عواید نفت که بجز آنه داریکل پرداخت میشود سهم سازمان برنامه پنجاه و پنج درصد و سهم شرکت ملی نفت ایران هم ارز بیست میلیون دلار و بقیه مانده سهم وزارت دارائی خواهد بود در مورد نیاز سازمان برنامه را بانک ملی بنرخ خرید در اختیار آن سازمان خواهد گذارد .

تبصره ۵ (- بوزارت دارائی اجازه داده میشود چنانچه در آمدهائی غیر از محل های مندرج در بودجه بدست آید تا حدود دو هزار و دویست و ده میلیون ریال ببودجه وزارت جنگ و زاندارمری کل کشور اضافه نموده و بقیه اضافه در آمد احتمالی بمصرف سایر هزینه های ضروری دولت خواهد رسید و بودجه تفصیلی اعتبارات موضوع این تبصره بتصویب کمیسیون بودجه باید برسد .

تبصره ۶ (- وزارت کشاورزی میتواند مبلغ چهار میلیون ریال از اعتبار مصوب خود جهت سهمیه دولت ایران در کمیته اقتصادی و کشاورزی پیمان مرکزی بمنظور تأسیس مرکز تعلیمات ماشینهای کشاورزی و حفاظت خاک منطقه کرج پرداخت نماید .

تبصره ۷ (- بوزارت دارائی اجازه داده میشود اولاً مبلغ نود و یک میلیون ریال بابت بقیه سهمیه دولت در سر مایه

بانک رهنی ایران را پرداخت و ثانیاً مبلغ دوازده میلیون ریال بقیه سود سهام سال ۱۳۳۸ وزارت دارائی را به بانک رهنی ایران طبق ماده واحده قانون مصوبه ۲۳-۲-۱۳۳۲ بابت قسمتی از سرمایه پرداخت نشده بانک مزبور محسوب گردیده است از طرفی در حساب بودجه عمومی کشور بنام دریافتی از بابت سود سهام سال ۱۳۳۸ بانک رهنی ایران و از طرف دیگر بحساب سرمایه پرداختی وزارت دارائی بابت بانک مزبور جمع و خرج نماید.

تبصره ۸- دولت مکلف است در عوض اراضی که اداره کل هواپیمائی کشوری برای ایجاد و توسعه فرودگاهها بتصرف در آورده از اراضی دولت که بهای آن معادل قیمت عادلانه در تاریخ تصرف آن اراضی باشد بصاحبان آن اراضی پس از احراز مالکیت واگذار نماید و چنانچه صاحبان اراضی مذکور حاضر بقبول عوض نباشند قیمت عادلانه را در ظرف پنجسال در پنج قسط مساوی از سال ۱۳۴۱ پرداخت نماید وزارت دارائی مبالغ مورد نیاز را در بودجه های سنواتی منظور و پرداخت خواهد نمود.

تبصره ۹- وزارت دارائی مجاز است از محل اعتبار هزینه های پیش بینی نشده پیشنهاد وزارت خارجه و تصویب هیئت وزیران حقوق و عوارض گمرکی و مالیات متعلقه بکارشناسانیکه بر طبق موافقتنامه های موجوده بین دولت شاهنشاهی و سایر کشورهای برای اجرای برنامه های کمکهای فنی بایران میآیند تأدیه نماید.

تبصره ۱۰- دولت مجاز است نسبت به عوارض و حقوق گمرکی لکوموتیو و واگن و واگنهای باری و لوازم راه آهن و وسائل راهداری و راهسازی که توسط وزارت راه یا بنگاه راه آهن که در سال ۱۳۴۰ از خارج خریداری و وارد شود تخفیف دهد.

تبصره ۱۱- وزارت دارائی اجازه داده میشود برای جبران خساراتیکه بر اثر زلزله باهالی شهرستان لار وارد آمده از دریافت مالیات بر درآمد مستغلات سال ۱۳۳۸ آن شهرستان موضوع ماده ۹ قانون اصلاح مالیات بر درآمد مصوب تیرماه ۱۳۳۷ صرف نظر نماید.

تبصره ۱۲- وزارت دارائی اجازه داده میشود تا حدود مبلغ بیست میلیون ریال از محل مانده اعتبارات سنواتی وزارت فرهنگ که فهرستهای آن در خزانه داری کل باقی و در سالهای مربوطه پرداخت نگردیده بمنظور واریز اسناد

حسابهای سنواتی تا قبل از سال ۱۳۳۶ وزارت نامبرده طبق فهرستی که از طرف اداره کل حسابداری وزارت فرهنگ صادر میگردد بحساب صندوق بازنشستگی و سایر حسابهای ذریبط خزانه پرداخت و واریز نماید مشروط باینکه در سالهای بعد از آن اعتبارات استفاده نشده باشد.

تبصره ۱۳- مبلغ دومیلیون و نیم دلار پرداختی از محل پذیره نفت جهت اجرای طرح کارخانه کود شیمیائی که بموجب بند (ب) قانون مصوبه در ۲۵-۱۱-۱۳۳۷ اعطاء گردیده بحساب سرمایه بنگاه پتروشیمی (بنگاه کود شیمیائی) منظور خواهد گردید.

تبصره ۱۴- مانده اعتبارات سال ۱۳۳۸ کمیسیونهای سرحدی منظوره در ردیف ۲۴ قانون بودجه سال مزبور در سال ۱۳۴۰ قابل تعهد و مصرف میباشد.

تبصره ۱۵- بوزارت دارائی اجازه داده میشود از محل مازاد درآمد سال ۱۳۴۰ و سایر صرفه جوئی های بودجه کل کشور تا حدود دو هزار و پانصد میلیون ریال از قروض دولت بابت مرگزی را پرداخت و همچنین موظف است برای تقبیل بهره بقیه وام های مزبور ترتیب لازم را بدهد.

تبصره ۱۶- تنخواه گردان خزانه داری کل در سال ۱۳۴۰ مانند سال گذشته سه هزار میلیون ریال تعیین میشود. **تبصره ۱۷-** بوزارت انحصارات و گمرکات اجازه داده میشود دستگاهای فرستنده بیسیم و لوازم فنی مورد نیاز وزارت پست و تلگراف که در سال ۱۳۴۰ وارد کشور میشود ترخیص و حقوق و عوارض گمرکی لوازم مزبور را در حساب مخصوصی نگاهداری و در بودجه سال ۱۳۴۱ جمعاً و خرجاً منظور دارد.

تبصره ۱۸- اعتبار انتخابات دوره بیستم قانونگذاری مجلس شورای ملی موضوع ردیف ۱۳۹ بودجه سال ۱۳۳۹ کل کشور تا خاتمه انتخابات دوره بیستم مجلس و انتخاب ۱۵ نفر سناتورهای انتخابی قابل تعهد و پرداخت خواهد بود. **تبصره ۱۹-** موعد تسلیم اظهار نامه های مالیاتی موضوع ماده ۳ قانون اصلاح مالیات بر درآمد مصوب خرداد ۱۳۳۹ برای سال ۱۳۳۹ استثنائاً تا آخر مرداد میباشد.

تبصره ۲۰- بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ یکصد میلیون ریال در سال ۱۳۴۰ از محل اضافه درآمد عوائد عمومی کشور برای تأمین مخارج ذوب آهن در سال مذکور

تخصیص داده و بسازمان ذوب آهن پرداخت نماید که طبق آئین نامه مربوطه بمصرف برساند.

تبصره (۲۱) - بوزارت راه اجازه داده میشود مانده عوارض بنزین و گازوئیل که تا آخر سال ۱۳۳۹ وصول شده بمصرف اسفالت شهرستانها برساند.

تبصره (۲۲) - بوزارت انحصارات و گمرکات اجازه داده میشود لوله و متعلقات سازمان آب تهران را که در سال ۱۳۴۰ وارد کشور میشود ترخیص و حقوق و عوارض گمرکی لوازم مزبور را تا مبلغ بیست میلیون ریال در حساب مخصوص نگاهداری و در بودجه سال ۱۳۴۱ جمعاً و خرجاً منظور دارد.

تبصره (۲۳) - از این تاریخ تا دو ماه دولت مکلف است شرکت سهامی معاملات خارجی را منحل نماید. وزارت بازرگانی موظف است در ظرف شش ماه پس از انحلال گزارش تصفیه آنرا بکمیسو نهایی بازرگانی و بودجه مجلس شورای ملی برساند ضمناً کلیه هزینه های جاری شرکت تا تاریخ انحلال از محل درآمد شرکت قابل پرداخت است.

تبصره (۲۴) بوزارت کشاورزی اجازه داده میشود مطالبات ورثه بوشهری را از بابت بهای زمین کنسولگری انگلیس در اهواز بر اساس ارزیابی زمین مزبور از طرف کمسیون مقرر در ماده ۱۶ قانون سازمان برنامه از محل وجوه وصولی هفتاد و پنج درصد موضوع بند (ب) ماده ۱۰ قانون فروش خالصجات پرداخت نماید.

تبصره (۲۵) - بوزارت گمرکات و انحصارات اجازه داده میشود که مبلغ پنجاه میلیون ریال برات تکمیل ساختمان و تجهیز بیمارستان گمرک در اهواز از بانک بیمه ایران بعنوان وام دریافت و در ظرف مدت پنج سال از محل صدی بیست حق بیمه مستهلك نماید.

تبصره (۲۶) - دولت مجاز است نسبت بتکمیل و اتمام ساختمانهای نیمه تمامی که موقوف مازدن آنها موجب زیان خزانه دولت میشود اعتبار لازم از محل اضافه درآمدها موضوع تبصره پنج بودجه کل کشور باتصویب کمیسیون بودجه تأمین و پرداخت نماید.

تبصره هائیکه اجرای آن تا موقعیکه لغو

نگردیده بقوت خود باقی است

تبصره (۲۷) - دولت در نقل و انتقال اعتبار حقوق و

مزایای کارمندان وزارتخانهها که بسایر دستگاہهای وابسته بدولت منتقل میشوند مجاز خواهد بود.

تبصره (۲۸) - شهرداریها مکلفند بمدلول ماده ۲۲ قانون فرهنگ مصوب ۱۲۹۰ و ماده هشتم قانون تعلیمات اجباری مصوب ۱۳۲۲ طبق نظر شورای فرهنگ شهرستان عوارض مخصوصی باستثنای ارزاق عمومی برای کمک بنیامین مخارج آموزشی ابتدائی پیش بینی و برای تصویب بانجمن شهر پیشنهاد نماید تاپس از تصویب انجمن یا قائم مقام آن طبق آئین نامه ای که شورای عالی فرهنگ تصویب مینماید زیر نظر شورای فرهنگ شهرستان بمصارف تعلیمات ابتدائی بهمان شهرستان منحصر ا برسد.

شهرداری مکلف است عواید حاصله از این عوارض را در حسابی خارج از بودجه شهرداری نگاهداری نماید.

تبصره (۲۹) - از اول سال ۱۳۴۰ ماحذ کسور باز نشستگی کارمندان رسمی کشوری و خدمتگزاران جزء و رانندگان و تلفنچی ها که حقوق پایه و درجه آنها بده هزار ریال میرسد صدی ده و در مورد کارمندانیکه بیش از ده هزار ریال حقوق دریافت میدارند صدی دوازده خواهد بود.

تبصره (۳۰) - پانصد ریالیکه خدمتگزاران داد کستری و ثبت کیل باسناد ماده ۴ قانون اصلاح قانون هزینه های داد کستری و ثبت مصوب سوم بهمن ۱۳۳۴ و آئین نامه مربوط بآن از محل مازاد درآمد داد کستری و ثبت بعنوان کمک دریافت میدارند در مورد احتساب کمک جنسی از اول سال ۱۳۳۹ جزء حقوق ثابت آنها قلمداد میشود.

تبصره (۳۱) - از اول سال ۱۳۴۰ بحد اقل، وسط و حد اکثر اشل حقوق پایه کارمندان لیسانسیه اداری (شاغل خدمت) مقطوعاً بشرح زیر اضافه میشود:

یکهزار ریال	پایه سه اداری
یکهزار و ششصد ریال	پایه چهار اداری
یکهزار و هشتصد ریال	پایه پنج اداری
یکهزار و نهصد ریال	پایه شش اداری
دوهزار و پانصد ریال	پایه هفت اداری
دوهزار و یکصد ریال	پایه هشت اداری
دو هزار و ششصد ریال	پایه نه اداری
	پرداخت تفاوت بالامو کول بتأمین اعتبار بودجه های

مربوطه میباشد. تمام حقوق ستوان سوم معلول عباس محسنی را مادام العمر

بمشارالیه پرداخت نماید.

تبصره ۳۸۰) - وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی بدون استثناء بیش از مبلغی که در بودجه تفصیلی اجازه مصرف ارز داده شده نمیتوانند وجهی بارز مصرف نمایند.

تبصره ۳۹۰) - شهربانی کل کشور مجاز است در برابر تعویض و صدور هر برك گواهی نامه رانندگی جدید پلاستیکی (اعم از شخصی و غیره) مبلغ سی ریال از صاحبان آن اخذ و وجه مذکور را بحساب مخصوص در خزانه کل متمرکز نماید.

تبصره ۴۰۰) - اجازه داده میشود که از اول فروردین ۱۳۴۰ درجات چهار گانه رانندگان مساوی درجات تلفو نچی شده و وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی^۱ میتوانند در صورت وجود اعتبار مابه التفاوت حقوق رانندگان مربوطه را پرداخت نمایند.

تبصره ۴۱۰) - کارمندان وزارتخانه‌ها و بنگاهها و سازمانهای وابسته بدولت و شهرداریها نمیتوانند در آن واحد از مقررات و مزایای دو قانون استخدامی استفاده نمایند ولی مجاز هستند که هر يك از مقررات استخدامی را بخواهند انتخاب نمایند.

تبصره ۴۲۰) - دولت موظف است هزینه های اجرای قانون اصلاحات ارضی و مخارج نقشه برداری و تقسیم املاک و اراضی را علاوه بر مخارج تقسیم خالصجات از محل صدی بیست و پنج موضوع بند الف ماده ۶۰ قانون فروش خالصجات تأمین و پرداخت نماید و همچنین بانک کشاورزی ایران قیمت املاک و اراضی را که هیئت عالی اصلاحات ارضی بر طبق مقررات قانون تعیین مینماید از محل وجوه وصولی ۷۵ درصد موضوع بند (ب) ماده ۱۰ قانون فروش خالصجات بترتیب مقرر در قانون اصلاحات ارضی در مقابل خرید املاک و اراضی بمالك پرداخت نماید در صورتیکه صدی بیست و پنج موضوع بند الف ماده ۲۰ قانون فروش خالصجات کفایت هزینه های مربوط بقانون اصلاحات ارضی را ننماید میتواند از محل درآمد صدی هفتاد و پنج موضوع بند (ب) قانون فروش خالصجات نیز هزینه های مربوط بقانون اصلاحات ارضی را تأمین و پرداخت نمود.

تبصره ۴۳۰) - وزارت بهداشت مجاز است درآمدهای احتمالی مؤسسات خود را بطور کلی بر اساس قانون دانشگاه

تبصره ۴۲۰) - وزارت فرهنگ میتواند در هر يك از شهرستانها که لازم بداند بمنظور جبران کسر حقوق دبیران و آموزگاران و سایر هزینه های مدارس و ایجاد مدارس حرفه ای حد اقل شهریه بشرح زیر اخذ نماید

دوره اول دبیرستان ماهیانه یکصد ریال
دوره دوم « « یکصد و پنجاه ریال
دوره عالی و دانشگاهها ماهیانه چهار صد ریال
آئین نامه طرز دریافت و میزان شهریه و اجرای از طرف شورای دانشگاه و شورای عالی فرهنگ هر يك نسبت بمؤسسات مربوط بخود تهیه و تصویب خواهد شد. دانش آموزان با استعداد بی بضاعت طبق تشخیص شورای فرهنگ هر شهرستان و در مورد دانشجویان بی بضاعت طبق تشخیص شورای دانشگاه و همچنین دانش آموزان مدارس حرفه ای از پرداخت شهریه معاف خواهند بود.

تبصره ۴۳۰) - در اجرای قانون مصوب چهارم خرداد ۱۳۳۹ موضوع مالکیت دولت بر اموال ضبطی متجاسرین آذربایجان و کردستان و پرداخت خسارات مربوطه بدوره متجاسرین وزارت دارائی اجازه داده میشود نسبت بفروش املاک ضبطی مربوط اقدام و از حاصل فروش املاک فوق خساراتی را که طبق قانون مذکور رسیدگی و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید بپردازد.

تبصره ۴۴۰) - نمایندگی سهام دولت در بانک ساختمانی با وزیر دارائی و دونفر دیگر بانخاب هیئت وزیران میباشد.

تبصره ۴۵۰) - از اول خرداد ماه ۱۳۳۹ بافسران حاضر خدمت ارتش و ژاندارمری کل کشور فارغ التحصیل دو ساله و سه ساله دانشکده افسری اعم از داخله و خارجه ماهیانه دوهزار ریال بعنوان حق لیسانس تادیه خواهد شد.
تبصره ۴۶۰) - از اول خرداد ماه ۱۳۳۹ بکلیه درجه داران و افراد کادر ثابت حاضر بخدمت ارتش و ژاندارمری ماهیانه ششصد ریال بعنوان جیره نقدی پرداخت خواهد شد

درجه دارانیکه از جیره جنسی استفاده میکنند جیره نقدی نخواهند گرفت.

تبصره ۴۷۰) - بوزارت جنگ اجازه داده میشود معادل

دریافت و بر طبق آئین نامه‌ایکه بتصویب هیئت وزیران میرسد بمصرف برساند.

تبصره ۴۴) در اجرای قانون واگذاری امور بهداری بمردم انجمن‌های بهداری مجازند عوارضی بمنظور تکمیل و تجهیز و توسعه و دایر نگاهداشتن مؤسسات درمانی هر شهرستان (جز بر اوراق عمومی واجناس صادراتی) باموافقت انجمن شهر و در صورت فقدان انجمن با موافقت وزارت کشور از طریق شهرداری وصول و وجوه وصولی عیناً بحساب انجمن بهداری منظور خواهد شد که برابر مقررات انجمن بهداری بمصرف مزبور میرساند.

تبصره ۴۵) از مشمولین خدمت سربازی که طبق قوانین مربوطه سرباز بلاهناغ تشخیص داده شوند چنانچه مازاد بر احتیاج ارتش وجود داشته باشد با قرعه کشی تعداد مازاد آنرا تعیین و در قبایل صدور برك معافیت از خدمت دوره زیر پرچم از مازاد مشمولین دیپلمه بنا لا مبلغ دو هزار ریال و از مازاد مشمولین عادی مبلغ یک هزار ریال اخذ و بدر آمد عمومی منظور خواهد شد و نحوه اجرا طبق آئین نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت جنگ تنظیم و بتصویب هیئت دولت خواهد رسید.

تبصره ۴۶) صرف هزینه برای طبع و نشر هر گونه مجله و نشریه تبلیغاتی منتشر از طرف وزارتخانه‌ها و دستگاهها و شرکتهای وابسته بدولت و موسساتی که با سرمایه دولت اداره میشوند ممنوع است این قبیل موسسات میتوانند بمنظور استحضار عامه از اقدامات و عملیات خود و همچنین راهنمایی‌های لازم اداره کل تبلیغات و انتشارات را مأمور انجام این وظیفه نمایند نشریات فنی و قانونی از این قاعده مستثنی است.

تبصره ۴۷) بکلیه کارمندان و مأمورین دولت و دستگاهها و شرکتهائیکه با سرمایه دولت اداره می‌شوند علاوه بر حقوق و مزایائیکه ماهیانه دریافت میدارند نمیتوان معادل بیش از یکماه حقوق و مزایا در سال بنام پاداش و حق الزحمه وجهی پرداخت نمود مگر در موارد استثنائی با تصویب هیئت دولت.

صدی دو و پاداش مذکور در ماده ۳۹ قانون مالیات بر درآمد سال ۱۳۳۵ شامل وصولی‌هاییکه مربوط بمالیاتهای بانکها و شرکتهائی که با سرمایه دولت اداره میشوند و همچنین مالیات مقطعه کاران و مشابه آنها که حسابداریهایی مربوطه

در موقع پرداخت مالیات را کسر میکنند نمیشد و آنچه وصول میشود طبق آئین نامه‌ایکه بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید از طرف وزارت دارائی مصرف خواهد شد.

تبصره ۴۸) نمایندگی سهام دولت در بانک کشاورزی بعهده وزیر کشاورزی و دونفر دیگر از وزیران بانتخاب هیئت وزیران خواهد بود.

تبصره ۴۹) وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی و کلیه سازمانها و شرکتهای و دستگاهها و بانکها که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق بدولت است نمیتوانند بعنوان حق المشاوره پاداش کار مزد بطور روزانه هفتگی ماهانه سالیانه بصاحبان مشاغل آزاد از قبیل کلاهی‌ها گستره مهندسین مشاورین فنی که از یکی از این دستگاهها موظف و جوبی دریافت میکنند وجه دیگر پرداخت نمایند.

تبصره ۵۰) هیچیک از موسسات و ادارات و دستگاههای مستقل دولتی اعم از اینکه بطریق بازرگانی یا غیر آن اداره شوند و هیچیک از بانکهای یا شرکتهائی که بنحوی از بودجه دولت کمک میگیرند اجازه ندارند اقدام بتاسیس یا توسعه چاپخانه بکنند و از انجام هر گونه سفارشی غیر از کارهای اختصاصی خود ممنوع میشوند.

تبصره ۵۱) از این تاریخ کاپیه کارمندان دولت میتوانند با داشتن سی سال سابقه خدمت که لا اقل بیست و پنج سال آنرا شاغل بوده باشند تقاضای بازنشستگی نمایند و چنانچه قبل از حصول حدنصاب مذکور مایل بادامه خدمت نباشند میتوانند با دریافت مبلغی معادل دو برابر کسور بازنشستگی پرداختی از خدمت دولت کناره گیری نمایند.

تبصره ۵۲) در هر مورد که احتیاج بخريد اراضی و ابنیه برای ایجاد یا توسعه موسسات فرهنگی بر حسب تشخیص هیئت دولت احراز کرده وزارت فرهنگ مجاز است اراضی و ابنیه مورد نیاز را طبق قانون مرزبندی مملکت زمینها برای اجرای برنامه شهرسازی مصوب خرداد ۱۳۳۹ خریداری نماید.

تبصره ۵۳) دولت مکلف است در تخصیص اعتبارات به احتیاجات کشاورزی حق تقدم داده و ضمناً برای اعطای وام بزارعین تسهیلاتی در اخذ وثیقه معمول و آئین نامه مربوطه را در مدت سه ماه برای تصویب بکمیسیون مشترک کشاورزی مجلسین تسلیم دارد آئین نامه مذکور پس از

تصویب کمیسیون مشترک کشاورزی مجلسین قابل اجرا میباشد. تبصره ۵۴) چنانچه انحصار دخانیات ایران و سازمان چای علاوه بر درآمد منظور در بودجه کل کشور اضافه در آمدی تحصیل نماید میتواند تا میزان سی درصد از درآمد مزبور را برای توسعه و بهبود کشت چای-توتون و خرید مواد اولیه و افزایش عملیات بهره برداری و تولیدی اختصاص داده و چاره لازم را از وزارت دارائی دریافت نماید. گزارش از کمیسیون قوانین دارائی بمجلس

شورای ملی

کمیسیون قوانین دارائی در جلسه ۲۸ فروردین ماه ۱۳۴۰ با حضور آقای وزیر دارائی و آقای معاون وزارت دارائی تبصره های ۹، ۳، ۱۰، ۱۱، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۴، ۲۹، ۳۲، ۳۳، ۳۹، ۴۲، ۴۴، ۴۵ بودجه سال ۱۳۴۰ کل کشور مطرح و مورد رسیدگی قرار داده پس از مذاکرات مفصل با توضیحاتی که آقای وزیر دارائی در هر يك از تبصره ها بیان داشتند بصورت خیر کمیسیون بودجه تصویب و اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون قوانین دارائی، دکتر حسن متین

گزارش از کمیسیون برنامه بمجلس شورای

کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی در جلسه ۲۸ فروردین ۱۳۴۰ با حضور نماینده دولت تبصره ۴ بودجه سال ۱۳۴۰ کل کشور را مورد رسیدگی قرار داده و عیناً تصویب نمود اینک گزارش آنرا تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون برنامه دکتر الموثی

گزارش از کمیسیون فرهنگ بمجلس شورای ملی

کمیسیون فرهنگ در جلسه پنجشنبه ۳۱ فروردین ۱۳۴۰ با حضور نمایندگان وزارت فرهنگ و وزارت دارائی تبصره های ۲۸ و ۳۲ بودجه سال ۱۳۴۰ کل کشور را مورد رسیدگی قرارداد نسبت به تبصره ۲۸ و ۵۲ عیناً نظر کمیسیون بودجه را تأیید کرد و در تبصره ۳۲ بعد از جبران کسری حقوق جمله (دبیران و آموزگاران) را حذف نمود و بعد از جمله شرح زیر جمله (از اول سال تحصیلی آتی) را اضافه نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون فرهنگ - مهندس جفودی

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه دو شنبه ۲۸ فروردین ۱۳۴۰ با حضور آقایان وزراء کشور - بهداری تبصره های ۲۸ و ۳۵ و ۳۶ و ۴۱ و ۴۴ بودجه سال ۱۳۴۰ کل کشور را مورد رسیدگی قرار داد و نظر کمیسیون بودجه را عیناً تأیید اینک گزارش آنرا تقدیم می دارد.

مخبر کمیسیون کشور - گرگانی

گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۲۸ فروردین ماه ۱۳۴۰ با حضور نماینده دولت تبصره های ۳۵ و ۳۶ و ۳۷ و ۴۵ بودجه سال ۱۳۴۰ کل کشور را مورد رسیدگی قرار داده و تصویب نمود اینک گزارش آنرا در تأیید خبر کمیسیون بودجه سال ۱۳۴۰ کل کشور را مورد رسیدگی قرار داده و تصویب نمود اینک گزارش آنرا در تأیید خبر کمیسیون بودجه تقدیم می دارد.

مخبر کمیسیون نظام - آرمین

گزارش از کمیسیون کشاورزی بمجلس

شورای ملی

کمیسیون کشاورزی ضمن دو جلسه ۲۹ و ۳۰ فروردین ماه ۱۳۴۰ با حضور آقایان وزراء دارائی و کشاورزی و مدیر عامل بانک کشاورزی بلا یحه بودجه سال ۱۳۴۰ کل کشور و تبصره های ۳۳ و ۴۲ مربوط بامور کشاورزی رسیدگی نموده است گرچه وقت کافی نبوده ولی چون بودجه پیشنهادی بودجه برنامه ای بودمو در آمد و هزینه هر کاری معین و مشخص شده بود این کمیسیون هم موارد و موادیکه دولت را مجاز یکمک و رفع نیاز مندیها و دردهای عمومی و اجتماعی و اقتصادی طبقه کشاورزان و زارعین مملکت که بتصدیق تمام اولیای امور خواهم مسئولین گذشته و خواهم مسئولین فعلی مملکت ۸۰٪ جمعیت کشور را تشکیل می دهند و همچنین با تشخیص منحصصین فن اقتصاد و تعمیر در فن اجتماع پایه و اساس پیشرفت و ترقی هر کشور باید از آنجا شروع شود دیدن نشد لذا اعضا کمیسیون کشاورزی مجلس بشکر چهارم جوئی بر آمدند و هر کدام با تجربیات سالیان در آنرا در امر کشاورزی و اطلاع کافی از وضع رتبه گی و طرز کار آن طبقه پیشنهادات و نظریات خود را در چهار دیواری همین حدود و محصور

پیشنهاد و تصویب هیئت وزیران میرسد دریافت و بمصرف برساند

مخبر کمیسیون بهداری - د کتر دفتری

گزارش از کمیسیون گمرکات و انحصارات بمجلس شورای ملی
کمیسیون گمرکات و انحصارات در جلسه ۲۸ فروردین
ماه ۱۳۴۰ با حضور نمایندگان دولت تبصره های ۱۰ و ۱۷
و ۲۲ بودجه کل کشور را رسیدگی نموده تبصره های ۱۷ و ۲۲
را عیناً تصویب و تبصره ۱۰ را بشرح زیر اصلاح و اینک
گزارش آنرا تقدیم میدارد

تبصره ۱۰ - دولت مجاز است نسبت به عوارض و حقوق گمرکی
لکوموتیو و واگن و واگنهای باری و لوازم راه آهن و وسائل
راهداری و راهسازی که توسط وزارت راه یا بنگاه راه آهن
که در سال ۱۳۴۰ از خارج خریداری و وارد میشود تخفیف
دهد بنحویکه میزان تخفیف از سال گذشته کمتر
نباشد

مخبر کمیسیون گمرکات و انحصارات - موسوی ماگویی

گزارش از کمیسیون بازرگانی بمجلس شورای ملی
کمیسیون بازرگانی در جلسه ۲۸ فروردین ماه ۱۳۴۰
با حضور آقای وزیر بازرگانی تبصره های ۱۵ و ۱۷ و ۲۳ لایحه
بودجه سال ۱۳۴۰ کل کشور را مورد رسیدگی قرار داده و
بشرح خبر کمیسیون بودجه تصویب اینک گزارش آنرا
تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون بازرگانی - اژدری

گزارش از کمیسیون صنایع و معادن بمجلس شورای ملی
کمیسیون صنایع و معادن در جلسه ۲۹ فروردین ماه
۱۳۴۰ با حضور آقای وزیر صنایع و معادن تبصره های ۱۳ و ۲۰
لایحه بودجه سال ۱۳۴۰ کل کشور را مورد رسیدگی قرار
داده و بشرح گزارش کمیسیون بودجه تصویب و اینک خبر
آنرا تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون صنایع و معادن - قاسم سعودی

رئیس - پیشنهادی رسیده است که قرائت میشود
(بشرح زیر قرائت شد) پیشنهاد مینماید تبصره های بودجه
که صورت بودجه ای ندارد بایک فوریت مطرح گردد

د کتر صاحب قلم - مهندس دهستانی - معرفت -
حسن مصطفوی - گرگانی - شادمان و چند امضای
دیگر

رئیس - مخالفی با این پیشنهاد نیست (اظهاری نشد)

رای گرفته میشود آقایانی که با این پیشنهاد موافقتند (جمعی
از نمایندگان - یکمتر تبه دیگر قرائت کنند) پیشنهاد بار
دیگر بشرح سابق قرائت شد (آقای جلیلی بفرمائید
توضیح بدهید)

جلیلی - البته آقایان توجه دارند که لوائج و طرح

هائی که بمجلس می آید بدو صورت است لوائج مالی و غیر
مالی ، لوائج مالی خودش فوریت دارد و به کمیسیون میرود و
بر میگردد و در جلسه مطرح میشود و بحث میشود ، تصویب میشود
یارد میشود ولی لوائج غیر مالی یا طرح غیر مالی جنبه دو
شوری دارد (صحیح است) اینها می آید بمجلس بعد میرود
به کمیسیون در کمیسیون نظر داده میشود می آید بمجلس
پیشنهاد داده میشود اصلاح میشود بر میگردد باز در کمیسیون
رسیدگی میشود باز می آید بمجلس بعد تصویب میشود

بنابر این چون لایحه بودجه لایحه مالی هست و بایستی
که برنگردد بکمیسیون و طبق آئیننامه بکمیسیون هم بر
نمیگردد تبصره هائی اینجا هست که اینها رفته است به
کمیسیونهای مربوطه خودش بعد در کمیسیون بودجه
تصویب شده یا بالعکس رفته است به کمیسیون دارائی و بر
گشته است به کمیسیون بودجه و اگر مادر اینجا این فوریت
را تصویب بکنیم اینها جنبه یک شوری بخود میگیرند
(صحیح است) و بصورت مالی در می آید و دیگر بکمیسیون
بر نمیگردد . این بود استدعای بنده که توجه بفرمائید که
یک تکه بودجه مالی نباشد و یک تکه اش غیر مالی و وقت
تلف نشود

رئیس - آقای فخر طباطبائی (جمعی از نمایندگان -

مخالفی نیست)

فخر طباطبائی - بنده عرضی ندارم

رئیس - رای گرفته میشود به این پیشنهادی که صحبت
کردند آقایانیکه موافقتند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب
شد آقای مهندس و الامخبر کمیسیون بودجه بیانی دارند بفرمائید
مهندس والا (مخبر کمیسیون بودجه) در این گزارش
دوسه غلط چاپی و دوسه افتادگی دارد که استدعا می کنم
اجازه بفرمائید بنده عرض کنم و تصحیح شود . یکی تبصره

است. خوشبختانه در عصر ما کوشش‌ها و تلاش‌های بشر با صدور اعلامیه حقوق بشر به نتیجه مدونی رسیده و پیشوایان دول بزرگ به نمایندگی از طرف ملل متبوعه خود در جنگ جهانی اخیراً اعلام نمودند که برای تحقق اعلامیه حقوق بشر از هیچگونه مجاهدتی فروگذار نخواهند نمود و خون میلیون‌ها افراد بشر که در راه کسب آزادی ریخته شده بود به نتیجه رسید.

اعلامیه جهانی حقوق بشر در مقدمه خود میگوید: از آنجا که شناسائی حیثیت ذاتی کلیه اعضاء خانواده بشری و حقوق یکسان و انتقال ناپذیر آنان اساس آزادی و عدالت و صلح را تشکیل میدهد. از آنجا که عدم شناسائی و تحقیر حقوق بشری منتهی به اعمال وحشیانه‌ای گردیده است که روح بشریت را به عصیان و آداشته و ظهور دنیائی که در آن افراد بشر در بیان عقیده آزاد و از ترس فارغ باشند بعنوان بالاترین آمال بشر اعلام شده است. از آنجا که اساساً حقوق انسانی را باید با اجرای قانون حمایت کرد تا بشر بعنوان آخرین علاج به قیام بر ضد مظلوم و فشار اجبار پیدا نکند. مجمع عمومی این اعلامیه جهانی حقوق بشر را از آن مشتق می‌کند تا تمام مردم و کلیه ملل اعلام می‌کند تا جمع افراد همه ارکان اجتماع این اعلامیه را دائماً در مد نظر داشته باشند و مجاهدت کنند که بوسیله تعلیم و تربیت احترام این حقوق و آزادیها توسعه یابد و با تدابیر تدریجی ملی و بین‌المللی واقعی و حیاتی آنها تأمین گردد. ذکر تمام مواد حقوق بشر ضرورتی ندارد. با اجازه آقایان نمایندگان چند ماده از حقوق بشر را با استحضار میرساند.

ماده اول - تمام افراد بشر آزاد بدنمایی آیند و از لحاظ حیثیت و حقوق با هم برابرند. همه دارای عقل و وجداندند و باید با روح برابری بایکدیگر رفتار کنند.

ماده سوم - هر کس حق زندگی - آزادی و امنیت شخصی دارد.

ماده پنجم - جناب آقای نخست‌وزیر توجه بفرمائید احدی را نمیتوان تحت شکنجه یا مجازات و یا اهداف اعمالی قرارداد که ظالمانه و یا برخلاف انسانیت و شئون بشری یا موهن باشد. (صحیح است) تکرار میکنم احدی را نمیتوان تحت شکنجه یا مجازات و یا اهداف اجتماعی قرارداد که ظالمانه و یا برخلاف انسانیت و شئون بشری و یا موهن باشد.

۳۱ است که پایه ۸۸ داری بجای ۲۱۰۰ ریال نوشته شده است ۲۱۰۰ ریال و در تبصره ۳۴ بعد از بجای دو نفر دیگر از وزیر بوده است و در چاپ افتاده (صحیح است) با ضافه در ردیف ۶۳ بودجه کل کشور قسمت صنایع و معادن اشتباه بجای ۶۶۶،۱۶۱،۵۸ ریال ۸۵ میلیون چاپ شده است اینها باید اصلاح شود.

رئیس - اشخاصی که در برگ موافق و مخالف نام نویسی کرده اند راجع بودجه، بترتیب صحت میکنند آقای مهندس مقدم بفرمائید.

مهندس رحمت‌اله مقدم - آقایان نمایندگان:

بطور یقین بزرگترین آرزوی همه ما این است که در يك مملکت آزاد زندگی کنیم و کوشش همه ما اینست که افراد ملت ایران بتوانند از يك زندگی شرافتمندانه و آزاد که شایسته بشر است بهره‌مند گردند و هیچکس از لحاظ غذا و لباس و مسکن نگرانی نداشته باشد (صحیح است) و در روزهای پیری و از کار افتادگی از حمایت اجتماع برخوردار باشد و همه از نعمت آزادی بهره‌مند شویم.

آزادی که امروز از حقوق مسلم ماست. ثمره کوشش‌ها و تلاش‌های آزاد مردان این کشور بوده است که جان و هستی و زندگی خود را در راه تحصیل آزادی از کف دادند تا بالاخره توانستند با برقراری حکومت مشروطه بدوران خود سری و استبداد خاتمه دهند. مجلسی که امروز سر نوشت مملکت و مردم را در دست دارد و یکی از ارکان مشروطیت است بقیمت ایثار خون و فداکاری نسلهای گذشته بدست آمده و برای ما بیاد گار مانده است.

درد فراوان بلر و اج کسانیکه در راه کسب آزادی و حریت در ایران شربت شهادت نوشیدند و در این راه پر مشقت از هیچ فداکاری و کوششی فروگذار نکردند. ملت ایران هیچگاه فداکاریهای این راد مردان را از یاد نخواهد برد.

در اینجا لازم میدانم بمنظور قدر دانی از مردمی که در انتخابات تابستانی در میان دو آب مردانه در مقابل فشار دولت اقبال ایستادگی کردند و از دادن جان مضایقه نکردند درود بفرستم.

برای نیل به آزادی بشری صبر است و ناهمواری را طی کرده است که از یک طرف آکنده از فداکارها و محرومیت‌ها و از طرف دیگر مشحون از خونخوارها و قساوت‌ها بوده

جناب آقای نخست‌وزیر اطمینان میدهید که در مدت حکومت شما کسی تحت شکنجه قرار نگرفته ؟

(نخست‌وزیر - بخوانید - بخوانید)

آقای فرامرزی چند روز پیش گفتند دکتر بقائی استاد دانشگاه رامدتی است زندانی کرده‌اند. این يك تحلف از قانون و حقوق مملکت است.

ماده نهم - احدی را نمیتوان خودسرانه توقیف - حبس و یا تبعید کرد.

ماده نوزدهم - هر کس حق آزادی عقیده و بیان دارد و حق مزبور شامل آن است که از داشتن عقاید خود بیم و اضطرابی نداشته باشد و در کسب اطلاعات و افکار و در اخذ انتشار آن به تمام وسایل ممکن و بدون ملاحظات مرزی آزاد باشد.

ماده بیست و پنجم - هر کس حق دارد که سطح زندگی سلامتی و رفاه خود و خانواده‌اش را از حیث خوراک و مسکن و مراقبت‌های طبی و خدمات لازم اجتماعی تأمین کند و همچنین حق دارد که در موافق بیکاری و نقض اعضاء بیوگی و پیری و یاد تمام موارد دیگری که بعلل خارج از اراده انسان و مسائل امور معاش از بین رفته باید از شرایط آب و هوای زیاده‌گرمی برخوردار شود.

ماده بیست و ششم - هر کس حق دارد که از آموزش و پرورش بهره‌مند شود - آموزش و پرورش لااقل تا حدودی که مربوط به تعلیمات ابتدائی و اساسی است باید مجانی باشد. آموزش ابتدائی اجباری است. آموزش حرفه‌ای باید عمومیت پیدا کند و راه آموزش عالی باید با شرایط مساوی برای همه باز باشد تا همه بتوانند از آن بهره‌مند گردند.

مسلم است با صدور اعلامیه حقوق بشر آزادی افراد فراهم نخواهد گردید و در هر اجتماعی افراد باید کوشش نمایند تا با کمک معنوی اعلامیه حقوق بشر آزادی خود را تأمین نمایند. نمایندگان مجلس در تأمین آزادی افراد و وظیفه انسانی و سختی را بعهده دارند :

بزرگترین دشمن آزادی فقر است زیرا تا زمانی که معیشت مردم تأمین نباشد - تا زمانی که سطح زندگی افراد مانند اکثریت افراد مملکت ما بی نهایت پائین قرار دارد آزادی مفهومی نخواهد داشت کسانیکه هیچ چیز جز استعدادهای خود ندارند در صورتیکه مورد حمایت اجتماع قرار نگیرند چگونه میتوانند در مقابل کسانیکه میلیونها

ثروت رویهم انباشته‌اند - آزادی خود را حفظ نمایند برای تأمین آزادی کسانیکه به آزادی معتقد هستند باید در بالا بردن سطح زندگی مردم کوشش نمایند اگر امروز جوانان و دانشجویان فریاد میکنند آزادی - منظور آنها این نیست که يك عده فتوئدال و زمین‌خوار و متنفذ که آزادی واقعی را از مردم سلب میکنند به پارلمان راه یابند و پارلمان را عرصه تصادم اغراض خود قرار دهند جوانان و آرایخواهان مایلند سر نوشت مملکت بدست حکومت‌های سپرده‌شده که منافع عموم را بر منافع خاص ترجیح دهد (صحیح است) و در هر اقدام توجه آنها به مبارزه با فقر و اصلاح زندگی و معیشت و بهداشت و بالنتیجه تأمین آزادی عامه مردم باشد جوانان و طبقات روشنفکر مملکت و عامه مردم انتظار دارند که متصدیان امور از منابع کشور - به نفع عموم استفاده نمایند و وقتی مشاهده کنند که منابع شخصی بر منابع عامه مقدم است و برای تأمین زندگی بر تجمل و رنگین عده‌ای محدود اکثریت مردم را از حواج اولیه محروم نموده‌اند مایوس و عصبانی میشوند - در چنین موقعی حکومت یاباید با زور و قلدیری و تشبث به برقراری حکومت دیکتاتوری مؤقته اوضاع را حفظ نماید و یا آنکه با مصلحت‌اندیشی به افکار عمومی احترام گذارده و باز عایت اصل آزادی نشان دهند که چرخهای مملکت بمنظور تأمین آزادی عموم در گردش است و سرمایه و قوای مملکت با دلسوزی و درایت برای آسایش و راجحتی عموم مردم بکار افتاده است

آقایان نمایندگان محترم:

بحث درباره بودجه مملکت فرصت می‌دهد که وضع اقتصادی مردم و اقدامات دولتها از کلیه جهات مورد بررسی قرار گیرد - مسلم است که رسیدگی بودجه مربوط به دولتی که آنرا تنظیم و تقدیم مجلس کرده است نیست (صحیح است) چه بسا دولتی بودجه را بتصویب برساند و اجرای آنرا بدولت دیگری وا گذارد کند - بحث درباره بودجه يك بحث درباره اوضاع عمومی و دخل و خرج مملکت است که خطمشی آینده و هدف‌های سیاسی و اجتماعی مملکت را روشن میکند در این موقع است که نمایندگان با بحث در اطراف بودجه مملکت و تشریح نظریات خود وضع مردم را از نظر اجتماعی و اقتصادی و سیاسی مورد توجه قرار می‌دهند و مردم در باره این مباحثات قضاوت خواهند کرد این مباحثات از نظر اجتماعی حائز کمال اهمیت است زیرا مردم با مسائلی که

مربوط به خود آنهاست آشنا می شوند - تردیدی نیست که نمیتوان افکار و نظریات مردم را نادیده گرفت و قدرت حکومتها تعداد سرنیزه های آنها نیست بلکه قدرت و سرمایه واقعی مملکت افراد آنهاست

اگر افراد مملکت مایوس و دلسرد و فاقد ایمان شوند مملکت فاقه نیروی واقعی خواهد بود و فساد رواج پیدا می کند - اگر افراد مملکت به حکومت خود ایمان داشته باشند بزرگترین مشقات و محدودیتها را تحمل خواهند نمود که ما در دوران خود نمونه های بزرگ و کوچکی از این فدا کاریها را دیده ایم و مبارزات مردانه ملت ایران را در ملی کردن صنعت نفت را میتوان بعنوان يك نمونه درخشان در تاریخ سیاسی ایران ذکر نمود

اگر مردم به حکومت خود ایمان داشته باشند بار حکومت سبکتر می شود زیرا دیگر دولتها زحمت تحمل نظریات خود را بر مردم ندارند و مجبور به ترور افکار و سلب آزادی افراد و صرف هزینه های زیاد بنام ایجاد امنیت نخواهند بود بلکه مردم با جان و دل تعلیمات دولت را بکار می بینند برای جلب افکار مردم حرف کافی نیست و باید عمل نشان داد مردم نسبت باعمال دولت ها قضاوت میکنند نه حرف آنها بالاتر از همه باید به مردم راست گفت آقایان نمایندگان

اگر با گفتن و ادعا کردن کارها درست می شد محققا ایران یکی از آبادترین و مرفه ترین ممالک جهان بود و مردم ایران از خوشبخت ترین افراد دنیا بشمار می رفتند ولی متأسفانه حرف با واقعیت یکی نیست همه میدانیم که کشور ما دارای منابع طبیعی وسیع و فراوانی است که از آنجمله عایدات نفت است از نظر تولید مواد نفتی ایران چهارمین کشور تولید کننده نفت است در سالهای اخیر منابع هنگفتی از راه صدور نفت عاید کشور گردیده است البته در این جا چگونگی قراردادها مورد بحث نیست ارقامی که عوائد سالیانه نفت را نشان میدهد حاکی است که کشور ما دارای وضع خاص و با ارزشی بوده است و کمتر کشوری در جهان چنین منابعی را داشته و دارد

قبل از ارائه ارقام عوائد نفت لازم به یاد آوری است که صرف نظر از عوائد نفت ارقام قابل ملاحظه آیی بعنوان کمک و وام از دولت آمریکا تحصیل گردیده - از دولت انگلستان و وام دریافت داشته ایم - از بانکهای خارجی اعتبارات

زیادی گرفته ایم - از بابت پذیرفتن وجوهاتی بخزانده دولت وارد گردیده و رویهم رفته ارقام قابل ملاحظه ای دولت ما در اختیار داشته اند که اگر این وجوهات را دولت ما با امانت و درایت حذر راه بهبود وضع اقتصادی عمومی و ازبابت تولیدات کشاورزی و کمک به کشاورزان صرف کرده بودند امروز بجای آنکه شانه ملت ایران در زیر بار فشار و وام ها خمش شده و مردم با گرانی سرسام آور هزینه زندگی روبرو باشند و آنهمه عدم رضایت ها که همکاران محترم در این مدت کوتاه عمر مجلس بیان داشته اند وجود داشته باشند مردم دارای زندگانی بهتر و آسایش بیشتر بودند (صحیح است) البته در این مدت کارهایی انجام شده که با تبلیغاتی که در باره آنها شده است لازم به توضیح نیست - ساختمانهای عظیم شرکت ملی نفت ایران مجلس سنا یا نیک کشاورزی را همه دیده ایم لیکن ملاحظه ارقام تحصیل شده در سالهای اخیر که عرض می رسد نشان می دهد که اگر ارقام صرف شده را در یک ستون و کارهای انجام شده را در ستون دیگر ثبت نماییم بیچوجه برابری ندارد - البته در مورد قسمتی از این عواید که اختصاص بیازمان برنامه داشت آقای آراشت اعتراف کردند مبلغ خرج شده و وقت از دست رفته متناسب با نتیجه حاصله نیست و ولی تجاوز به حقوق مردم تنها در سازمان برنامه نبوده است

اینک ارقام عوائد:

۱ - عوائد نفت:

دریافتی از کنسرسیوم

سال	لیره
سال ۱۹۵۴	۳,۵۳۶,۰۱۷
» ۱۹۵۵	۳۱,۵۲۰,۶۰۸
» ۱۹۵۶	۵۴,۳۳۲,۸۱۴
» ۱۹۵۷	۷۶,۴۰۰,۰۰۰
» ۱۹۵۸	۸۸,۲۵۰,۰۰۰
» ۱۹۵۹	۹۲,۷۴۵,۰۰۰
» ۱۹۶۰	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
سه ماه اول ۱۹۶۱	۲۵,۰۰۰,۰۰۰

جمع ۴۵۶,۷۸۴,۴۴۱ لیره

که جمع عوائد معادل - ۴۳۴,۷۹۶,۷۹۶ دلار یعنی معادل ۸۴۴,۰۴۴,۹۱۰ ریال (نود و شش میلیارد و صد و شصت و یک میلیون و نهصد و چهل و یک هزار و چهار ریال) بود

۲- سایر کمک‌ها :

کمک‌های آمریکا

جمع کمک‌های اقتصادی آمریکا تا آن جا که این - جانب جمع آوری کرده ام یعنی کمک‌های اصل چهار میلیارد و توسعه صادرات و توسعه و تزئین و کمک‌های بلاعوض جمعا بالغ بر هفتصد ملیون دلار میگردد که یاد در نظر گرفتن کمک‌های نظامی جمعا يك مليار دلار یعنی معادل بیست و هشت مليار ریال میشود.

۳- پذیره نفت :

از باب پذیره نفت معادل بیست و پنج ملیون دلار دریافت داشته‌ایم که معادل هفتصد ملیون ریال میباشد.

۴- کمک دولت انگلستان

دولت انگلستان اعتباری معادل ده ملیون پوند یعنی ۲۰۰۰۰۰۰۰ دلار که معادل ۲۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال میباشد و اگذار نموده است.

۵- سایر کمک‌ها و اعتبارات خارجی

کمپانیهای انگلیسی - آلمانی - بلژیکی فرانسوی جمعا در حدود صد ملیون دلار یعنی معادل ۲۸۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال اعتبار داده اند.

ارقام عوائد نفت و اعتبارات و وام‌هایی که در سالهای اخیر در اختیار دولت‌ها گذارده شده است بشرح زیر خلاصه میشود.

عوائد نفت - ۰۰۴۴۱۰۹۴۱ و ۰۳۶۱۳۶۱ ریال

کمک‌های امریکا - ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال

پذیره نفت - ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال

کمک انگلستان - ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال

اعتبارات متفرقه - ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال

جمع - ۰۰۴۴۱۰۹۴۱ و ۰۳۶۱۳۶۱ ریال

(یکصد و هشتاد و یک میلیارد و صد و هشتصد و شصت و یک

ملیون و نهمصد و چهل و یک هزار و چهل و چهار ریال)

یعنی اگر بر طبق آنچه معمول است این ارقام را بطور سرانه حساب کنیم هر يك از بیست ملیون جمعیت ایرانی نه هزار ریال پول در اختیار دولت‌ها قرار داده اند. (دکتر الموتی - چند ساله) و تا حالا و با توجه به وضع وقت با مردم کشور و اظهارات آقای آرامش در مورد عمیقیت برنامه دوم معلوم گردید که به حقوق اکثریت بیست ملیون جمعیت ایرانی که در نهایت فقر و پریشانی زندگانی میکنند از طرف دولت‌ها تجاوز و تعدی شده است - اظهارات روز

پنجشنبه آقای آرامش در حقیقت اعلام و ورشکستگی اقتصادی بوده است و این اظهارات از طرف يك مقام مسئول در صورت صحت يك فاجعه بزرگ تاریخی و فراموش نشدنی است (صحیح است)

اگر پول‌هایی را که در اختیار دولت گذارده شده بود در راه توسعه واقعی اقتصاد مملکت و ازدیاد تولیدات و اصلاحات اجتماعی مصرف میگردید و ثروت ملی عادلانه توزیع میشد این فاصله طبقاتی سهمگین و اختلافات شدید سطح زندگانی که فو میته ما را تهدید میکند ایجاد نمیگردید و کار در این مرحله نبود که عده‌ای برای سیر کردن شکم خود زیان‌ده‌ها را مانند حیوانات به چرایی و بند و امکانات عده‌ای آنچنان باشد که برای سدهایی خود زندگانی پر تجمل فراهم کنند.

جناب آقای شریف‌ااهی

اگر وضع اقتصادی به صورت وحشت آور کنونی در آمده است از آن جهت است که بیگ‌عده دلالان نفوذ و مفاطعه کار استفاده جو یاز و بند و فقط بمنظور استفاده‌های کثیف منافع ملی را از نظر دور داشته‌اند.

جناب آقای شریف‌ااهی

سرمایه ملی را به عنوان کمسیون عده‌ای متنفذ به حسابهای شخصی خود در باندهای خارجی منتقل کرده‌اند (صحیح است) اقتصاد مملکت ملعبه عده‌ای واسطه و دلال متنفذ قرار گرفت و نتیجه آن شد که ثروت ملی به خارج رفت و بار خنجات و تاسیسات زیادی که از زندگانی مردم جداست بجای مانده است.

در این چند سال که میتوان نام آنرا سالهای طلائی دلالان نام گذارد سیاست‌های غلط اقتصادی ما را بسوی ورشکستگی کشانید بانکها با واگذاری اعتبارات زیاد ورود کالاها را تشویق کردند و همه فعالیت‌ها در امر واردات متمرکز گردید دولت‌ها بدون توجه به امر کشاورزی و بدون توجه به سرنوش کشاورزان ۳۰ درصد جمعیت مملکت را تشکیل میدهند تحت نفوذ دلالان واردات را تشویق کردند و چون اعتبارات به کسانی که وثیقه مطمئن داشتند و اگذار میگردید مالکین خود نیز با وثیقه گذاردن امارت کسب اعتبار کردند و اغلب در امر واردات شرکت کردند و چون واگذاری اعتبارات به اعتبار شخصی موقوف بود و هیچگونه نظارتی در بانکها وجود نداشت اعتبارهای

مردم مخالفت خود را پنهانی و با تحمل صدمات زیاد اظهار کرده بودند و بالاخره در جلسه پنجمین آقای آراش با صراحت اظهار داشتند برنامه دوم با موفقیت روبرو نشده است

اعترافات آقای آراش به عنوان یک سند جدی و دولتها به حقوق مردم در تاریخ ایران ثبت خواهد گردید. در حقیقت این اظهارات ادعاینامه ای بود که می بایستی از طرف ملت تنظیم و برای آنها که به منافع ملی و حیثیت ممتنک خیانت کرده اند تقاضای مجازات شود. معلوم نیست تا کنی صبر و تحمل مردم موجب گستاخی دولتها خواهد گردید.

آقای آراش در جلسه پنجمین اظهار داشتند که مشاهده این وضع اسفناک البته نمیتوان فوق کرد آنچه در گذشته صورت گرفته موافق مسمخت و صریح و جوی و دور اندیشی بوده است و بعد اضافه میکنید «جواب گوی واقعی مسئول وقت سازمان برنامه است» و بعد اظهار داشته اند «چند سال پیش که به عنوان عضو هیئت نظارت سازمان برنامه تدشهای نامی داده و انشاد هائی کردم قصدی جز خدمت ندانستم اینک آنروز اشتباه کرده بودم پیش بینی های من بحقیقت نبیوسته بود زیرا مردم در این صورت کمتر زبان می دینند و خسارت میسرند»

آقای آراش در نامه سرگشاده ای که در سال ۳۵ به مجلس شورای ملی نوشت اینطور بیان داشته است «از مخرجی که سازمان برنامه نموده حتی یک درصد آن برای کارهای تولیدی و انتفاعی که موجب بالا آمدن سطح زندگی مردم بشود نیست» و امروز بعد از شش سال آقای آراش به عنوان وزیر مسئول در مجلس شورای ملی اظهار میدارند «کاش پیش بینی های من به حقیقت نبیوسته بود» و مفهوم مخالفت این اظهارات آنست که حتی یک درصد مخرجی که شده است برای کارهای تولیدی و انتفاعی که موجب بالا آمدن سطح زندگی مردم بشود نیست. در اینجاست که مردم حق دارند بگویند به حقوق ملت خیانت شده است زیرا خیانت از این بالاتر چیست که مدت هفت سال قوای مادی و معنوی ملت را اتلاف نمایند و بعد یک مقام مسئول دیگر بگوید در این امانتی که به ما سپرده بودید خیانت شده است.

آقایان نمایندگان

من نمیدانم مسئول این صدمات و خسارات کیست؟ دکتر اقبال که به عنوان نخست وزیر سه سال و چند ماه

متعددی به یک فرد و اگذار کرده به علت سوء سیاست دولتها کشاورزان در توسعه امور کشاورزی خود دلسرد شدند و همه ساله قسمتی از درآمد ملی به صورت بهیژه حالکانه بوسیله مالکین بمرکز منتقل و وارد بازار تجارت مصنوعی یاب به خارج منتقل گردید و سطح کشت و تولیدات کشاورزی رو به نقصان گذاشت در نتیجه سیستم غلط اقتصادی مطالعه کاران و دلالتان منهدمانند قودال های قرون وسطی در اجتماع بصورت یک عقیدت اجتماعی ظاهر گردیدند و فقر در میان اکثریت مردم عمیق تر و ریشه دارتر گردید

عدم توجه به منافع عمومی و ناداشتن یک سیاست ثابت اقتصادی و اخذ تصمیماتی خلق الباعه اعتماد و اطمینان عمومی را سلب نمود در مدت زمانمداری یک نخست وزیر اتفاق افتاد که چندین بار وزیر اقتصاد جای خود را به دیگری داد هر کدام تصمیماتی مخالف سلف خود گرفتند و در همه حال آنچه مورد توجه قرار نکرده منافع ملی بود (فلسفی - درست است)

سیاست دروازه های بازسید لایاها را به مملکت سرازیر کرد در کشوری که آنچه عواید سرشار ارزی نفت داریم کسری ارز ما را دچار مضیقه کرده است

برنامه دولتها همیشه آن بود که با زور و فشار از مردم سلب آزادی کنند و آزادی مطبوعات را محدود نمایند و به سیاست های غلط خود ادامه دهند
آقایان نمایندگان:

در حالیکه اکثریت مردم گرفتار زندگانی پر فلاکت و فقر هستند در حالیکه زارعین و کشاورزان از اولیه ترین جوانح محروم هستند در حالیکه شهرستانها دچار آنچه مصائب هستند که همکاران عزیز در نطقهای قبل از دستور خود بدان اشاره کرده اند عواید سرشار ملی که می بایستی صرف بهبود اصلاح وضع زندگی عمومی شود صرف مخرج زائد شرکت ملی نفت و سازمان برنامه و دولت گردید.

سازمان برنامه

در حالیکه دولتها آزادی را از ملت سلب کرده بودند و مطبوعات را دچار اختناق نموده بودند سازمان برنامه برنامه هائی را اجرا کرده که قبل از آقای آراش که کرا را

حکومت کرد مسئول نیست؟ (دکتر الموتی - دکتر اقبال خدمت کرد.)

(فلسفی - مسئول است.) (یکی از نمایندگان - ابتهاج هم مسئول است.) و چه جوابی میدهد شنیده ام ایشان سفارت انگلستان میروند باید دکترا اقبال بماند و جواب بگوید آقای شریف امامی که امروز نخست وزیر است مگر در کابینه ها شرکت نداشت (صحیح است.) مگر وزراء مسئولیت مشترک ندارند؟ کشاورز آذربایجانی که برای تهیه یک لقمه نان رنج میبرد رعیت بلوچستانی که به گفته همکار عزیزم آقای بیگی قادر به تهیه ستر عورت برای ناموس خود نیست و یک شکم سیر در سال غذا نمی خورد در شام از جیب خودش پیرا ریال پول پاره آخته اند و عین سال به وعده دولتها دلخوش بودند و امروز وزیر مسئول در جلسه علنی میگوید برنامه دوم باموفقیت روبرو شده است، تمام این فجایع در نتیجه آن بوده است که دولتها از مردم سلب آزادی نموده و گستاخانه عملیات غیر انسانی خود ادامه داده اند.

همه ما فتنه ها و تهدیدها و تضيیقاتی را که دولتها نسبت به مستعدین برنامه ها و محافلین خود روا داشته اند بیاد داریم.

سلب آزادی مردم جلو گیری از آزادی بیان و اظهار عقاید - توقیفهای مکرر جرائد که هنوز هم ادامه دارد جزو کارهای عادی دولتها بود و امروز معلوم گردید که همه این تضيیقات و فشارها برای چه بوده است؟ روزیکه نخست وزیران ویا مسئولین درجه دوم دستگاه دولتی در مجلس با سماجت و تهدید مردم را از اظهار نظر بر حذر می داشتند و از نماینده مجلس به علت یک انتقاد بجاهتک حرمت کردند.

رئیس درجه وقت این کار شده و از نماینده مجلس کی هتک حرمت شد؟

مهندس مقدم - شاعر خشاهی را عرض میکنم

میر اشرفی - در دوره مصدق بو کلا اهانت میشد رئیس - شما اگر بخواهید در خارج کاری بکنید به مجلس چه ممکن است شام فردا بروید در کوچه کتک کاری کنید، این جا هیچکس نمیتواند به نماینده مجلس اهانت کند این حرفها را نزنید (صحیح است)

مهندس مقدم - بنده در مقابل شهامت و استقامت

مقام ریاست که همیشه حافظ مشروطیت بوده اند و از حقوق نمایندگان مجلس باشهامت حمایت کردند تعظیم می کنم (صحیح است احسن است) این جمله را هم با احترام مقام ریاست مسترد میدارم

معلوم بود که از مراقبت مردم خشنود نیستند، زعمین مجلس وقتی یک نماینده اظهارات دکترا اقبال را تأیید کرد بجای تشکر دکترا اقبال گفت به صحیح است شما هم احتیاج ندارم (مصطفوی - اغراض خصوصی را در حالت نهی است البته در آن موقع مقام ریاست جبران این کار را کردند و این نمونه خود سری حکومت ما بود که انتظار میروند مجلس بیستم با توجه بوظایف سنگین و موفقیت حساس خود رسیدگی های دقیق بنماید.

ملت خواهان مجازات کسانی است که به منافع ملی حیات کرده اند و ما در انتظار کوراژش بهائی آقای آرامش هستیم. دولتهائی که مسئولیت اداره مملکت را داشته اند در جمیع تصحیحات انجمن آقای آرامش باید تعقیب شوند.

قانون سازمان برنامه دوم در مقدمه هدف خود را از افزایش تولید و بهبود و تکثیر صادرات و تهیه مایحتاج مردم در داخله کشور و ترقی کشاورزی و صنایع و اکتشاف و بهره برداری از معادن و ثروت های زیر زمینی و اصلاح و تکمیل وسائل ارتباط و اصلاح امور بهداشت عمومی و انجام هنر نوع عملیاتی برای عمران کشور و بالا بردن سطح زندگی افراد و بهبود وضع معیشت عمومی باشد ذکر نموده است و آقای آرامش اظهار می دارند برنامه دوم باموفقیت روبرو نشده است. برای اجرای این برنامه پس از تجدید نظرهای که معمول گردیده اعتباری معادل ۸۷۰۰۰۰۰۰۰ ریال پیش بینی شد بر طبق قانون برنامه هفت ساله دوم اعتبارات به امور کشاورزی و آبیاری و ارتباطات و حمل و نقل و صنایع و معادن و امور اجتماعی و عمران ناحیه ای تخصیص داده شده است که متاسفانه این وجوه در اجرای برنامه هائی صرف گردید که در حال مردم تأثیری نداشته و وعده ای واسطه و دلال بمنظور اجرای نیات خاص و اغراض و منافع شخصی حقوق ملت را پایمال نمودند که اینک درباره هر یک از اقلام

**توضیحاتی بعرض میرساند
کشاورزی و آبیاری**

در قسمت آبیاری و کشاورزی سازمان برنامه ۱۸۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال اعتبار پیش بینی شده بود که حقا می بایستی این رقم برای اصلاح امور کشاورزی و

از دیاد سطح کشت و کمک به زارعین و راعنمائی آنان مصروف گردد. متاسفانه بر اساس منافع اشخاص تقریباً دو ثلث این اعتبارات برای ایجاد سدهای بزرگ مصرف گردیده که جنبه های محلی دارند. نتایج مفید این پروژه ها هنوز مورت تردید است. لکن علت انجام فرآیندها نوع دلالاتی بود که بازویند یاشر کتهای خارجی قرار داده های نا برابری بقول آقای آراش منعتقد ساختند افراد بدبخت ایرانی هر يك هزار ریال برای امر کشاورزی از جیب خود پرداخت نموده اند یعنی آن بدبخت هایی که در بلوچستان ستر عورت ندارند و برای تغذیه به چرا میروند. هر کدام یکپه از ریال پرداخته اند و حق این بود که این اعتبارات طوری تقسیم میگردید که با اصلاح بدر و دفع آفت نباتی و اصلاح وضع دامپروری و امور آبیاری تحولی در زندگی زارعین کلیه مناطق کشور ایجاد میگردید. با آنکه ۷۰ درصد جمعیت کشور از امور کشاورزی زندگی میکنند عدم توجه دولت با منافع ملی مشکلات کنونی را ایجاد نموده است به قسمی که معاون نخستوزیر در شماره مورخه چهارشنبه سی ام فروردینماه اظہار داشته است متاسفانه قیمت ها باریک در بطور سرسام آور ترقی کرده اساس مشکلات و غلب گران قیمتها نقصان تولیدات کشاورزی است و دولت بیهوده به دنبال تهدید فروشندگان می رود و با تهدید و تعقیب کار درست نخواهد شد سیاست الصاق بر چسب بی نتیجه است و بیشتر قیمت ها را بالا میبرد.

(فلسفی صحیح است)

جناب آقای شریف امامی

من بشما اطمینان میدهم اگر مختار السلطنه هم حاکم تهران بشود قیمت ارزاق تغییری نخواهد کرد. برای مشکلات کنونی باید از اصول علمی اقتصادی پیروی کرد و سائل را با توجه بواقعیات مورد بررسی قرارداد تا زمانی که کشاورزان فاقد مایحتاج اولیه زندگی و فاقد هر گونه تامین اجتماعی هستند چگونه میتوان به ازدیاد تولیدات کشاورزی امیدوار بود؟ تا زمانی که مشکلات آبیاری ماحل نشده است و آنها به علت عدم توجه و نداشتن شبکه های آبیاری تلف میگردند و دولتها توجهی باین مسئله حیاتی نموده اند چگونه میتوان به آینده زراعت امیدوار شد. بهمین جهت است که زارعین دسته دسته راه

شهرها را پیش میگیرند و اغلب در اذهان چنین متمسک میشوند که مهاجرت تدریجی کشاورزان ناشی از صنعتی شدن کشور است و حال آنکه کشاورزان از فرط عسرت بجان آمده خانه و رزند گانی خود را رها میکنند و از یک زندگانی پر مشقت بچنگال یک رنج و بدبختی مجهول پناه میبرند و در کام آلام و بدبختی های شهر اسیر میشوند. دولت یا کستان تقریباً معادل ۷۰٪ از زرمورد احتیاج خود را از صدور محصولات کشاورزی تامین میکند و همه ساله بتولیدات کشاورزی خود توسعه میدهد و حال آنکه کشور ما بتدریج در جزو وارد کنندگان مواد غذایی قرار گرفته است و در بازارهای کشور میوه جات و حتی حبوبات عراق و ترکیه و لبنان و لبنیات دانمارک بحد وفور وجود دارد.

ارتباطات :

در قسمت ارتباطات در برنامه دوم معادل ۲۲.۲۸۱.۰۰۰ ریال اعتبار پیش بینی شده بود طبق این برنامه قرار بود ساختمان ۲۴۴۱ دیپلومتر راه اصلی و ۳۶۷۱ دیپلومتر راه رجه دوم احداث گردد برنامه راه سازی و انحنای راهها طوری انجام پذیرف که بهیچوجه مطابق با منافع ملی مانود و در اقتصاد کشور و ارتباط دادن مراکز تولید و بازارهای مصرف تأثیر نداشت، عده ای دلالت با نفوذ به مدستی مقاطعه کاران ذی نفوذ بمنظور جلب منافع مادی با بالا بردن قیمت ها زیان غیر قابل جبران بخرانه ملت وارد نموده و وضع راهها بصورتی است که همه میدانیم و فریاد اعتراض همه مردم در تمام نقاط کشور با آسمان میرسد منافع ملی اقتضای آنرا داشت که بجای جاده های پرخرج راههای مناسب با احتیاج و بهیتران بیشتر احداث میشد و در احداث راههای اتصالی فزاد بشهرها توجه بیشتری میگردید، زیرا مردم شهرستانها و کشاورزان که هر کدام سرانه بیشتر از ده هزار ریال برای راه سازی پرداخت نموده اند تقاضا دارند لااقل برای رساندن محصول ناچیز خود بیزار و مرضای خود به طبیب چاره ای اندیشیده شود.

در قسمت راه آهن خرید لکوموتیوهای دیزل و خارج کردن لکوموتیوهای بخاری از کار یکی دیگر از تجاوزات دولتها به سرمایه ملی بوده است

صنایع و معادن

در قسمت صنایع و معادن جمعا ۱۲/۶۱۲/۰۰۰/۰۰۰

پیدا بکند جایزه خوبی خواهد داشت (پورسرتیب - دزد کی بوده) يك روز دیدند که يك کسی باسپهروزره آمد و گفت من میخواهم جناب حاکم را به بینم گفتند چکار داری گفت راجع بآن مسئله دزدی میخواستم صحبت بکنم بعد از اینکه رفت و پیدا کرد به حاکم گفت من آمدم بعرض برسانم که بنده این دزد را نمیتوانم بگیرم حالاهم شر کتبهای مشاور همین خال را پیدا کرده اند.

شرکت ملی نفت ایران

بعد از سازمان برنامه شرکت ملی نفت ایران دیده سوراخ دیگری است که پولهای ملت فقیر ایران را بلع میکند (پورسرتیب - نشوال بفرمائید در تهران چکار میکنند) - و تاکنون در حدود بیست ملیارد ریال هزینه کرده اند گرچه رویه استناد دولت همانهاست از آنست که مردم از جریان اوضاع شرکت ملی نفت و سیاست نفتی مطلع شوند ولی باختصار مطالبی را با اطلاع میرسانم در مورد سازمان برنامه آقای آرامش اعتراف کردند که حقوق ملت را چگونه پایمال کرده اند در شرکت نفت همان جریانات ادامه داشته است شرکت کتبهای مشاور در این دستگاه نیز جریان داشته اند ارقام سرسام آوری شرکت کتبهای مشاور دریافت داشته اند حتی برای حسابداری شرکت مشاور گرفته اند پالایشگاه آبادان که روزی بزرگترین پالایشگاه بود و ظرفیت آن چهارصد و پنجاه لی پانصد هزار بشکه است و تا سه ماه قبل با ظرفیت سیصد و پنجاه هزار بشکه کار میکرد است ظرفیت آن به روزانه یکصد و شصت هزار بشکه تنزل یافته است مخارج پالایش بدین ترتیب از هر بشکه ۷۳ سنت به یک دلار بالا می رود و هزینه تهیه قرآوردن های نفتی مورد نیاز داخل کشور از تنفی سیصد و چند ریال به متجاوز از یک هزار و سیصد ریال افزایش پیدا خواهد کرد. جالبتر از همه اینکه مدیران شرکت که آنهمه از خزانه دولت به مناسبت حساسیت کار خود پول دریافت می کنند از موضوع تعطیل پالایشگاه تامدتی بدون اطلاع بوده اند.

آقایان نمایندگان

در مورد شرکت ملی نفت ایران همینقدر بعرض میرسانم که این شرکت حتی مفاد قراردادی را که بقول جناب آقای دکتر امینی که عاقد موافقت نامه بوده اند اظهار داشت این موافقت نامه هرگز باید آملت ایران

ریال تخصیص داده شده که قسمت عمده آن مربوط به صنایع بوده است ولی بعلمت عدم هم آهنگی دستگاه های مختلفی که در امر صنایع دخالت داشتند و به علت آنکه برنامه های تنظیمی بر طبق اصول اقتصادی نبود و سرمایه گزاریهای خصوصی و دولتی در دستگاه واحدی اداره نمیشد و مخصوصا در انتخاب محل نصب کارخانجات رعایت صرفه و صلاح نگردید و همچنین به علت عدم ثبات قیمت ها و دستمزدها صنایع مامور با اشکال زیادی میباشند و قیمت محصولات داخلی با محصولات خارجی با احتساب حقوق گمرکی و کرایه حمل و نقل قابل رقابت نیستند و آنچه بیشتر در موضوع صنایع جلب توجه می کند با آنکه دولت طبع قانون برنامه دوم مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال برای صنایع نوب آهن اختصاص داده بود مجددا دولت در بودجه تقدیمی یکصد ملیون ریال برای هزینه های ضروری در نظر گرفته است و مسئله نوب آهن با هزینه هایی که شده و اظهاراتی که در موارد مختلف متصدیان امر نموده اند یک مسئله سرسام آور و اسرار آمیز شده است دولت با آنکه هیچگونه منابع ارزی نداشته است با توسعه صنایع خویش در حدود بیست درصد از ارز مورد احتیاج خود را از صدور محصولات صنعتی بدست می آورد.

قسمت امور اجتماعی - در قسمت امور اجتماعی

در برنامه هفت ساله دوم اعتباری معادل ۱۷۲۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال پیش بینی گردیده بود که متاسفانه بعلم نبودن برنامه صحیح و عدالانه بیشتر شهرها را مواجه با اشکالاتی نموده اند و اجرای پروژه هایی که طرح شده است از قدرت و توانائی اغلب شهرها خارج است که در این باره امیدوارم در آینده توضیحات بیشتری بعرض برسانم، البته در شهر سازی موارد زیادی است شرکت کتبهای مشاور يك پولنهائی گرفته اند و منظور و هدفشان این بود که هزینه بیشتری پیش بینی بکنند یکی از طرحهای کلاسیک آنها طرح چند شهر است که پیش بینی لوله کشی را کرده اند ولی معلوم نیست آب را از کجا می آورند یکی از این شهرها حوزه انتخابیه بنده مراغه است آمده اند لوله کشی را تعیین کرده اند و بنده برای رفع خستگی آقایان مثالی عرض میکنم از قدیم معروف است که در زمان حاکمی يك دزدی پیدا شده بود، حاکم اعلان کرد که هر کس این دزد را

است ولی با وجود این جستجوهای سردرگم و بیهوده بواسطه ملاحظات سیاسی ادامه دارد. امیدوارم که اقدامات شرکت نفت ایران صرفاً بملاحظات سیاسی نباشد. (چند نفر از نمایندگان - انشاء الله)

شرکت ملی نفت از سال ۳۶ بعد هر سال متجاوز از یک میلیارد ریال هزینه های تشکیلاتی داشته و خرجهای زیادی در آن جا می شود. شرکت های مشاور نفت عوارض جدیدی پرداخت میکنند که خیلی جالب و بی سابقه است و راه خوبی برای جلب قلوب مدیران بدست آورده اند. از پولهای کلانی که می گیرند سهمی هم اختصاص بهمهمانیها دارد باین معنی که مرتباً مدیران شرکت و بانوان آن هارا برای رضی نگاهداشتن به اروپا و آمریکا دعوت میکنند.

آقایان نمایندگان

در این چند سال من هر شب خبر ورود یا خروج از اروپا و آمریکا و یا اقدامات مشعش آقایان مدیران شرکت را در اروپا و آمریکا می خوانم آیا سزاوار است هزینه این آمد و رفت عارامت بتمدید ایران تحمل نماید (کاظم مسعودی - بودجه محرمانه ای دست آقای هویداست)

سالیانه مبلغی معادل یک میلیارد ریال هزینه روابط عمومی میشود البته میدانید که شرکت انگلیس که در ایران بود یک اداره روابط عمومی داشت ولی او یک شرط خارجی بود که در ایران بود ولی مامنظور از این اداره روابط عمومی فعلی را نمیدانیم.

این اداره اوراق و دفاتری هر روز در مدح و ثنای اولیای شرکت منتشر میکند. همهمانیهایی میدهد. بالاتر از همه کنفرانسهایی است که در شهرستانها میدهد و پرنامه های خنده آوری است که بقول خودشان برای معرفی نفت در شهرستانها تنظیم میکنند بنام هزینه امور فرهنگی سالیانه چندصد میلیون ریال خرج میشود. فرهنگ مستقلی تشکیل داده اند. بالاتر از همه اعتباری بنام «بورسهای مدیرعامل» در اختیار مدیرعامل است که برای ابتفاده آقا زاده هاست. (کاظم - مسعودی - خیلی چیزهای دیگر است که شما نمیدانید) همکاری بفرمائید

میلیونها صرف رفاه عمومی میگردند. رفاه عمومی شامل هزینه ایجاد محل اسکی در دماوند. کمپ تابستانی در محمود آباد و از این قبیل امورات فقط مورد استفاده یک

منطبق نبوده نیست و اجرا نمیکند. و در حفظ حقوق ملت بر طبق همین قرارداد اعمال می نمایند مسائل عمده که باید مورد توجه قرار گیرد وضع کارگران و کارمندان است که در دستگاه نفت کار میکنند.

در اینجا میخواهم چند کلامی راجع به کنفرانس نفتی OPEC عرض کنم نتیجه این کنفرانس چه بوده است. کنفرانس بغداد و کاراکاس و ... چه نتایجی داشته و برنامه دولت در کنفرانس تهران چیست؟ بطوریکه شایع است یکی از تصمیمات این کنفرانسها سهم بندی محصولات نفتی است. این نکته را باید عرض کنم که اگر قرار شود در مورد سهم بندی محصولات نفتی توافق شود باید سهام هر کشور متناسب با محصولات قبل از ۱۹۵۰ مورد توافق قرار گیرد زیرا در سالهای قبل از ۱۹۵۰ سهم محصولات نفتی ما نسبت به جمع محصولات نفتی سایر ممالک بیشتر بوده است و فعلاً سهم ما نسبت کمتری دارد و ممالکی ده قیمت تولید آنها گرانتر است میخواهند محصول نفتی ما را محدود کنند. امیدوارم دولت توضیحاتی در این زمینه بدهد.

مصرف داخلی نفت بسرعت پیش میرود و دستگاه بخش خوب کار نمی کند (صحیح است) هنوز در بعضی نقاط برای نفت و غیربازار سیاه وجود دارد (صحیح است) قیمت فیر در بازار ایران خیلی بالاست و در حدود ۳۰٪ بیشتر از قیمت به فروش میرود. هرگز فروش نفت در شهرستانها خوب نیست (پورسرتیب - پالایشگاه هم کار نمی کند) در تبریز یک شهر بزرگ فقط دو پمپ بنزین وجود دارد.

شرکت ملی نفت طی سه سال در حدود دو میلیارد ریال صرف هزینه اکتشاف و حفارچاههای متعدد نموده که خیر آنرا اغلب می شنویم. جالب است که هیچیک از این چاهها از نظر بهره برداری قابل استفاده نیست اظهار نظر در این مورد خوب است از یک نشریه شرکت نفت بشنوید این مطالبی را که عرض میکنم عین مطالبی است که در نشریه شرکت چاپ شده نشریه روزانه مورخه شنبه ۱۹ فروردین ۱۳۴۰ خود در مورد شرکت ملی نفت برزیل مینویسد «تاکنون ۳۰۰ میلیون دلار بوسیله شرکت پتروبراس که شرکت نفت دولتی برزیل است برای عملیات اکتشافی در مناطق مختلف این کشور صرف گردیده و هیچگونه نتیجه بدست نیامده

عده خاص عام می باشد (پور سر تیب خوب فرانسه یادتان رفته) اگر آقای آرامش فرصت پیدا کنند گزارشی از وضع شرکت نفت بدهند محققا تاثرات بیشتری از آنچه نسبت به گزارش سازمان برنامه داشته ایم خواهیم داشت .

باید به هزینه های شرکت دقیقاً رسیدگی شود پولهایی که صرف مخارج زائیدیکه ذکر شد و همکاران عزیز قبلا اعلام فرمودند باید در راه بهبود وضع کارگران زحمتکش شرکت و در راه بهبود زندگی گانی مردم مصرف گردد و بطور کلی بنده عقیده ام این است که اقلام نفت از بودجه حذف شود وقتی مجلس نظارتی ندارد و آقایان معتقدند که بودجه خاصی دارد دیگر چه احتیاجی است که یک رقم در بودجه ذکر شود اگر آقای آرامش انشاءاله وقت پیدا می کردند که گزارشی هم در وضع نفت بدهند خوب بود . (خنده نمایندگان)

بودجه کشور - بعد از ذکر مطالبی که در باره

سازمان برنامه و شرکت ملی نفت ایران بیان گردید . مختصری در باره بودجه توضیح بعرض میرسانم در مقدمه ای که در باره عملیات سی و نه توضیح داده شده است جملات مبهم و نامفهومی فراوان به چشم می خورد در باره پرداخت وام های صنعتی ذکر شده است بعلت افزایش تولید نسبت بصرفه جوئی در مصارف ارزی تاثیر فراوان داشته است ولی ذکر نگر دیده است چه مقدار تولید در چه رشته زیاد شده و چه مقدار ارز صرفه جوئی شده است و این جملات مبهم برای پوشانیدن عدم موفقیت هایی است که در امور صنعتی نصیب دولت شده زیرا دولت هفتصد و پنجاه ملیون تومان اسکناس چاپ کرده است که چاپ کردن اسکناس زحمت عمده ای ندارد بعد هم این پولها را وام داده و عده ای هم این پولها را گرفته به خارج منتقل کرده اند (زنوزی - برای آذربایجان هیچ چیز نداده اند)

و کار خانجاتی با قسط خریداری کرده اند که باید تعهدات خود را پرداخت نمایند و قیمت محصولات آنها هم گران تمام میشود البته همانطور که فرمودند بکارخانجات آذربایجان توجهی نشده و مخصوصاً من یک تذکری در کمیسیون بودجه خدمت جناب آقای نخست وزیر عرض کردم و از جناب آقای وزیر صنایع و معادن سؤال کردم متاسفانه در کمیسیون بودجه به بنده جوابی ندادند ، من سؤال کردم وقتی شما

اینقدر پول صرف صنعت می کنید آیا این قالی یک صنعت هست؟ یک صنعت ملی ما هست و آیا شهرت دارد در خارج و آیا باید اگر اعتباری بود به این صنعت کمک کرد یا نه جوابی بمن ندادند و تا آنجا که من اطلاع دارم بصنایع قالی بافی هیچگونه کمکی نکردند : (زنوزی - بانک ملی کارخانجات تبریز را تخته کرده) پس معنای موفقیت دولت را چگونه میتوان از چنین جملات مبهمی با موفقیت دولت در امور صنعتی پی برد. و با اظهار شده است در زمینه فعالیت های صنعتی و معدنی اقدامات مهمی از قبیل بکار انداختن دستگاه حفاری برای آزمایش و تهیه نقشه های توپوگرافی معادن معمول گردیده است «صرف نظر از اینکه این جمله از نظر فنی غلط است و نقشه های توپوگرافی احتیاج به حفاری ندارد در این مملکت هر روز هزاران کار شروع میشود و پولها خرج میشود نتیجه کار معلوم نیست چه خواهد بود؟

و یا مثلاً اظهار داشته اند «در زمینه اصلاح و تهیه نهال و بند نیز فعالیت موثری شده» که بسیار مبهم است و یامثلاً در مورد راه سازی بیان شده است «در سال ۳۹ اقداماتی صورت گرفته تا کنون ۴۷۹ کیلومتر راه اسفالت و ۲۵۴ کیلومتر راه جدید ساخته شده» ولی معلوم نیست این راهها کدام هستند.

و یا مثلاً اظهار شده است «برای ارتباطات و خطوط آهن اقدام شده است و بعد مطالبی هم هست که بخواهش جناب آقای فلسفی بنده حذف کردم» این جملات نشان میدهد کارهای قاطع و روشنی انجام نگردیده و از همان اصطلاحات اداری تحت اقدام است.

اقدام مهمی صورت گرفته و غیره بکار برده اند بالاتر از همه در قسمت امور بازرگانی گزارش دولت واقعا جزو شاهکارهای گزارش نویسی باید درج شود. اینطور شرح داده شده «فعالیتها و کارهای مفیدی در سال ۳۹ توسط وزارت بازرگانی و موسسات تابعه آن انجام یافته از قبیل مشارکت در نمایشگاه های مختلف تجدید نظر در قرار دادهای بازرگانی بعضی از کشورها با کشور شاهنشاهی و انعقاد قراردادهای بازرگانی با بعضی از دول لغو قرارداد بازرگانی ایران و امریکا و همچنین برای بهبود و بسته بندی و وضع صادرات کالاهای ایرانی و اصلاحات لازم در

امور فالی باقی اقداماتی بعمل آمده است.

وزارت بازرگانی بجای آنکه در باره امور واقعی بازرگانی یعنی میزان صادرات و واردات اظهار نظر کند و بگوید صادرات و واردات چیست و چرا واردات نسبت به صادرات پنج برابر شده است و دلایل این شکست اقتصادی چیست از شرکت در نمایشگاهها صحبت میکند. چرا آقای وزیر بازرگانی بجای اظهار این مطالب از موازنه اقتصادی مطلبی بیان نداشته است.

جناب آقای شریف امامی

سال ۳۹ از نظر اقتصادی بدترین سالهای کشور بوده است. در مورد اقتصادی متوقف شدن قیمت عمده‌ای از بر نامه‌های عمرانی، تقلیل ارزش‌های نفت که بزرگترین منبع درآمد است و بالاتر از همه ترقی قیمت‌های دولت در گزارش خود از این موضوع اساسی که قیمت‌ها چقدر بالا رفتند و وضع درآمدها چه بوده است مطلبی اظهار نکرده است. آن چیزی که در کیفیت دولت‌ها و یا موازنه سقوط دولت‌ها همیشه همین مسئله اساسی است زندگی مردم سخت‌تر شده قیمت مواد غذایی ۱۵٪ ترقی کرده است (فلسفی صحبت است) در آمد طبقات زحمتکش، آموزگاران، استادان دانشمندان، مهندسان دولت که حقوق ثابت دارند با ترقی قیمت‌ها کفاف معیشت آنان را نمی‌دهد از دولت سؤال میکنم آیا حساب کرده‌اید مخارج يك خانواده چیست؟ و یا آنکه الزام قانونی داشتید که اقل دستمزد را تعیین کنید چرا تاکنون تعیین نشده است البته اطلاع دارم که حساب کرده‌اند و معلوم شده ولی وقتی به رقم مورد احتیاج رسیدند محرمانه نگاه داشتند ولی با محرمانه نگاه داشتن کار درست نمیشود زیرا این مسئله با زندگی مردم سروکار دارد.

طغیان بی حساب قیمت‌ها عموم خانواده‌ها را در مضیقه گذارده است و عدم توجه باین مسئله موجب طغیان خانواده‌ها گردیده روز بروز قیمت‌ها بالا میرود و ارزش واقعی درآمدها رویه نقصان است.

موضوع سیاست الصاتی بر حسب بکالاهایک سیاست پوسیده است که نتیجه‌ای نخواهد داد.

جناب آقای نخست‌وزیر

رابطه دستمزد و هزینه معیشت است که درجه رفاه

جامعه را تعیین میکند در این باره چه اقدامی کرده‌اید و نتیجه چیست؟

برای تامین اجتماعی مردم و برای حمایت افراد بیمار و غلیل چه اقدامی شده است.

برای حمایت از پیر مردان و از کار افتادگان اجتماع باین بودجه‌های سنگینی که پیشنهاد کرده‌اید

چهار نامه دارید؛ واقعاً تأثیر آور است بعضی وقت‌ها بیماری مراجعه میکند هیچ وسیله معالجه ندارد ولی فکر میکنم اگر یک رعیت و یک زارع و روزی از کار افتادگی است که بر او

کمک بکنند در اجتماع ما که این همه پولها صرف میشود برای تامین اجتماع مردم چه عملی شده است هر روز از زمین

بما مراجعه میکنند، خدا شاهد است من در میان دو آب امسال شاهد یک فاجعه بودم یک زارع پسرش بسیل استخوانی مبتلا

شده بود، پسر از کار افتاده بود، پیر مرد هم از کار افتاده بود بهمن مراجعه کردند که برای آنها کاری بکنم از من چه

کاری ساخته است، من چکاری میتوانستم بکنم، شما نمایندگان جوان موکلین خودتان را چه میدید هر چه

اعتبار برای این کار بوده خرج شده و این بیمه‌های اجتماعی دست شده، اطاق‌های مجلل لوسترها، عمارات عالی اینها

نمونه‌های مشخص بیمه‌های اجتماعی است ولی در عمل سازش با کارفرما، دیروز بنده در یک سلمانی اصلاح میکردم گفتم

آقا بیمه اجتماعی هستی؟ گفت نه گفتم چطور شده گفت والله ده سال است اسم نوشته‌ایم و سهم خودمان را داده‌ایم

ولی کارفرما باید سیزده درصد بدهد چون این مبلغ هزار تومان میشود نمیدهد و ما اینطور معطل مانده‌ایم، میگفت

یکی از کارمندان ماستون فقراتش شکسته است میگفت سی سال است پای این صندلی سلمانی ایستاده اگر شما یک

آهنی را سی سال یک جا نگاه دارید خسته میشوید و این شخص ستون فقراتش شکسته هیچکس نیست باو کمک کند حالا من چه

بکنم، گفتم چاره‌ای نیست جز اینکه بشنیتیم باهم گریه کنیم.

برای جوانان که هر سال دسته دسته و در حدود سیصد هزار نفر وارد اجتماع میشوند برنامه شما چیست؟ آیا باید

جوانان در آینده هم سرگردان و بلا تکلیف بمانند؟ امروز افراد دیپلمه‌ای را سراغ دارم که در جستجوی کار هستند و

کاری برای آنها نیست، حتی دیپلمه‌ها حاضر به قبول

پیشخدمتی هستند، این نشانه بارز عدم موفقیت دولتها در رفاه اجتماعی است چند روز پیش در مجله تهران مصور عکس يك آموزگار و خانواده او را آقایان دیده اند. من سئوال میکنم چطور ممکن است با چهار صد تومان این خانواده زندگانی کند. وضع زندگانی مردم سخت و دولت در فکر چاره نیست دولتها نمی دانند اگر کارمندی خرج و دخلش برابری نداشته از چه راه کسری خود را تأمین می کند. فسادزائیده احتیاج است جمعیت کشور روبه ازدیاد است و در سالهای آینده احتیاج به مواد غذایی بیشتری داریم دولت باید نشان دهد که در محصولات کشاورزی سال گذشته چه تغییراتی داده شده و چقدر سطح کشت در کدام مواد بالا رفته و با نقصان یافته است و باید رقم نشان دهد اینگونه اظهارات کلی با طبع اقتصاد دنیای کنونی سازگار نیست همین ها علل و موجبات عدم رضایت طبقات مختلف است.

وضع اسف آور اقتصادی کشور نتیجه تصمیمات اقتصادی حکومت اقبال بود. سیاست دروازه باز اقبال ما را به ورشکستگی کشانید (داکتر الموتی - بی انصافی میکنید آقای مهندس مقدم، منفی بافی نکنید) بقسمیکه وقتی این دولت فعلی مصدر کار شد فقط بمیزان سه روز احتیاجات ارزی دولت را در اختیار داشت. دولت ایران که در اوائل سال ۳۸ صدو پنجاه میلیون دلار ذخیره ارزی داشت الان سه مبالغه ارزی به عنوان وام گرفته بود و عوائد نوب سالیان در حدود صد میلیون لیر داشتیم در موقع سقوط دولت سابق فاقد ذخیره ارزی بود.

بطوریکه شایع است در نتیجه وضع وخیم مالی دولت مجبور شد برای کسب سی میلیون دلار وام حاکمیت اقتصادی خود را تحدید کند. من نمی دانم علت عدم انتشار برنامه تثبیت اقتصادی چیست؟ باید این برنامه منتشر شود زیرا حائز کمال اهمیت است (صحیح است) بعد از ذکر مقدمه بودجه وارد بحث در بودجه میشوم.

بودجه تقدیمی گرچه عنوان بودجه برنامه ای دارد ولی نخواهد توانست هیچگونه تحولی در اوضاع مملکت ایجاد نماید این بودجه يك لیست حقوقی است که تبعیض های زیاد دارد توسعه اقتصادی جز با سرمایه گذاری دولتی و یا خصوصی انجام پذیر نیست در قسمت برنامه های سرمایه گذاری گزارش آقای آرامش تکلیف مملکت را تا

حدودی روشن کرده است. نکته ای که در بودجه تقدیمی حائز اهمیت است جمله بظاهر فریبنده است که انزات و خیمی بجای خواهد گذارد. ضمن تبصره های ۴۴ و ۲۸ دولت مسئله واگذاری کار مردم ب مردم را پیش کشیده است. دولتی که با ایجاد مغازه های دولتی که در واقع يك اقدام سوسیالیستی است اصناف و عموم صاحبان کارهای آزاد را در تهران و شهرستانها فلج کرده است وقتی صحبت از بهداشت و فرهنگ پیش می آید که در تمام ممالک سوسیالیستی بر عهده دولت است و واگذاری امور مردم ب مردم را طرح مینماید (صحیح است) اگر دولت ها بواگذاری امور مردم ب مردم اعتقاد داشتند با دخالت در انتخابات انجمن های شهر و نظارت مغرضانه در تعیین کاندیدا ها مردم را از داشتن انجمن های شهر مطابق میل خود محروم نمی ساختند (صحیح است) این کمیسیون پنج نفری در شهرستانها فاجعه ایست.

آقایان نمایندگان:

وضع اقتصاد کشور در نتیجه عدم موفقیت برنامه ها به مرحله خطرناکی رسیده است و تا به حساب باز رسیدگی نشود مطرح ساختن نسبت اعتبار از خارج بر خلاف مصالح است زیرا آسانی که موجب عدم موفقیت برنامه ها شده اند هنوز مصدر دارند و برفرتی که جناب آقای آرامش با جستجوی خطاهای گذشته را بیان داشته اند چگونه میتوان اطمینان یافت که در آینده اگر اعتباری بدست آمد دچار همین سر نوشت نخواهد بود.

نگاهی به ارقام صادرات و واردات کشور در سالهای اخیر معلوم میدارد که واردات ماهه سه ساله رو به ازدیاد و صادرات رو به نقصان است واردات ما از رقم ۳۶۰۰۰ ریال ۱۲۵۰۹۷ ریال در سال ۳۴ به مبلغ ۳۳۰۰۰ ریال ۵۷۸۰۰۰ ریال در سال ۳۷ فزونی یافته است و صادرات ما در طی همین سالها از ۳۶۰۰۰ ریال ۳۳۷۰۰۰ ریال به ۸۰۰۰ ریال ۹۶۴۰۰۰ ریال ۷۹۴۱۰۰۰ ریال تنزل یافته است و اگر در نظر بیاوریم که میزان ترقی و توسعه اقتصاد ممالک عقب مانده را نوع مبادلات آنان با ممالک صنعتی تعیین میکند معلوم خواهد گردید که فاصله ما از دول صنعتی در این چند سال بیشتر شده است.

آقایان نمایندگان محترم:

بودجه ای که تقدیم مجلس شورای ملی شده است بطوری

میکنند و همکاران محترم در این مدت کوتاه عمر مجلس به آن اشاره کرده‌اند ادعاه پیدا کند و حقوق مردم با مال هوی و هوس عده‌ای متنفذ واقع شود معنی تصویب این بودجه آنست که کشاورزان بدبخت بدون هیچگونه حمایتی اسیر مشقات زندگی روستائی باشند. معنی این بودجه آنست که دهات راه دسترسی به شهرها پیدا نکنند. معنی تصویب این بودجه آنست که افراد زحمتکش زیر بار فشار تأمین زندگی بمانند و عده‌ای بی‌هنر در شرکت نفت به عنوان مدیر و یا سایر عناوین حقوقی دلالان از خزانه مملکت بکیرند و در فکر بندوبست و معامله و مقاطعه باشند. معنی تصویب این بودجه آنست که دلالان سازمان برنامه به معاملات و مقاطعه کاریهای خود ادامه دهند (صحیح است) معنی تصویب این بودجه آنست که سنگینی مالیاتها بدوش مردم فقیر بماند (صحیح است) و متمولین پولهای را ده‌ها معامله و مقاطعه بدست می‌آورند و صرف زندگی بی‌توجهی در دست و پا زدن ملی را به خارج منتقل نمایند. معنی تصویب این بودجه آنست که عده محدودی زحمت کش سنگینی مسئولیت‌اداری را بدوش گیرند و دارمندان نور چشمی نالایق و بی‌کار دولت در خیابانهای تهران و اروپا و امریکا گردش کنند و حقوق‌های دلالان مأموریت را در کتابها خرج کنند و حقوق کارکنان دولت را که در شهرستانها کار میکنند غضب نمایند و دارمندان شهرستانها برای جبران حقوق از دست رفته خود حقوق کشاورز آذربایجانی و بلوچستانی را که در مبارزه با ما رکن زندگی دست و پا می‌زنند غضب نمایند (صحیح است) معنی تصویب این بودجه آنست که افراد زحمتکش به آینده خود اطمینان نداشته و نگران مصائب روزهای پیری و از کار افتادگی خود باشند بطور خلاصه معنی تصویب این بودجه آنست که وضع سابق و همان کیفیت ادامه پیدا کند و این راه سراسیمه سقوط و انحطاط است.

رئیس - آفاق پورسرتیب

پورسرتیب - عرض می‌کند اینست از طرف چند هزار نفر رعایا و کشاورزان غار و فشاویه که در نتیجه بستن سد کرج محصولشان دارد از میان میرود و بسیار خطرناک است هستی چندین هزار نفر در معرض خطر است. بنده این تذکر را بجناب آقای وزیر کشاورزی و جناب

که دولت اظهار داشته همان بودجه سال ۳۹ است و جز عوارضاتی که وضع گردیده و محققان قیمت‌ها مؤثر خواهد بود تأثیر دیگری نخواهد داشت نتیجه آن خواهد بود که اوضاع سال گذشته با همه مصائبی که برای اثریت مردم از نظر اقتصادی فراهم بود تجدید گردد معافاً به این که برقراری شهریه در مدارس بار زندگی عمومی طبقات را زیادتر خواهد نمود و زیاده کردن کسور بازنشستگی عملاً موجب کسر حقوق کارمندان میشود.

آقایان نمایندگان محترم - عدم توجه دولت‌ها به منافع ملی و بی‌اعتنائی با فکار عمومی و عدم صداقت متصدیان امور عمرانی باس عمومی را فراهم نموده است و این مشکلات جز با همکاری مردم میسر نخواهد بود (صحیح است) متأسفانه غفلت دولتها در اجرای قوانین یکی دیگر از علل عدم اطمینان عمومی شده است در دوره گذشته با آنکه قانون از کجا آورده‌ای و قانون منع مداخله مأمورین در معاملات دولتی بتصویب رسید در اجرای این قوانین دولتها چه کردند (فلسفی - همه مداخله میکنند) کدام وزیر کدام مأمور عالی‌رتبه به پای میر می‌کشد که شیشه دست کدام مستفاد از مقاطعه کاری و دلالی و معامله کوتاه گردید (فلسفی - همه مشغول هستند) بهمین جهت است که یاس و بدبینی در عروق و شرائین مردم این مملکت ریشه و اندیشه است و باید مبادا نه چاره جوئی شود.

آقایان نمایندگان محترم

نفرت و خشم طبقه جوان مملکت و اثریت مردم نتیجه اعمال دولتهاست. امروز موج خشم جوانان ایرانی از دیوارهای دانشگاه و مرزهای کشور گذشته سراسر دنیا را فرا گرفته و این بزرگترین خطری است که ملیت و قومیت ما را مورد تهدید قرار داده است (دشمنی - کی همچو چیزی است) و باید علاج کرد.

آقایان نمایندگان محترم - همکار عزیزم آقای فلسفی در مورد از قام بودجه اطلاعات لازم را بر من خواهد رسانید و بودجه‌ای که تقدیم مجلس شده است بودجه‌ای نیست که بتوان به آن رأی موافق داد. معنی تصویب این بودجه آنست که مانند گذشته سر نوشت مردم ملمبه هوی و هوس عده‌ای متنفذ زورگو قرار گیرد. معنی تصویب این بودجه آنست که همان بیعدالتیها و تبعیض‌هایی که موجودیت ما را تهدید

آقای آراش داده‌ام عرض می‌کنم که عرض کرده‌اند استدعا میکنم توجه شود.

رئیس - بسیار خوب بدهید اقدام میشود.

آقای کر دانی بفرمائید

۳۴ کانی - در شرح کمی صدمی و بسری امری و احل عقده من لسانی بفقیر و اقوالی

در سالهای خیلی قبل که بنا با اقتضای سن مرا فرصت بیشتری برای مطالعه بود غالباً در تعطیل تابستان در کتابخانه مجلس شورای ملی حاضر و با راهنمایی و کمک آقای عماد رئیس فعلی ملازومات مذاکرات نمایندگان و صورت جلسات مجلس را از آغاز تأسیس نگاه میکردم اکنون فکر میکنم اگر آنچه در مذاکرات ادوار تقنینیه مندرج است استخراج نموده و بر حسب موضوع کلاسه نمایند و سپس هر یک را بصورت کتابی در آورند بهترین مجلدات این کتاب آن قسمتی میشوند که حاوی شفا و سبحان برگزیدگان ملت در باره بودجه کشور بوده است.

بندده شصت و سه بسیار از تجزیه و تحلیل منطقی نمایندگان کانی که در دمال وطنپرستی نسبت بودجه کشور اظهار عقیده و ابراز رای کرده‌اند استفاد، کرده و لذت برده‌ام و اکنون که افتخار نمایندگی پیدا کرده‌ام بر خود فرض و واجب میدانم که از پشت این تریبون بروان و دلای برجسته‌ای نظیر سید حسن مدرس رضوان الله علیه و میرزا ابراهیم آقای تبریزی و صنایع الدوله و قوام الدوله صدزی و نظایر آنان که هر یک در انجام وظیفه نمایندگی عالیترین مقامات را داشته‌اند درود بفرستم. بعد از این مقدمه باستحضار نمایندگان محترم میرسانم که بودجه مهمترین کار سالانه مجلس است و حقا باید:

۱- گزارش بودجه لااقل یک هفته قبل از شور در مجلس طبع و در اختیار نمایندگان گذارده شود نه در چهل و هشت ساعت قبل مانند لواج دیگر.

۲- طول مذاکرات و مباحثات لازمه بحث درباره بودجه است و نباید موجب ملال و ایراد و اعتراض باشد.

۳- باینکه خارج شدن از موضوع در نطقهای مجلس ممدوح نیست و مدت نطق هم باید محدود بماند ولی معیناً از نظر اهمیت بودجه مدت نطق در اطراف آن نامحدود است زیرا در بودجه است که تمام مسائل مملکتی و اجتماعی و همه

نکات لازمه طرح میشود و هیچ مسأله‌ای نیست که در هنگام طرح بودجه بزمیان نیاید.

در مجالس ملی دنیا مانند انگلستان، فرانسه، بلژیک که مشروطیت و دموکراسی آنان از ما مقدم است معمول چنین است که در هنگام بحث راجع بودجه و کلاً آزادی کافی دارند که در تمام مسائل مملکت صحبت کنند و شخصاً در مجلس ملی فرانسه متاعده نمودم که هنگام طرح بودجه یک و دلیل با پیشنهاد تغییر بودجه یک وزارتخانه مدت چندین ساعت در اطراف معایب آن وزارتخانه داد سخن داد. علت اینست که همه امور مملکت مربوط بودجه است و نظارت نمایندگان ملت بر امور کشور بیش از همه فقط از راه مطالعه و بررسی دقیق در اقلام بودجه و اظهار نظر در مواد آن بعمل می‌آید بنابراین اگر اینجانب ساعتی وقت آقایان را بکشم به همین منظور است و الاطبعاً شپوت حرف زدن و سخن بردازی ندارم.

آقایان نمایندگان

باینکه قریب شصت سال از عمر مشروطیت و حکومت دموکراسی مامی گذرانید اذعان کنم که در تنظیم بودجه کشور که اساسی ترین کار حکومت مشروطه است تکامل لازم پیدا نکرده‌ایم و دولت‌های ما نتوانسته‌اند یک بودجه واجد شرایط قانونی برای کشور آماده و تهیه نمایند. دولت‌های ما تصور می‌کنند بودجه یعنی عملیات حسابداری یا بهتر بگوئیم (حساب سازی) در صورتیکه معنی بودجه این نیست. امروز در کلیه کشورهای عالم برای بودجه یک معنی علمی وسیعی قائل شده‌اند.

بودجه تولید، مصرف، در سطح قیمتها در سطح زندگی، در تقلیل قدرت خرید، در توزیع قدرت خرید و الاخره در کلیه شئون یک کشور تأثیر شگفت دارد. بنابراین در تهیه و تنظیم بودجه باید نهایت دقت بعمل آید و طرح آن باید در کادر اقتصادی مملکت و با توجه بتأثیر مستقیم و غیرمستقیم آن در فعالیت‌های بازرگانی، کشاورزی و صنعتی و امور عمرانی و ارزشی کالاها و هزینه زندگی ریخته شود مخصوصاً بسیار ضروری است که تأثیر بودجه در هر یک از شئون اقتصادی مملکت سنجیده شود تا نتایج مطلوبه نفع کشور حاصل گردد.

در صورتی که بودجه کشور ما واجد این شرایط

بعضی نکات اشاره مینمایم تا وقت ناطقین محترم دیگر گرفته نشود.

قبل از هر چیز باید عرض کنم:

اساساً در تنظیم بودجه رعایت چند اصل واجب الاتباع است تا نمایندگان و مردم بتوانند قضاوت صحیح در باره بودجه کشور خود بنمایند آن اصول عبارتند از:

اول در اقلام پیش‌بینی در آمد وزارت دارائی موظف است که قبلاً رسیدگی دقیق بنماید که ارقام پیش‌بینی شده کاملاً صحیح و تناسب داشته باشد. ثانیاً بودجه سال قبل را ملاک قرار دهد و آن عوایدی که از روی فهرستهای خزانه وصول آن مسلم است پایه قرار داده و روی آن در آمد سال بعد را پیش‌بینی نماید

ثالثاً کمیسیون بودجه هم باید با مراجعه بمدارک و اسناد قطعی نسبت ببودجه اظهار نظر کند همینطور واهی و سرسری نمیتوان اقلامی را بعنوان پیش‌بینی در آمد و مخارج قبول کرد - سابقاً هم معمول بود که دولت در بودجه های تقدیمی بمجلس ارقام پیش‌بینی بودجه سال قبل را در يك ستون منعکس میکرد تا نمایندگان از میزان پیش‌بینی سال قبل مستحضر باشند ولی در بودجه امسال این ترتیب اجرا نگردیده و در حقیقت رعایت کاملیت بودجه نشنیده است - از طرف دیگر بنده كه يك نماینده هستم بهیچوجه از میزان وصولی اقلام در آمد سال قبل کشور اطلاعی ندارم اكثر آقایان نمایندگان هم قطعاً بی اطلاعند کمیسیون بودجه را نمیدانم ولی بهر حال این وظیفه کمیسیون بودجه است که از دولت ارقام صحیح وصولی سال قبل را مطالبه میکرد تا معلوم شود پیش‌بینی های بودجه امسال تا چه اندازه پایه دار و صحیح است

با اقلام و ارقام « من در آوردی » میتوان میلیاردها در آمد مملکت را بالا برد و اضافه وصولی نشان داد و مجلس و نمایندگان ملت باید سرو کارشان با ارقام صحیح و مدارک روشن و زبان دار باشد نه يك مشت ارقام واهی و بی ماخذ ...

حالا بنده برای آقایان بعضی از مواد بودجه در آمد را میخوانم و برای روشن شدن اذهان توضیحاتی عرض میکنم

۱- رقم در آمد پیش‌بینی شده مالیات مستقیم معادل

نیوده و تنظیم کنندگان آن نخواستند یا نتوانسته‌اند تمام نکات دقیق را در تنظیم بودجه رعایت نمایند * روی همین اصل نباید تعجب داشت که بودجه های تنظیمی بجای اینکه انتظامی در امور اقتصادی و عمرانی و سیاست مالی کشور ایجاد نماید خود موجب نابسامانی امور اقتصادی و امور مالی مملکت شود.

قسمتی از عرایض مرا نماینده محترمی که قبل از من اجازه نطق داشتند فرمودند بنا بر این برای احتراز از تکرار بنده بعضی مطالب و ملاحظاتی که درباره لایحه بودجه ۱۳۴۰ کشور بنظم رسیده و یادداشت کرده‌ام برای توجه هیئت دولت و نمایندگان محترم بعرض میرسانم *

آقایان تصدیق دارند که بهترین وظیفه ای که برای يك وكيل معین شده بودجه است بنا بر این هر قدر نمایندگان در مورد بودجه دقت نمایند دین خود را بکشور بهتر ادا ساخته‌اند و اساساً فلسفه اینکه در قانون اساسی ما و هر کشوری تصویب بودجه از وظایف خاص مجلس نمایندگان شمرده شده همانا توجه با اهمیت و حساسیت بودجه بوده و سو گندی هم که آقایان نمایندگان میخورند بنظر من آنجا که ذکر شده (تکالیفی را که بمن رجوع شده است مهیا نمکن با کمال راستی و درستی و جد و جهد انجام بدهم) مصداق بارز آن بودجه کشور است که وکیل باید با نهایت علاقه مندی بدان توجه و اظهار عقیده نموده و از روی بصیرت و وجدان رأی دهد

اما راجع باین بودجه که بنده میخواهم صحبت کنم:

این بودجه از لحاظ در آمد بمبلغ ۸۹ میلیارد و ۱۷۷ میلیون و ۴۱۳ هزار ریال و از لحاظ هزینه بمبلغ ۸۸ میلیارد و ۹۶۶ میلیون و ۹۴۵ هزار و ۷۶۴ ریال پیش‌بینی شده است که بالاخره متادل يك میلیارد و ۸۰۰ میلیون و ۴۶۷ هزار و ۲۳۶ ریال اضافه در آمد قلمداد گردیده است درباره درآمدهای پیش‌بینی شده بنده خیلی صحبت دارم نسبت به هر يك از ۵۵ قلم در آمدی که در بودجه منظور شده میتوان بحث زیادی کرد ولی بنده بطور خلاصه به

کدای کوجه هم راه فرار ندارند زیرا من غیر مستقیم ولو روزی ۲ سیر قدم هم مصرف داشته باشند. و در ماه سه متر متقال هم بپوشند مالیات بآنها تعلق خواهد گرفت.

مهندس والا (مخبر کمیسیون بودجه) - آقا شما موافقید؟

گرگانی - در آخر معلوم میشود

رئیس - آقای مهندس والا شما مخبر هستید در آنجا نشینید؟

مهندس والا - معذرت میخواهم

گرگانی - پس هر قدر بمالیات مستقیم توجه شود اثرات مفیدتری برای کشور دارد و متأسفانه در کشور ما باین قسمت توجه نشده و بالنتیجه از فوائد این مالیات محروم مانده ایم علاوه بر این امروز این مالیات خوب و عادلانه در کشور ما بدترین صورت در آمده است دستگاه و سازمان وصولی ما بدترین و نامنظمترین دستگاه کشور است در مدت بسیار کوتاهی ۱۰ تا ۱۲ بار آنرا بهم ریخته و به خیال خود صورت تازه ای بآن داده اند همینطور قوانین مالیاتی دائم الاوقات دستخوش تغییر و تبدیل است بخشنامه ها و دستورات وزارتی که صادر میشود اغلب متناقض یکدیگر است و چه بسا بخشنامه ها و دستورات بر خلاف نص قوانین مصوبه میباشد.

کارمندان و رؤسای دستگاه وصولی ما هیچکدام در پست خود ثابت نیستند بلکه نتیجه بهم خوردگی دائم تشکیلات آن شده که کارمندان همواره متزلزل بوده و قهرماً بجای اینکه وظیفه شناسی نمایند در فکر خود هستند و نظر بتأمین آتیه دارند اساساً در وضع قوانین مالیاتی باید چند نکته اساسی رعایت شود

- ۱ - از تماس مأموران با مؤدیان حتی الامکان جلوگیری شود.
- ۲ - سهولت وصول پیش بینی گردد.
- ۳ - هزینه زیاد برای وصول بکار نرود.
- ۴ - نرخ مالیات زیاد نباشد.
- ۵ - اقداماتی شود که مؤدیان بارغبت و علاقه مالیات بدهند اگر گفته شود که قوانین مالیاتی ما واجد این شرایط نیستند بی تناسب گفته نشده ولی اساسی مطلب این است که دستگاههای وصولی ما هم علاقه زیادی بچسبندگی اجرای

۵ میلیارد و ۲۷ میلیون ریال است در بودجه سال ۳۹ بنام مالیات بر درآمد سه میلیارد و ۶۵۰ میلیون ریال پیش بینی شده و برای مالیات برارث و مزروعی جداگانه مبالغی پیش بینی گردیده بود ولی در بودجه امسال اساساً آن تقسیم بندی سال قبل که عایدات هر وزارتخانه تفکیکاً و ضمن مواد علیحده نوشته شده بود و تفهیم آن آسانتر بود رعایت نشده و علاوه بر این درآمد انواع مالیات مستقیم و انواع مالیات غیر مستقیم در یک رقم قلمداد گردیده است.

بهر حال در بودجه ۱۳۴۰ رقم مالیات مستقیم معادل ۵ میلیارد و کسری است که عرض رسید چون این مالیات برای کشور جنبه اساسی دارد هر قدر در اطراف آن صحبت شود بهتر خواهد بود. رقم ۵ میلیارد معادل یک بیستم بودجه ۱۳۴۰ است یعنی در حقیقت از جمع درآمد کشور ما یک بیستم آن مالیات مستقیم است در صورتیکه مادر عصری زندگی میکنیم که اساس درآمد هر کشوری روی مالیات مستقیم است دلیلش را هم بعد عرض میکنم و علمای اقتصاد آنرا عادلانه ترین مالیات میدانند زیرا این مالیات تنها از کسانی گرفته میشود که درآمد دارند و مالیات باید روی درآمد باشد و کسانی که چیزی ندارند از کجا مالیات بدهند؟ مالیات باید مستقیم باشد از القانیان باید مالیات گرفت.

در بودجه امسال کشور ۳ میلیارد و ششصد و ۱۲ میلیون و ۴۰۰ هزار ریال بعنوان مالیات غیر مستقیم پیش بینی شده ولی در حقیقت درآمدهای دیگر هم بعنوان مختلف باز مالیات غیر مستقیم است زیرا سرشکن میشود بطور غیر مستقیم بین مردم از قبیل ۴ میلیارد و ۲۰۰ میلیون ریال عایدات دخانیات یا ۱۱ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال عایدات کمر کات و یک میلیارد و ۱۳۰ میلیون و ۸۰۰ هزار ریال عایدات قند و شکر که فقیر و گدا و بدبخت میخورند و یا ۴۲۰ میلیون عایدات جای و نظایر آن آقایان همکاران محترم خوب فکر کنید به بینید این مالیاتها بچه کسانی تحمیل میشود جز این است که این مالیاتها را طبقات محروم و پائین و فقیر ملت میپردازند از اینگونه مالیاتها نه تنها عیال و یتیم و پینه دوز معاف نیست بلکه باربر و

قوانین ندارند و بهمین جهت مهم‌ترین مالیات کشور که مالیات بر درآمد است بدترین صورت اجرا می‌شود و صدها ملیون عایدات خزانه از بین می‌رود برای اینکه نمونه‌ای از سوء جریان دستگاه‌های مالیاتی بیان شود بد در چند شاهد اکتفا می‌نمایم.

قسمت اخیر ماده ۲۹ مالیات بر درآمد مصوب فروردین ماه سال ۳۵ و اصلاحات آن مصوب اول تیر ماه ۳۷ چنین می‌گوید:

(ابلاغ کلیه اوراق مالیاتی باید بر طبق مقررات و آئین دادرسی مدنی بعمل آید) بنا بر این در مواردی که اداره داریاتی نتواند اقامتگاه مؤدیان مالیاتی را تعیین کند بدستور ماده ۱۰۰ آئین دادرسی مدنی بایستی مراتب را به پیمان طرز که ماده ۱۰۰ دستور داده آگهی کند اداره داریاتی‌های ما با تمسک باین ماده برای جلوگیری از شمول مرور زمان موضوع ماده ۲۹ قانون مالیات بر درآمد که مدت آن سه سال تعیین شده و با اصطلاح خودشان برای قطع مرور زمان نسبت بمؤدیانی که اقامتگاه آنان را بحوسی میدانند فقط به پیمانه اینکه مجال ابلاغ پیش آگهی‌های مالیاتی نیست اقدام بانستار آگهی می‌نمایند انتشار آگهی باید اولاً وقتی بعمل آید که نشانی مؤدی معلوم نباشد یا اداره داریاتی نتواند تعیین کند ثانیاً انتشار

آگهی طبق دستور ماده ۱۰۰ آئین دادرسی بایستی سه دفعه متوالی در روزنامه رسمی و یکی از جراید کثیرالانتشار که وزارت دادگستری برای آگهی‌های رسمی تعیین کرده آگهی شود.

اداره کل درآمدهای وزارت داریاتی با سوء استفاده از ماده ۱۰۰ از انجام وظیفه قانونی خود مبنی بر ابلاغ پیش آگهی‌ها بمؤدیانی که نشانی آنان کاملاً معلومست سر باز زده و پیش آگهی‌های مالیاتی را ابلاغ نکرده و برای درج به روزنامه رسمی کشور می‌فرستد عجیب‌تر آنکه باین عمل خلاف قانون هم اکتفا نکرده و چون فرضاً تا آخرین روز شهریور ماه ۱۳۳۸ مدت سه سال مالیات‌های سال ۳۵ مشمول مرور زمان می‌شده و بایستی آگهی در روزنامه‌ها طبق ماده ۱۰۰ لااقل تا آخر شهریور ماه سه دفعه متوالی آگهی شده باشند نشده با دازه روزنامه رسمی کشور گفته‌اند که تاریخ آگهی‌ها بایستی ۳۱ شهریور ماه ۳۸ باشد اداره روزنامه

کشور هم بجای آن بتدریج مشغول می‌شود و بالتسلیحه چند ماه پس از شهریور این آگهی منتشر ولی بتاریخ ۳۱ شهریور چاپ می‌کند عمل اداره مزبور جعل صریح تاریخ و تخلف از قوانین و مقررات است و جای تعجب است که چگونه مجله رسمی توصیه خلاف قانون وزارت داریاتی را می‌پذیرد؟ علاوه بر این اساس باید گفت موضوع مجهول‌المکان‌ها و آگهی بعنوان قطع مرور زمان تمام از کارهای زائدی است که آبروریزی برای دستگاه دولت دارد و جز نمایش فساد امور فایده دیگری از آن حاصل نمی‌شود عمده دفاع دستگاه وصولی اینست که سازمان مزبور نمیتواند برای کلیه مؤدیان در مدت معین پیش آگهی صادر کند و برای قطع مرور زمان ناچار از صدور آگهی و تشریفات مربوط بآنست با اعتقاد من این دفاع صحیح نیست زیرا تمام کارمندان دستگاه وصولی مبالغ مهمی در ماه اضافه کار می‌گیرند و مکرر هم شنیده‌ام که تعداد کارمندان زائد بر احتیاج است با این وضع چگونه است که سازمانی با این طول و عرض نمیتواند در مهلت معین برای مؤدیان آنهم مؤدیان مهم پیش آگهی صادر کند آیا بهتر نیست که دولت حاضر باین موضوع توجه کرده و ترتیبی اتخاذ نماید که این بی‌ترتیبی‌ها که نتیجه آن عدم وصول مالیات‌های حق است و راه فرار مؤدیان را باز می‌کند از بین ببرد؟

همینطور تشکیل کمیسیون مالیاتی از دو نفر کارمند داریاتی صحیح نیست زیرا همیشه اکثریت در دست داریاتی است و بالتسلیحه برخلاف عدالت همواره خود مدعی قاضی و بالتسلیحه حاکم است همینطور حذف کمیسیون‌های تجدید نظر که در زمان آقای ضرغام صورت گرفته و موجب از بین رفتن حق مؤدیان مالیاتی گردیده صحیح نیست و نیز حذف هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی که بدعاوی مالیاتی بیش از ۵۰ هزار تومان و همچنین کلیه دعاوی اجرائی و دعاوی گمرکی رسیدگی می‌کردند صحیح نبوده است و کمیسیون عالی مالیاتی فعلی که با شرکت دادستان و استاندار یا فرماندار و پیشکار و یار رئیس داریاتی تشکیل می‌شود عملاً وقت رسیدگی بکارها را ندارند و این قبیل دعاوی معوق می‌ماند برای اینکه هیچ کدام وقت ندارد دادستان باز پرس می‌فرستد و فرماندار نماینده خود را و باین ترتیب مالیات حیف و میل می‌شود.

بمبلغ غیر قابل توجهی خاتمه پذیرفته و این شخص از وزارت دارائی بهمان عنوان ۱۵۰ هزار ریال پاداش دریافت فرموده است !!
آقای وزیر محترم دارائی چه اطلاعی در باره این پرونده دارند ؟

هیچ دستوری برای رسیدگی باین قبیل پرونده ها که نمونه های زیادی در ادارات وصول وزارت دارائی دارد صادر فرموده اند ؟ من در باره آنچه که مردم در مورد سوء استفاده کارمندان مربوطه از این پرونده میگویند صحبت نمیکنم زیرا اصحت آن بر این ثابت نیست ولی درباره ارقام پاداشی که از خزانه دولت داده شده از جناب وزیر دارائی خواستارم مجلس را مطلع سازند و معین فرمایند این حاتم بخشی بنور چشمی ها باموازین قانون منطبق بوده یا خیر ؟
در جلساتی که افتخار شرفیابی حضور ملوکانه را داشته ایم ذات شاهانه همواره بنمایندگان تاکید می فرمودند که در نظارت دخل و خرج مملکتی و بررسی و مدافعه در بودجه کشور نهایت مجاهدت مبذول کرده و پیوسته اوامر موکد بده لتها صادر میفرمایند که در تنظیم و تهیه بودجه نهایت دقت معمول و از هر اسراف و تبذیری قویاً جلوگیری و حیث و میل کنندگان بیت المال شدیداً مورد مواخذه قرار گیرند . با توجه بهمین فرمایشات حکیمانه ذات شاهانه که هدف اساسی آن ترقیه حال ملت ایران است بنده می خواهم در باره مخارجات کشور نیز نکاتی بعرض برسانم .

اما مخارجی که در بودجه پیش بینی شده پس از اصلاح کمیسیون بودجه معادل ۸۸ میلیارد و ۹۶ میلیون و ۹۴۵ هزار و ۷۶۴ ریال است این مبلغ خرجی است که کشور در سال جاری خواهد داشت که در حقیقت ماهی ۷ میلیارد و کسری و روزانه قریب ۲۵ میلیون تومان و بعبارت ساده تر ساعتی یک میلیون تومان میشود چنانچه جمعیت کشور را ۲۵ میلیون قلمداد کنیم می باید گفت هر فردی از مردم این مملکت آفتاب با آفتاب یک تومان خرج مملکتی دارد

در بودجه ۳۹ رقم کل هزینه ۸۳ میلیارد و ۱۷۶ میلیون و ۶۸۲ هزار و ۱۰۴ ریال پیش بینی شده بود بنابر این در سال جاری در حدود ۵ میلیارد ریال بر مخارج مملکت افزوده شده است در حالیکه رقم مخارج بعضی مؤسسات دولتی همچون شرکت سهامی بیمه ایران که یک شرکت دولتی است در

از همه بدتر توافق دسته جمعی بامؤدیان مالیاتی که اینکار از دوران تصدی وزیر سابق دارائی شروع شده کار نابجائی بوده است زیرا رؤسای صنف حق غیر منطقی برای بذل و بخشش از اموال افراد صنف را پیدا کرده اند بدون اینکه افراد صنف مشمول مالیات معینه باشند باید نظر اولیای صنف را بپذیرند چنانچه تا کنون هم بیشتر افراد اصناف نپذیرفته اند و هیچ کاری هم وزارت دارائی نمی تواند بکند جز صدور اجرائیه و باتوسل بزور مالیات غیر قانونی را که در هیچ مرجعی رسیدگی نشده وصول کند . دولت باید هر چه زود تر نسبت بمواردیکه یاد آوری شد توجه مخصوص معمول و رفع این مشکلات را از مردم بنماید مخصوصاً صنف مالیات پر خانه های مسکونی و اصلاح نرخ مالیات مستغلات که غیر عادلانه است و همچنین نرخ مالیات نقل و انتقالات غیر منقول خیلی سنگین است و اینهم دست مردم را برای معافلات غیر منقول بسته است و دولت باید برای اصلاح آن عاجلاً اقدام کند این مربوط بدولت گذشته است بنده مخالف با این دولت نیستم اینکار را اگر کرده موافقم .

از اینها گذشته حیث و میل مالیاتهای مهم بسیار قابل توجه است بنده در این مورد اطلاعات زیادی دارم در سالهای اخیر صدها پرونده مالیاتی مهم بمبلغ ناچیزی حلو و فصل شده . اگر مؤدیان مالیات واقعی را میبرد اختند چگونه ممکن بود ۱ لقایان میلیونر معروف بتوانند چندین ساختمان ۲۰ طبقه فلزی و غیر فلزی در مهمترین نقاط تهران برپا نمایند . کدام ساختمان در دنیا میتواند باشد برای فرد و شمامیتوانید نشان بدهید شرکت تشکیل میدهند و چنین ساختمانهایی میسازند (دکتر متین میداند سال گذشته چه قدر مالیات داده) پرونده مالیات بر ارباب مرحوم عباس میرزا اسکندری میلیونر معروف بکجام منتهی شد ؟ (یک نفر از نمایندگان زنده ها را بگوئید)

راجع بمالیات برارث می خواهم بگویم

میلیون هامتر از ارضی اطراف تهران از آن عباس میرزای اسکندری بوده و در شمال کشور دهستان معروفی باو تعلق داشته صندوق جوهر گران بهای او را هم می دانند آن چه بنامی گویند این شخص چندین میلیون تومان مالیات میراث او بوده ولی پرونده او با کارشناسی و موافقت دو مأمور هم نام

این بودجه بچشم نخورده است

درباره هزینه کشور باید عرض کنم هر چند امسال مواد بودجه هزینه عنوان اصطلاحی «اعتبار برنامه» دارد و اینطور توهم میشود که هزینه ها بر طبق برنامه بمصرف میرسند ولی باتجربه ای که ما داریم میدانیم که ۸۰ درصد مخارجی که بعمل می آید غیر ضروری و لغو و زائد و بیبوده و مخارج از برنامه مربوطه است و در تمام وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی مخصوصاً در وزارت دارائی و وزارت راه و سازمان برنامه اسرافات فاحش بچشم میخورد بعضی از نورچشمه پهاویازهاستها مبلغ کثیری بعنوان مختلفه از خزانه کشور دریافت میکنند.

من از آن زمره کسانی نیستم که بگویم باید ممسک شد و دیناری خرج نکرد امروز علمای اقتصاد عقیده بصرفه جوئی زیاد در هزینه ندارند ولی آنجیزیکه متفق علیینعموم اقتصادپویان و کاشناسان مالی است آنستکه نباید وجوه خزانه عمومی کشور را مورد تبذیر و اسراف و اتلاف قرار داد امروز رقم مهم بودجه هزینه کشور ماصرف هزینه های اداری از قبیل اجاره ساختمانها (مثل قریب ۵۰ ساختمان که وزارت دارائی برای فروشگاهها و دارائی-های منطقدای خود بدون هیچ لزومی با مال الاجاره های سنگین اجاره نموده) و یا حقوق سایر ادارات است که قسمت مهم از بودجه صرف مواجب بگیرهایی شود و یک قسمت دیگر صرف ساختمان می شود و میلیون ها پول در این راه هدر می رود غالب ساختمانها باندازه ای بی تناسب و غیر ضروری است که هر کس بآن توجه کند حالتی تأسفیبی حد و اندازه ای برای او حاصل نمیگردد من با مثال عرض میکنم رقم درآمد دولت در نائین بصد هزار تومان نمی رسد در نماوند هم همینطور است در شاهرود و بسیار نقاط دیگر مبلغ مهمی عائد دولت نمی شود اسامادارائیهای این نقاط جزو دارائیهائی است که در حال فعلی می توان بوسیله دارائیهای شهر های نزدیک آن و اعزام دوسه نفر مأمور موقت اداره شود اما آقای وزیر دارائی سابق برای همین نقاط بطوریکه شنیده ام ساختمان هائی نموده که نه لزوم دارند و نه تنایب این ساختمانها از دهها اطاق تشکیل شده در حالیکه تعداد کارمندان هر

یک از این ادارات از مجموع يك انگشتان یکدست و پا تجاوز نمی نماید ده برابر هر نفر کارمند اطاق ساخته شده است قبلاً همین ادارات در محل هائی بوده اند که حداکثر ۱۵۰ تومان کرایه آنجا بوده است و نمی دانم چه اصلی سبب شده که باید میلیون ها تومان وجوه استقراضی یاد آمد این مملکت باین قبیل مضارف برسد از جمله اسرافیهائی که در وجوه خزانه مملکت می شود پولیهائی هفتی است که بعضی نورچشمها و پشت هم اندازها داده می شود رئیس حساب داری بعضی وزارتخانه ها قریب سالی هشتاد هزار تومان از وجوه خزانه بام حقوق و مزایا و پاداش دریافت می دارند در حالی که حقوق يك وزیر و مجموع دریافت او در سال بشک این مبلغ نمی رسد.

معاون وزارت دارائی که اکنون بنام مرضی در کاخ خود استراحت مینماید در سال گذشته وجوهی بدین ترتیب اخذ نموده در حدود ۳۰ هزار ریال ماهانه بعنوان حقوق و ۲۵۰۰۰ ریال ماهیانه بعنوان پاداش و مبالغ دیگری هم که قابل توجه است در سال بعنوان خرج سفر و پاداش سالیانه و نظایر آن دریافت داشته

(مهندس والا جلوش بر اگر فتند) مگر يك کارمند چقدر باید در سال از بودجه مملکت حقوق ببرد (بعضی از نمایندگان اسم ببرید آقا) آقای زاهدی - حقوق رئیس دیوان عالی تمیز که عالی ترین مرجع قضائی کشور است چه میزان است؟ حقوق و مزایای يك سپید و يك استاد دانشگاه چه اندازه است؟ (افتخار هشتروندی ۲۳۰۰ تومان) جمع دریافتی آقای زاهدی معاون وزارت دارائی در سال ۳۹ قطعاً چند برابر حقوق وزراء و مقامات مهمه کشور است اینها جز اتلاف بودجه کشور و خاصه خرجی چیز دیگری نیست اگر جناب آقای شعاغی از این مسائل اطلاع ندارند تحقیق و مجلس را مانند آقای آرمش که حیف و میل سازمان بر نامدر اشجاعانه در پشت تریبون مجلس اعلام کردند مستحضر سازند و اگر مطلعند معین فرمایند راهی برای جلوگیری از این حیف و میلها و اتلاف وجوه بیت المال در نظر گرفته اند یا خیر؟

بعلاوه آنچه از گزارش آقای آرامش استنباط گردید وضع آشفته و شرب الیهود سازمان برنامه قبل از تصدی ایشان بوده است از دولت سؤال می کنم حالا که وزیر کابینه رسماً در مجلس باین سوء استفاده ها اذعان کرده چه اقدامی برای تعقیب مرتکبین و برکناری آنان از کار بعمل خواهد آورد تا این بی ترتیبی ها نظایر پیدانگند و ماموران مربوطه بدانند در صورت تخلف بی کیفر نخواهند ماند.

از همه بدتر تقسیم پاداش از محل صدی ۲ مالیاتهای وصولی است.

در اواسط سال گذشته در وزارت دارائی بخشنامه صادر شد که ۲٪ مالیات وصولی از مؤسسات دولتی و مالیات غیر مستقیم و اربح بحساب ۷۱ خزانه داری کل ریخته شود تا از محل آن پاداش کارمندان داده شود (بهمین بار از این محل اثاثیه اطاق خریدند).

این بخشنامه وزارتی بکلی خلاف قانون بوده زیرا ۲٪ حق کارمندان صرفاً مربوط بفعالیت دستگاه وصولی باید باشد و مشمول آن در آمدی گردد که کارمندان مربوطه برای دریافت و وصول آن از اشخاص و مؤدیان فعالیت مستقیم کرده باشند.

در صورتیکه مالیات مؤسسات دولتی مثل بانک ملی و یا شرکت معاملات خارجی و یا شرکت ملی نفت و نظائر آن و حتی مقاطعه کاران دولتی بطور اتوماتیک دریافت و مستلزم هیچگونه فعالیتی از طرف کارمندان دستگاه وصولی نیست تا ۲٪ آنرا که مبالغ هنگفتی میشود بجهت خود بریزند بعلاوه عایدات حاصله از محل ۲٪ بموجب قانون باید قسمتی صرف آموزش و تعلیم کارمندان و اعزام ماموران لایق و جائز شرایط بخارج و بقیه بین کارمندان ذی ربط عادلانه تقسیم شود در صورتیکه بر طبق اطلاع از همین محل مبالغ عمده ای صرف هزینه های متفرقه از قبیل خرید اتوبوس - جیب اتومبیل سواری - رنگ آمیزی درود یوار ادارات و یا لوازم و اثاثیه تجملی ادارات شده است سال گذشته بالغ بر ۱۰ میلیون بلکه بیشتر از این محل مصرف و خاصه خرجی شده است.

یک مطلب دیگر که قابل توجه است در باره تبصره ۲۸ بودجه ۳۹ است (متن از شماره ۲۱۷ مجله بانک ملی قرائت شد) خوب است جناب آقای وزیر دارائی در باره اجرای این تبصره اطلاعاتی در اختیار نمایندگان مجلس شورای ملی بگذارند آنچه شنیده ایم بعنوان این تبصره ۷۳۰ میلیون ریال در اختیار وزیر سابق دارائی قرار گرفته و کلاً بعنوان ساختمان بمصرف رسیده است در تأمین این اعتبار که عنوان از محل درآمد مازاد سنوات ۱۳۳۶ بعد بوده آقای رئیس اداره کل بودجه وزارت دارائی و آقای خزانه دار کل وقت ذی مدخل بوده و اکثر ساختمانهای وزارت دارائی بعهده یک شرکت و ساختمانهای که شده ضروری نبوده و در حقیقت یک نوع ولخرجی و بریز و پاش و اتلاف و جوه مملکت بوده است فقط صد میلیون ریال نیاز نداشتگی کمک کرده اند (بهمین بار خزانه دار وقت دخالت نداشته) مجلس باید بداند ۸۶۰ میلیون ریال از چه محلی تأمین شده و وزیر دارائی پیشین ۷۶۰ میلیون آنرا بجهت مصارفی رسانیده است و در مقابل این رقم مهم چه بهره ای بمملکت رسیده و چه کار اساسی صورت گرفته است! اگر ساختمان شده این ساختمانها بجهت درجه ضرورت بوده و صورت وضعیت آنها چگونه است؟ (دکتر صدری - و کدام شرکت کرده است)

در باره تبصره ۲۸ بودجه ۳۹ که میگوید تبصره ۲۸ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود ۶۵۰ میلیون ریال منظور در بودجه کل کشور برای کمک بکارمندان کشوری اختصاص داده و از این محل بکارمندان رسمی کشوری شاغل اعم از پایه های قضائی - اداری - آموزشی - پزشکی - دوزیانه - پیمانی - حکمی - تلفنچی - راننده تعادل تفاوت حقوق و مزایای دریافتی آنان تا چهار هزار ریال و بخدمتگزاران جزء بیکها و آموزگاران و کلیه کسانی که حقوق و مزایای آنان تا سه هزار ریال میرسد مقطوعاً پانصد ریال ماهانه یا اعوض کمک خوار و باز و مایحتاج اولیه زندگی بنماید مادام که وسایل توزیع خوار و باز فراهم نشده است کمک مزبور بصورت نقد داده خواهد شد اطلاع یافته ام از محل اعتبار این تبصره که ۶۵۰ میلیون ریال اعتبار داشته وزارت دارائی ۶۷۰ میلیون ریال از خزانه دار بیک دریافت داشته که در حقیقت ۲۰ میلیون ریال از

مجلس را داردمیخندید آقایان پناه همه اش رقم است همه اش عدد است ورقم (مهندس والا) چرا اسم نمیاورید صبر کنید آقا.

برای پرداخت اضافه حقوق معلمین در این بودجه متوسل بفرقاری شهریه محصلین شده و عنوان مثل معروف را از ریش برداشتن و بسبیل پیوند کردن مصداق داده اند زیرا معلمی که از محل شهریه دانش آموزان حقوقش زیاد میشود خودش هم بچه مدرسه رودارد و باید معادل همان مبلغ که اضافه گرفته شهریه مدرسه بچه هایش را دوباره تحویل مدرسه بدهد آیا این عاقلانه است که بایک دست بگیرند و بدست دیگر پس بدهند (یکی از نمایندگان) آنها معافند یعنی معلمین خدا کند اینطور باشد.

یک مطلب دیگر که مخصوصاً ضمن بحث درباره بودجه هزینه کشور باید باستحضار نمایندگان رسانید اینست که شك نیست که بالارفتن هزینه زندگی موجب نارضائی عمومی است شاخص هزینه زندگی که از طرف سازمان مطالعات بانک ملی منتشر میشود و جنبه رسمی دارد نشان میدهد که سال ۱۳۳۹ بیست و پنج درصد بر هزینه زندگی افزوده شده است و اگر خوب دقیق شویم و دنبال ریشه این قوس صعودی دائم التناز اند. بگیریم با پنجاه خواهیم رسید که علت العلل این ترقی قیمتها همانا مخارج پیهوده و خارج از حسابی است که دولت مینماید.

دولت صدها میلیون ریال در سال تدارک و خرید دارد و چون از طرف متصدیان مربوطه دلسوزی نمیشود و مناقصه ها بیشتر روی خاصه خرجی و زد و بند صورت میگیرد اجناس مورد احتیاج و امور مهمه مالی باعلی القیم تهیه میشود و همین امر در تعیین نرخ و بالارفتن قیمتها تأثیر بسزایی دارد. اگر خوب بآمارها دقت شود معلوم میگردد بهمان نسبتی که هزینه مملکت در ۲۰ سال اخیر زیاد شده و قیمتها هم بهمان نسبت بالارفته است هزینه مملکت در سال ۱۳۲۰ معادل مبلغ ۲ میلیارد ۷۳۲ میلیون ریال بوده و در سال ۱۳۴۰ ۸۸ میلیارد ۹۶ میلیون و ۹۵ هزار و ۷۶۴ ریال است و این مبلغ درست ۲۰ برابر هزینه سال نیست میباشد و اگر خوب دقت شود قیمتها هم بهمین نسبت بالارفته است.

اعتبار مربوطه اضافه دریافت گردیده و باینکه در تبصره تصریح گردیده که این مبلغ باید صرف خرید خواروبار و مایحتاج اولیه شود سازمان تدارکات وزارت دارائی که زیر نظر مستقیم آقای ضرغام وزیر سابق دارائی کار میکرده پالتوی خارجی ۸ هزار ریال و چراغ گاز و تلویزیون و لوازم آرایش و پودر و مانیك و اسباب توالث خریداری و در معرض فروش گذاشته است. (دکتر متین) خوش سلیقه بوده.

آیا ما محتاج اولیه و کمک جنسی بکارمندان حقوق بگیر کمتر از ۴ هزار ریال و یا سه هزار ریال و یا لیسانسپه ها لاگ ناخن و پودر و اسباب آرایش و یا پالتوی خارجی ۸۰۰ تومانی بوده است؟

جناب آقای شاعری وزیر محترم دارائی درباره این مطالب چه خواهند فرمود و امسال چه ترتیبی برای کمک جنسی بکارمندان اتخاذ خواهند کرد؟

در ماده ۱۱ بودجه هزینه کشور ۱۸ میلیون ریال برای شورای عالی اقتصاد اعتبار پیش بینی شده اولاً من نمیدانم کار شورای اقتصاد چیست که فرضاً اداره مطالعات بررسیهای بانک یا مثلاً وزارت صنایع و معادن و دیگر سازمانهای دولتی نتوانند آن مطالعات را انجام دهند و بر فرض اینکه لازم باشد همچون عنوانی بچند نفر داد این مبلغ کفاف مخارج برای چیست؟

(مهندس والا) اسم ببرید مقامات تگوتید (مگر اولی را نبرده ام دومی را هم میگویم صبر کنید بنده مخالف این دولت نیستم موافقم ولی باید همه اینها را بگویم آقای مهندس والا شنیده ام از همین اعتبار در سال قبل یکی از مقامات مخارج جشن نامزدی خود را بحساب گذاشته یعنی این شخص بیبانه دعوت یکی از مهمانان خارجی بایران و لزوم مهمانی یا افتخار او ظاهر آن جشن مفصلی برپا و عملاً دوستان و منسوبان خود را برای مهمانی و سورچرانی دعوت نموده آیا وجوه بیت المال اینگونه باید مصرف شود (خنده نمایندگان)

رئیس - خنده ندارد اسباب تأسف است.

مگر گاهی والله که بدارد قسم خوردم قسم جلاله که بدارد ما باید تعظیم بکنیم بیک همچو دلسوزی که ریاست

در ماده ۶۲ بودجه هزینه ملاحظه شد که ۳۰ میلیون ریال بعنوان تشویق صادرات در بودجه منظور شده است بنده نمیدانم سیاست دولت برای تکثیر صادرات کشور چیست ولی باید عرض کنم از مسائل مهمی که دولت بدان باید توجه داشته باشد مسئله واردات و صادرات کشور است. آمارهای مربوطه نشان میدهد که تجارت خارجی کشور از موازنه خارج شده و واردات کشور ما چند برابر صادرات آن شده است صرف نظر از سیاست متغیر پولی و ارزی کشور. و رویه بانکهای مرکزی در اعطای اعتبارات بیابزرگانان میتوان گفت يك علت مهم آشفتهگی بازار و ورشکستگی بازرگانان تهران و ولایات مربوط بهمین اصل است یعنی فزونی واردات کشور و تنزل دائم صادرات ما موجب شده که تجار رو بورشکستگی و توقف بروند و اگر چاره جوئی نشود قهری است که روز بروز این بهم خوردگی زیاد تر شده نتایج غیر قابل جبرانی حاصل خواهد شد.

بنده توضیحات بیشتری در باره افلام بودجه خرج دارم که عموماً بیان آن ضروری است ولی برای اینکه وقت مجلس بیشتر گرفته نشود آقایان کسل نشوند فهرست وار عرض میکنم بنده در مورد مواد ۶۹ و ۳۴ و همچنین ماده ۱۲۱ و ۱۳۰ بودجه خرج که بموجب آن در حدود مبلغ ۶۴ میلیون ریال بایستی اداره کل هواشناسی که کشور پیش بینی آن توجه دارید که یکی درست نیست و همیشه اشتباه است و ۲۷۷ میلیون ریال مخارج سرپرستی دانشجویان ایرانی در خارجه (دکتر متین - که بیشتر دانشجویان را ناراضی میکند) ۵۰ میلیون ریال هزینه ارزیابی و ممیزی املاک مرزوعی و مستغلات و ۱۴۰ میلیون ریال کمک بانجمن آثار ملی پرداخت شده نظراتی دارم از آقای وزیر دارائی تقاضا دارم مجلس را مستحضر سازند که این مخارج آیا کاملاً ضروری است یا خیر. اداره هواشناسی چه خدمتی بکشور میکند که این مبلغ مهم برای او اعتبار قائل شده اند و پس علیهذا.

بعلاوه بنده تقاضا دارم آقای وزیر دارائی و مخبر کمیسیون بودجه معین کنند بین ماده ۱۳۹ بودجه هزینه و ماده ۱۳۰ چه اختلافی هست که کمک به بنگاههای خیریه در این دو ماده بطور جدا گانه قلمداد گردیده است.

عریض این جانب طولانی شد و از تصدیق فرام آورده ام معذرت طلبیده و در خاتمه یاد آور میشوم که در بودجه هر کشوری مرحله اساسی مرحله رسیدگی و بازرسی قضائی آن است که باید از طرف دیوان محاسبات صورت گیرد متأسفانه یا وجود آنکه از مجلس دوم با اینطرف ماقانون محاسبات و قانون دیوان محاسبات داریم معهداً روز بروز رسیدگی و بازرسی بعملیات غامضین اجرای بودجه کمتر میشود و بهمین جهت مأمورین مربوطه هیچگونه دغدغه خاطر از عملیات فساد انگیز خود ندارند زیرا میدانند که هیچ مرجعی بکار آنها رسیدگی نمیکند دستگاه دیوان محاسبات ماروز بروز ضعیف تر میشود بطوریکه امروز این دستگاه قانونی هیچگونه قدرتی ندارد (صفاری - وظایفش گمشده و اصلاً معلوم نیست).

در بودجه ۱۳۴۰ اعتبار دیوان محاسبات ۱۳ میلیون ریال بیش نیست یعنی این سازمان مهم باید در اقل شرایط بکار خود ادامه دهد در حالیکه اعتبار کانون شکار ۷ میلیون ریال پیش بینی شده است (دکتر سنگب - کم است آقای گرکانی) چرا کم است؟ (دکتر سنگب - برای اینکه نسل حیوانات از بین رفته).

در مالک دیگر روز بروز اختیارات و قدرت دیوان محاسبات را افزایش میدهند بطوریکه امروز در فرانسه هر نوع هزینه دولتی تحت کنترل و نظارت دیوان محاسبات آنجا است و حتی مؤسسات غیر دولتی که با مردم سروکار دارد از وجوه مردم تشکیل یافته حتی سندیکا های کارگران و خلاصه هر دستگاهی که از وجوه مردم سهمی دارد دیوان محاسبات فرانسه حق نظارت در نحوه مصرف وجوه هزینه آنها را دارد. ما هم باید برای دیوان محاسبات که قانون اساسی آنرا پیش بینی کرده اختیارات بیشتری قائل شویم و آنها را وادار سازیم که وظیفه رسیدگی و تفتیش قضائی خود را در بودجه کشور با کمال قدرت و سرعت انجام دهد تا مجلس بتواند از تفریح بودجه هر سال مستحضر شود. این جای کمال تأسف است که ما در ۶۰ سال عمر مشروطیت خود داشتن بودجه جز چند سالی تفریح بودجه نداشته باشیم و در ۲۰ سال اخیر تا جائیکه من اطلاع دارم و در جزو فهرست لوايح معوقه باستان ماده ۳۷ آئین نامه داخلی بتوسط

و در ساعت پنج بعد از ظهر ریاست آقای دکتر عمید (نایب رئیس) تشکیل گردید.

نایب رئیس - جلسه رسمی است آقای نعیمی اکبر نعیمی اکبر - نامه‌ای است از طرف عده‌ای از کارگزاران وزارت گمرکات و انحصارات که تقدیم مقام ریاست می‌شود.

نایب رئیس - آقای دکتر اعتبار
دکتر اعتبار - تلگرافی است به عنوان جناب آقای نخست وزیر که روتوش آن را به وزارت دادگستری داده‌اند آنرا تقدیم می‌کنم.

۱۰ - مذاکره و گزارش کمیسیون بودجه راجع به بودجه ۱۳۴۰ کل کشور
نایب رئیس - آقای فلسفی

فلسفی - آقایان نمایندگان محترم، قبل از بیان توضیحات در اطراف لایحه بودجه بنده ضروری میدانم که چند نکته‌ای را بر عرض برسانم یکی آن قسمت از فرمایشات جناب آقای مهندس مقدم راجع بوعاید نفت و کمک‌های خارجی که متأسفانه بر اثر عدم لیاقت و لایالیگری دولتها بمصارف حقیقی خود نرسیده، مورد تأیید من است. نکته دوم مربوط است بتوضیحات همکار محترم بنده جناب آقای گرگانی که راجع بودجه در اینجا توضیحات مفصلی دادند و با استثنای یکی دو مورد بنده خودم را از توضیحات دیگر بی‌نیاز میدانم. نکته سوم اینکه بنده مخالفتم در لایحه بودجه يك مخالفت اصولی است و نباید تعبیر به مخالفت با دولت شود. (احسن) زیرا در دولت جناب آقای مهندس شریف امامی شخصیت‌های برجسته و لایق و دانشمند و دوستان گرامی من تشریف دارند که من برای آنها احترام فراوان قائلم اما عرایض من درباره بودجه

آقایان نمایندگان محترم! ...

بعقیده من يك نماینده مجلس قبل از اینکه بحزب و دسته‌ای تعلق داشته باشد بمردم و ملت خود تعلق دارد و قبل از اینکه دستورات رهبران حزبی را اطاعت نماید باید از ندای وجدان خود الهام بگیرد بهمین جهت است که رهبران حزب در تعیین خط مشی سیاسی حزب همیشه تمایلات قلبی و باطنی اعضاء فراکسیون را مورد توجه قرار میدهند و فقط از همین طریق است که ممکن است حزبی بمدارج کمال‌ورشد برسد آقایان نمایندگان محترم من نماینده‌ای هستم که همیشه از وجدان خود الهام گرفته و از حقیقت

اداره کل قوانین و آمار مجلس شورای ملی چاپ شده و ذکر گردیده است فقط لایحه تفریغ بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور بمجلس آمده که آنها تا کنون رسیدگی نشده است هر گاه این دولت ما را از تفریغ بودجه سالهای قبل مستحضر می‌ساخت قطعاً ببطور پیش‌نمی‌آمد که وقتی در سال گذشته مالیاتها بمیزان پیش‌بینی شده وصول نمیشود دستگاه وصول تهران ۲۲ میلیون پوند عایدات نفت را بحساب مالیات بردرآمد بگذارد. (دکتر دافز - لابد صدی دو پاداش را هم گرفته‌اند) خاتمه چنانچه در آتیه دولت در ترمیم خرابیها و اقدام در اصلاحات و نکاتی که تذکر داده شد قدم‌های مؤثری بردارد و رویه‌ای پیش‌گیرد که در آن بیشتر منافع ملت ملحوظ باشد اینجانب نیز دولت را تأیید و اعتماد خود را اعلام خواهم نمود (احسن - احسن)

۸ - معرفی آقای دکتر تقی علی آبادی بسمت معاونت وزارت فرهنگ.

رئیس - آقای وزیر فرهنگ
وزیر فرهنگ - با اجازه ریاست محترم مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم بنده جناب آقای دکتر تقی علی آبادی را که سابقه ممتدی در فرهنگ دارند بمعاونت پارلمانی معرفی می‌کنم (مبارک است).

۹ - تقدیم بودجه ۱۳۴۰ مجلس شورای ملی

رئیس - آقای افخمی
افخمی - (کارپرداز) - بودجه سال ۱۳۴۰ مجلس شورای ملی را تقدیم و از اعضای کمیسیون محترم محاسبات تمنی دارد برطبق آئین‌نامه به بودجه تقدیمی رسیدگی و گزارش آن را برای طرح در مجلس شورای ملی آماده بفرمایند.
رئیس - بکمیسیون محاسبات فرستاده میشود.
خاطر آقایان مسبوق است که برطبق ماده ۱۲۹ آئین‌نامه وقتی بودجه مطرح میشود حداقل مدت جلسه پنج ساعت است سه ساعت و ربع این جلسه طول کشیده و چون باید دنیا له پیدا کند فعلاً تنفس میدهم و جلسه بعد از ظهر ساعت چهار و نیم خواهد بود بودجه در دستور است

(یک ساعت و پنج دقیقه بعد از ظهر مجلس بعنوان

تنفس تعطیل شد)

و راستی پیروی کرده ام و با نادرستی و ناپاکی مبارزه نموده ام و سرمایه زندگانی من همین است و بلحاظ پیروی از همین اصل مقدس است که اکنون با این لایحه مخالفت مینمایم زیرا این بودجه بدلانی که عرض خواهم نمود بودجه واقعی و حقیقی نیست بلکه ارقامی واهی و فرضی است که بهیچوجه تمایلات و خواسته ملت ما را تأمین نمی نماید با حقیقت وقف نمی دهد عرایض من در لایحه بودجه مشتمل بر دو قسمت است یکی کلیات است که سعی می کنم مشکلات مردم و مملکت را در شئون مختلفه تشریح و توضیح نمایم و دیگری در ارقام بودجه که ثابت خواهم نمود بودجه تقدیمی دولت اضافه در آمد ندارد بلکه کسر در آمد دارد و اما در کلیات بطوریکه آقایان نمایندگان محترم اطلاع دارند یکی از مهمترین وظایف مجلس شورای ملی رسیدگی و نظارت در دخل و خرج مملکتی است که این امر هنگام طرح لایحه بودجه باید مورد توجه و وقت کامل قرار گیرد زیرا بموجب اصل ۲۷ متمم قانون اساسی وضع و تصویب قوانین راجع به خرج و دخل مملکت از مختصات مجلس شورای ملی است و اصول ۱۸ و ۴۶ قانون نامبرده نیز در این خصوص تصریح و تأکید نموده است و بلحاظ اهمیت موضوع در آئین نامه داخلی مجلس هنگام بحث بنمایندگان حق داده شده بهیچمدت که ضرورت بدانند نظرات و عقاید خود را ایراز دارند زیرا لایحه بودجه آینه افکار و عقاید و اقدامات دولت و نمودار کاملی از پیشرفت و یا عقب افتادگی کشورها می باشد معمولاً در لایحه بودجه باید دو اصل کاملاً مورد رعایت و توجه دولتها قرار بگیرد یکی تعادل و توازن دیگری تناسب در عوائد و مخارج یعنی دولت باید ابتدا ضروریات و مایحتاج مردم را در شئون مختلف مملکت و از جهات ارزشهای اجتماعی مورد توجه قرار دهد و به تناسب این احتیاجات مخارج لازماً برآورد نماید و سپس معادل آن مخارج از ممر مختلف بتحصیل عایدی اقدام کند.

مطابق ماده ۱۶ قانون محاسبات عمومی دولت موظف است

در اول ماه دهم هر سال لایحه بودجه را بمجلس پیشنهاد نماید متأسفانه بجبهاتی که همه آقایان مطلع هستند رسیدگی بلاوجه بودجه چندماه بتأخیر افتاد و ما اکنون در ماه دوم بهار هستیم که بودجه مملکتی را مورد بحث و

رسیدگی قرار میدهیم هر چند در لایحه دولت عوائد بسر مخارج فزونی دارد ولی دولت فروض خود را در این بیان منظور نکرده است و تشریح نکرده این فروض که مبلغ آن ۸۹۰۰ میلیون ریال است از چه بابت گرفته شده و بجهت مصارفی رسیده است من چندی قبل ضمن نامه ای از جناب آقای شاعی وزیر دارائی سؤال کردم و صورت ریز این فروض و مصارف آنرا خواستم ننیدانم چرا تا اکنون پاسخ مرا نداده است این صورتهارا بنده خواستم آقای وزیر دارائی متأسفانه حضرت عالی فرصت نفرموده بودید جواب بدهید.

آقایان محترم یکی از علل گرانی روز افزون و ترقی هزینه زندگی مردم مستمند و فقیر و ناتوان کشور متأسفانه همین بوده است که قسمت عمده عوائد آن از طریق مالیاتهای غیر مستقیم تحصیل میشود هزینه اداره مملکت بر توده عظیم مردم که از مزایای حکومت هیچگونه بهره ای نمی برند تحمیل می شود و ثروتمندان و طبقات ممتاز بلحاظ مداخله و شرکت در حکومت و اعمال نفوذ در دستگاه دولت و هرج و مرج قوانین مالی و دستگاه های وصول مالیات نمی دهند و یا اگر بدهند خیلی کم و نادر است من از جناب آقای شاعی سؤال می کنم آیا سرمایه داران بزرگ در سال به نسبت ۵٪ درصد عواید واقعی خود مالیات می پردازند؟ آیا آنهاست که با ثقل و تسریع و سازشهای پنهانی منافع هنگفتی از راه مقاطعه و معاملات دولتی سود می برند مالیات واقعی خود را می دهند آیا مالکین بزرگ که از فروش محصولات کشاورزی در سال میلیونها ریال سود دارند مالیات حقیقی خود را می پردازند آیا در شهر تهران کسانی که از اراضی بایر میلیونها ریال سود برده اند مالیات می دهند آیا کمپانیهای فروش اتومبیل و شرکتهای بزرگ در خرج مملکت شرکت میکنند آیا این کارخانههای روغن نباتی که میلیونها ریال خرج تبلیغات می کنند مالیات واقعی خود را می پردازند بعقیده من جواب همه این سئوالات منفی است جناب آقای نخست وزیر شما با این بودجه نمی توانید با اقتصاد این مملکت کمک کنید شما با این بودجه نمیتوانید سطح زندگی مردم را ترقی دهید شما با این بودجه اقتصاد ایران را اسیر عوائد نفت نموده اید زیرا قیمت مهمی از درآمد نفت را به بودجه اختصاص داده اید شما با تحمیل

طبیعی و کان‌های زیرزمینی می‌تواند از نظر محصولات کشاورزی و مواد معدنی علاوه بر تأمین مصارف داخلی صادرات قابل توجهی داشته باشد بعلمت عدم توجه حکومتها اکنون وضع بازار گانی ما بصورتی درآمدی که واردات کشور نزدیک پنج برابر صادرات کشور فزونی دارد و اگر صنایع نفت نباشد ورشکستگی و افلاس اقتصاد ما محقق است.

بهترین دلیل اثبات عرایض من آمار گمرکی است که بطور نمونه بنده چند سال آنرا اینجا عرض می‌کند

سال ۳۱۰	واردات کشور ۷۴۱۰۰۰۰۰۰ ریال
	صادرات کشور ۸۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال
سال ۳۱۸	واردات کشور ۷۰۰۰۰۰۰۰ ریال
	صادرات کشور ۸۲۲۰۰۰۰۰۰ ریال
سال ۳۲۰	واردات کشور ۷۹۱۰۰۰۰۰۰ ریال
	صادرات کشور ۸۲۶۰۰۰۰۰۰ ریال
سال ۳۲۵	واردات کشور ۲۲۸۰۰۰۰۰۰ ریال
	صادرات کشور ۲۵۸۹۰۰۰۰۰۰ ریال
سال ۳۳۳	واردات کشور ۸۰۲۴۰۰۰۰۰۰ ریال
	صادرات کشور ۱۰۲۸۸۰۰۰۰۰۰ ریال
سال ۳۳۷	واردات کشور ۴۶۳۵۱۰۰۰۰۰۰ ریال
	صادرات کشور ۷۹۴۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال

از ملاحظه آمار مذکور چنین نتیجه می‌گیریم که سیاست اقتصادی ما در زمان اعلیحضرت فقید مبتنی بر ازدیاد تولید و تشویق صادرات بوده در آن زمان قوانین و مقررات مفیدی از جمله قانون انحصار بازار گانی خارجی و قوانین مربوط به ارز و تشویق صنایع داخلی وجود داشته و دولتها سعی داشتند همیشه موازنه صادرات و واردات را برقرار نمایند اما متأسفانه پس از شهریور ۱۳۲۰ بعلمت سوء سیاست دولتها وعدم علاقه حکومت بصورتی درآمدی است که آقای دکتر پور همایون استاد اقتصاد هم نمیتواند دفاع نماید، و چنانچه به بیلان بانک ملی ایران در سنوات اخیر مراجعه نمایم و نمونه ارزی را مورد دقت قرار دهیم بیشتر بعدم علاقه قوی لیاقتی و لایبالی گری متصدیان اقتصاد کشور پی می‌بریم زیرا اکنون موازنه ارزی کشور از بین رفته واردات بر مراتب بر صادرات فزونی دارد پالایشگاه نفت بجهاتی که فعلاً بر نامه مجهول است تعطیل شده اوضاع سازمان بر نامه هم بشرحی

مالیاتیهای گراف بر مردم فقیر این مملکت بودجه ای درست کرده‌اید که من آنرا یک لیست حقوق بیش نمیدانم در دنیای کنونی حکومتها موظفند با اجرای برنامه های اقتصادی مترقی بسطح زندگی عمومی کمک نمایند و با تأمین بهداشت و فرهنگ باجهل و نادانی و مرض مبارزه نمایند اگر چه در چند سال اخیر اقداماتی در شئون مختلف اجتماعی ماصورت گرفته ولی چون غالب مجریان مردمان صالح نبوده و بنا تخصص و اطلاعات کافی نداشته اند از فرصتهای ذی قیمت و کمک های مادی آنطوریکه انتظار میرفت نتیجه حاصل نشده است زیرا آنها داشتن سرمایه و منابع طبیعی و کمکهای خارجی کافی برای پیشرفت امور اقتصادی نیست کشوری که از نظر تکنولوژی اجتماعی عقب باشد نمی تواند آنطوریکه باید از منابع طبیعی و کمکهای مادی استفاده نماید متأسفانه در کشور ما از لحاظ تکنولوژی اجتماعی آنطوریکه انتظار میرفت پیشرفت حاصل نشده و بهمین جهت هنوز در بسیاری از مسائل اجتماعی عقب هستیم فقر و جهل و گرسنگی و ترس ما را تهدید میکنند عده ای از هموطنان ما شبها گرسنه سر بر بالش میگذارند و بدون هیچگونه امید به آتیه بهتری سر از بالش بر میدارند از آنجا که با فقر و مرض و جهل دست بگریباندند قادر نیستند که استعداد خلاقه انسانی خود را بعداً کثر رشد برسانند و این عوامل مانع رسیدن این اشخاص بر مراتب عالی بشریت می باشد و تا زمانی که تعداد زیادی از افراد جامعه به این بلایا مبتلی هستند هیچیک از طبقات اجتماع ما از اثرات آن مصون و محفوظ نخواهند بود فقر و مرض و جهل همانطوریکه اغلب بدن انسان را فلج میکند از رشد کامل روح انسان نیز جلو گیری مینماید یکی از هدفهای اصلی بشر آزادی روح مردم تا حد امکان از این نوع امراض استورسیدن باین هدف متضمن رشد اقتصادی است و بدون موفقیت در رشته اقتصاد نمیتوان بهدفعهای ایده آلی خود نائل شویم آقایان هر وقت که ثروت کشوری از بین میرود دمکراسی بخوبی کسار نمیکند دمکراسی و آزادی در اجتماعاتی که در پر تگاه فقر میباشد نشو و نما نمیکند مردم ما احتیاج بزنده گی خوب یعنی خوراک پوشاک منزل بهداشت فرهنگ دارند و متأسفانه بودجه حاضر نمیتواند نظرات و هدفهای مذکور را تأمین نماید زیرا کشور پهنآوری مانند ایران که بعلمت داشتن منابع

نیست مغزو روح خالی مثل شکم خالی محیط مساعد برای نشو و نما افکار مخرب است.

ما باید در ارضای حس ناسیونالیسم طبقه روشنفکر و جوان کشور بکوشیم و فقط از این طریق است که میتوان با افکار مخرب مبارزه نمود جناب آقای نخست وزیر با زور و چماق هیچوقت مسائل اجتماعی حل نمی شود و ما که در این دنیای عظیم و وسیع مانند حلقه زنجیر با کشورهای متمدنی جهان آزاد بستگی داریم لازم است در مسائل اجتماعی خود را از بسیاری جهت تطبیق دهیم و سعی کنیم از لحاظ تکنولوژی مادی و تکنولوژی اجتماعی پیش برویم کمکهای فنی و اقتصادی اگر توأم با اصلاحات عمیق نباشد نتیجه ای نخواهد داشت و فاصله طبقاتی را زیاد خواهد کرد بنظر بنده اجرای برنامه پیشرفت اقتصادی احتیاج به مردان متخصص و با اراده و وطنخواه و آزادمنش دارد که از هیچ چیز نهراسند و فقط منافع مملکت و توده مردم را مورد توجه قرار دهند زیرا حکومت برای خدمت به افراد است نه افراد برای خدمت به حکومت در مقدمه لایحه بودجه اشاره شده است که عواید نفت بمصرف امور عمرانی و موجب ترقی سطح زندگی عمومی و تأمین رفاه اجتماعی شده است بطوریکه عرض کردم تردیدی نیست که اقتصاد و بودجه این مملکت متکی به نفت است و بنظر بنده همین امر موجب عقب افتادگی و سبب ایجاد وضع فعلی کشور شده زیرا اگر بنشریه های کل گمرک مراجع بفرمائید ملاحظه خواهید فرمود که همیشه واردات تقریباً پنج برابر صادرات بوده و فقط نفت است که این عدم تعادل را جبران میکند و نفت است که بودجه مملکت را یاری می نماید ولی راجع بسازمان برنامه طبق نامه شماره ۴۹۸ مورخ ۱۵/۱/۴۰ سازمان مذکور که در جواب سؤال اینجانب ارسال داشته معادل مبلغ ۴۲ میلیارد و چهار صد و بیست و دو میلیون ریال (۴۲۲۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال) در مدت هفت سال از عواید نفت دریافت کرده و معادل ۲۶۴ میلیون دلار هم وام گرفته یعنی مجموعاً در حدود ۶۴ میلیارد ریال تحصیل کرده و طبق گزارش رسمی جناب آقای آرامش بمصافقی رسیده است که نتیجه آن بهیچوجه متناسب با اعتبارات و پول ما نبوده و از این راه مبالغ سرسام آوری

که وزیر مشاور در مجلس عنوان نمود بکلی فلیج شده و ثروت ملی ما بتاراج رفته بنده متحیرم این دولت چگونه ممکن است بتواند برنامه مشعشی کنه در معرفی دولت خود عنوان نموده بموقع اجرا درآورد بعقیده ما باید در زمینه تولید کشاورزی و صنعتی با برنامه صحیح و عاقلانه و با کمال علاقمندی و بدست افراد دلسوز و وطن پرست اقدام نمائیم تا به پیشرفت اقتصادی نائل شویم مسئله بهره برداری از زمین از مسائل اساسی است زیرا سیستمی که فعلاً در کشور ما موجود است کاملاً مانع توسعه کشاورزی متمدنی می باشد در کشور ما ثروت و مقام اجتماعی و قدرت سیاسی غالباً بستگی بزمین دارد سیستم کشاورزی ما در بسیاری از نقاط مانع از افزایش تولید است و بتولید مواد غذایی بهیچوجه توجه نمی شود و همین امر سرچشمه بسیاری از نارضایتی های مردم است همانطور که عرض شد رعایا در بسیاری از نقاط کشور از کیفیت بهره برداری زمین شکایت دارند و بیشتر زمین مزروعی در تصاحب شهرنشینان است که از وسائل و اطلاعات لازم برای افزایش تولید محروم میباشند و علاوه زارعین از فرهنگ و تعلیمات عمومی و بهداشت محروم میباشند باید با احداث آزمایشگاه های کشاورزی و احداث مدارس برای کشاورزی و کمک فنی بروستا ئیان به افزایش تولید و ترقی ده نشینان همت نمود در کشور ما تقریباً سه چهارم جمعیت دردهات زندگی میکنند و از راه کشاورزی امرار معاش مینمایند این اشخاص باستثنای عده کمی از آنها بامشکلات زیادی از قبیل تمرکز مالکیت زمین اجاره سنگین غایب بودن مالک از ملک و نداشتن راههای شوسه نبودن وسائل تعلیم و تربیت فقدان کمکهای فنی بدی وضع بهداشت مواجه میباشند دولت باید به این مسائل توجه نماید و برنامه پیشرفت اقتصادی خود را بر پایه تقویت دهاقین و ایجاد صنایع کوچک احداث راههای شوسه و بهبود وضع بهداشت و تعلیم فرهنگ و مبارزه با جهل و نادانی و اشاعه آزادی فکر و عقیده بنانهد به طبقه روشنفکر و تحصیل کرده مملکت باید اجازه داد که در مسائل اجتماعی از تحصیلات و تجربیات آنها استفاده شود برای روشنفکران اهمیت عقاید و آزادی فکر از اهمیت غذای روزانه کمتر

بوسیله مهندسین مشاور و مقاطعه کاران داخلی سوء استفاده شده.

جناب آقای آرامش تشریف ندارند متأسفانه من از ایشان خواهش دارم راجع باین گزارش که دادند دنبال کنند، من فعلاً استدعا می کنم و اگر لازم باشد کتباً تقاضا خواهم کرد که این قراردادها را بیاورند در یک کمیسیون یادرجلسه علنی این امر با دقت رسیدگی شود این امر محتاج کمال دقت و توجه است.

و بر آقای آرامش است که مقاطعه کاران داخلی را هم با نام و نشان و میزان سوء استفاده هائی که کرده اند معرفی نمایند جناب آقای نخست وزیر کسانی که از عوائد نفت ما و از دسترنج کشاورزان و کارگران خوزستان سرزمین زرخیز ما کاختهای فرعونى درست کرده و ثروت مالی ما را بصورت ارز بخارج از مملکت فرستاده اند غالباً در دستگاههای دولت و مجلس بوده و هنوز هم هستند.

این اشخاص با علائق و روابط و بستگی هائی که دارند شمارا از انجام هر گونه عمل مثبت و مفید باز می دارند جناب آقای نخست وزیر متأسفانه شما با جملات فریبنده می خواهید مردم این کشور را آرام کنید.

می خواهید مردم را قانع و اسبک نمایند می فرمائید زنده گی عمومی بهتر شده و حال آنکه آمارهای بانک ملی شما بهترین معرف عدم صحت این مطالب است.

آمار نشان می دهد که خوراک و پوشاک چقدر ترقی کرده آتوقت شما می گوئید زندگی عمومی بهتر شده است.

آقایان مردم از حرف خسته شده اند تا زمانی که در معیشت و زندگی آنها گشایش حاصل نشود حرف شمارا باور نخواهند کرد.

شکم گرسنه این حرفها را گوش نمی دهد در آمد سرانه این مملکت طبق بر آورد سازمان ملل بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ دلار در سال است در ممالک اروپای غربی و کانادا و ژلاند جدید هزار دلار است در صورتی که ما بر تقارن ۲۵ ریال می خریم و آنها ۵ ریال

شما اگر می خواهید موفق شوید باید اولاً طرز تفکر خود را عوض کنید باید خود را حاضر کنید که فقط مصالح مردم را مورد نظر قرار دهید و سپس دست با اقدامات

شدید و اناسی بز نید و با اصطلاح انقلاب سفید نمایند بشرط آنکه رهبری ما واقعاً بسوی دموکراسی واقعی برای رفاه مردم ایران باشد و اما راجع بوامهای صنعتی که عنوان شده است موجب پیشرفت صنایع ایران گردیده بعقیده من و امهای صنعتی با مطالعه و وقت داده نشده.

شما که آمار ندارید کدام آمار نشان می دهد که پس از این و امها محصولات چقدر اضافه شده اسکناسی چاپ کردند دادند دست مردم و قیمت ها را بالا بردند محصولات صنعتی چه بوده و چه شده؟ یک عده بیچاره و رشکست شدند و یکعده هم پولها را از مملکت خارج کردند.

سیاست دولت در این مورد عجولانه بوده است چه آنکه عده ای تمام هستی خود را برای وارد کردن ماشین آلات اختصاص داده و اکنون سرمایه ای برای اداره کارخانه ندارند و بطوریکه شنیده می شود بعضی از آنها در آستانه ورشکستگی می باشند و نکته دیگر آنکه این و امها با استثنای چند مورد معین بقیه موارد بمصارف واقعی نرسیده و مطالبی در اطراف آن گفته می شود جناب آقای ممتاز اقتضا دارد یک هیئت بازرسی از طرف وزارت دادگستری

برود و موضوع را رسیدگی کند و ببیند واقعاً به اشخاص واجد صلاحیت داده شده و آیا وثیقه های مورد نظر تکافوی استیقای طلب دولت را می کند زیرا من شنیده ام غالب اشخاص که وام گرفته اند مقدار خیلی خیلی بمصرف رسانیده و می خواهند پس از اقتضا مدت آهن پاره ها را ببانگ تحویل نمایند و اساساً تقاضا دارم اسامی کسانی که از محل پشتوانه اسکناس و ام صنعتی و کشاورزی گرفته اند منتشر شود در مقدمه بودجه فرموده اند که توسعه صنایع باصلاح وضع اقتصادی و صرفه جوئی ارز کشور کمک کرده است

راجع بوضع اقتصادی مردم بهتر از هر کس می توانند قضاوت کنند چون هدف از پیشرفت اقتصاد بهبود حال مردم و ترقی سطح درآمد عمومی است و راجع بصرفه جوئی از ارز هم همه میدانند که ارز این مملکت با سیاست غلط اقتصادی در سنوات گذشته از بین رفت و شما ناگزیر شدید تدابیر فوری و غیر مؤثر برای کمبود ارز بنمائید اینها واقعیاتی است که مردم میدانند و اگر خلاف آنرا بگوئید کسی باور نمی کند میفرمائید در دهات بر نامه عمرانی بموقع اجرا گذاشته شده

کدام مدرسه و کدام درمانگاه ساخته شده جاده‌های فرعی اساساً وجود خارجی ندارد در حوزه انتخابیه بنده دهات عموماً فاقد درمانگاه و وسائل بهداشتی میباشد روستائیان و اکسیناسیون نمیشوند رعایا اصولاً از عدم تملك زمین اجحاف و تعدی مأمورین نبودن تعلیم و تربیت و بهداشت عمومی شکایت دارند شما کدام اقدام برای مردم روستایی کرده‌اید جاده‌های گرگان بکلی از بین رفته و حال آنکه در ۱۵ سال قبل که بنده دادستان گرگان بودم جاده‌ها به مراتب بهتر بوده است شاید در سایر نقاط اقدامات شده باشد آقایان بهتر میدانند تنها اقدام مفیدی که در این چند ساله شده مبارزه با مالاریا بوده است مردم دهات غالباً از امراض مسری مثل سل خصیه تراخیم مصون نیستند راجع بدان گستری و فرهنگ نیز مطالب زیادی دارم در ایران متأسفانه جناب آقای ممتاز چند داد گستری وجود دارد یکی داد گستری است که جناب عالی وزیر آن هستید و حقیقه موجب افتخار و مباهات جامعه قضات میباشد من شخصاً سلامت و درستی و بی نظری و پیا کداهتی و حسن عقیده حضر تعالی ایمان دارم ولی سازمانهای دیگری هم هستند که کار قضات را بفرمهای دیگر انجام میدهند و مردم هم از ترس خود غالباً تسلیم میشوند میگویند میخواهیم باترس مبارزه کنیم جناب آقای اردشیر زاهدی در یکی از مجامع آمریکائی فرموده اند مبارزه با ترس گرسنگی را شروع کرده‌ایم اگر واقعاً این امر صحت دارد اشخاص غیر وارد را بکار قضاوت مردم مداخله ندهید و قوانین غیر مفید و ظالمانه را ملغاً نمائید (صحیح است) از جمله قوانین غیر مفیدی که سال گذشته تصویب شده است قانون صلاحیت داد گاههای نظامی در خصوص جرائم افسران ژاندارمری و شهربانی است این قانون بهیچوجه با اصول و طبیعت کار مردم سازگار نیست (صحیح است، احسنت) هر قانونی که با طبیعت سازگار نباشد قابل اجرا نیست و مفید بحال مردم هم نخواهد بود مأمورین ژاندارمری و شهربانی از ضابطین داد گستری هستند و تحت تعلیمات قضات باید از نظر امور قضائی انجام وظیفه نمایند هر گاه تخلف کردند هر گاه سوء استفاده کردند هر گاه تعدی کردند باید در مرجع قضائی مورد تعقیب قرار گیرند فی المثل متهم زندانی شکایت مینماید مأمورین زندان با زور و فشار و شکنجه از من اقرار گرفته اند.

چطور ممکن است به اصل اتهام در داد گستری و موضوع شکنجه در داد گاه نظامی رسیدگی شود. مثال عامیانه آن اینست که مستخدم منزل شما تخطی میکند سوء استفاده میکند بی حرمتی میکند آیا شما باید او را تادیب کنید و یا همسایه شما (نخست وزیر هیچکدام) اینها واقعاتی است که در عمل بنده بر خورد کرده‌ام بعلاوه سازمانهای نظامی آن اطلاعاتی که لازمه شئون دادرسی است ندارند یک مرد نظامی بایک قاضی از لحاظ روحیات و سوابق تحصیلات و مطالعات حقوقی خیلی تفاوت دارد آنهایی که ارتش را از امور دعاوی مردم خارج نگاه داشته‌اند بهتر از ما با امور اجتماعی و قوف دارند آنها میدانند که نظامیان باید مورد احترام و علاقه مردم باشند و اگر در امور دعاوی مداخله کنند طبیعتاً مورد خصومت قرار میگیرند و روز مبادا آنطوریکه شایسته است از طرف مردم پشتیبانی نمیشوند بنظر من جناب آقای وزیر داد گستری باید برای الغاء این قانون هر چه زودتر فکری بکنند مطلب دیگری که لازمست در خصوص داد گستری عرض کنم موضوع مداخله قوه مجریه در قوه قضائیه است قوه مجریه همیشه در قوه قضائیه دخالت میکند در این مملکت رسم شد هر وقت هر کس زور پیدا کرده قدرت پیدا کرده خواسته در تمام شئون مداخله کند آخر آقایان آن کسانی که اصل تفکیک قوا را در قوانین اساسی خود آورده اند فلسفه داشته و مطالعات زیادی کرده اند تا به این نتیجه رسیده اند حالا ما همه این اصول را زیر پا میگذاریم قوه مجریه غالباً در قوه قضائیه مداخله داشته و همین امر موجب شده است که کار قضاوت و دادرسی از مجاری صحیح خود خارج شود مثال معروفی است وقتی سیاست از داری وارد میشود عدالت از درد دیگر خارج میشود من معتقدم قضات دیوان کشور موظفند به خطر خود در مقابل قانون اساسی التفات نمایند و از مداخله قوه مجریه در قوه قضائیه بسختی جلو گیری نمایند در رأس داد گاههای این کشور دیوان عالی وجود دارد که از مردان شریف و نجیب و اصیل و دانشمند کشور میباشد باید جناب آقای وزیر داد گستری از نظر آنها استفاده نماید داد گستری باید مورد احترام همه باشد ما که در مجلس وضع قانون میکنیم باید بمجریان قانون و قوه قضائیه احترام بگذاریم و از تند رویهای قوه مجریه در این مورد جلو گیری کنیم من در این

آنهازیان فراوان بکشور میزند باید در سازمان برنامه در اداره گمرک در اداره مالیات بر درآمد مأمورین دیوان کیفی بطور دائم مستقر شوند جناب آقای وزیر دادگستری جنابعالی ریاست فائده بر امور داسرا دارید و بخصوص در امر دیوان کیفی جنابعالی اختیارات فراوانی دارید باید دستور فرمائید اشخاص نادرست تعقیب شوند و بکیفر برسند تا عبرت سایرین شود پرونده‌هایی در آنجا خوابیده پرونده عبدالله معنوی چه شده است چرا اجازه داده اند که بخارج برود پرونده گوشت در چه حال است چرا متهمین آنرا آزاد کرده اند پرونده های فروشگاه فردوسی در چه حال است چرا هاینه مدیرعامل آلمانی آن که بکمک یکعده از رجال این مملکت سوء استفاده کرده اند فرار کرده است آخر مردم از این دستگاه ناامید میشوند در مورد فروشگاه فردوسی پس از آنهمه افتضاحات شنیده ام مبلغ چهار میلیون تومان ناز شست با آنها داده اند پنجسال پیش آمده اینجا این همه دزدی کرده اند بکومک یک عده رجال این مملکت و حالا چهار میلیون و نیم تومان پاداش می خواهد.

آخر از بودجه فقیر این مملکت این حاتم بخشیا زیان دارند حیف و میله و ریخت و پاشهاییکه در سازمان برنامه شده سوء استفاده‌هایی که در وزارت دارائی شده باید رسیدگی شود بنده نمیخواهم فعلا بدکر اسامی و موارد اقدام کنم.

بنده عادت ندارم اسم کسی را بیارم مخالفت مخالفت اصولی است والا مدارک خیلی زیادی دارم صورت اشخاصی را هم دارم ولی امیدوارم این دولت بتواند جلو ناپاگان را بگیرد همین اقدام شما موجب جلب اعتماد عامه خواهد بود ولی بشرط اینکه واقعا از روی قصد انشاء به این کار دست بزنید.

جناب آقای ممتاز از مثبت اسناد واقعا خیلی خراب است خود شما هم میدانید هیچ کس نیست که از این اداره راضی باشد (صحیح است) باستانهای عده خیلی معدودی از مردمان شریف بقیه افراد ناصالحی هستند که باید جنابعالی در سازمان این اداره تجدید نظر فرمائید اشخاص نادرست را که دائماً مزاحم حال مردم هستند از این دستگاه طرد فرمائید و اما راجع بفرهنگ و بهداشت و عوامل اساسی

مجلس از این وظیفه خود هرگز کوتاهی نخواهم کرد من در مدتی که دادستان تهران بودم موارد اخلاقی و مجریه را بچشم میدیدم و اگر فرصتی دست دهد در اینخصوص مشروحاً صحبت خواهم نمود اما راجع به انتقالات و انتصابات قضات عقیده شخصی من این است که قضات ایستاده بانظر شورای عالی تغییر و تعویض شوند و هنگام انتصاب مدت اشتغال آنها به پست جدید مشخص شود مثلاً آقای مهندس جفرودی بگوئیم دادستان رشت برای مدت دو سال انتخاب شود تا اگر در این مدت ارباب نفوذ و وزراء وقت خواستند او را عوض کنند نتوانند.

مسئله حقوق قضات و وضع معیشت آنها واقعا باید مورد توجه قرار گیرد البته وضع سایر کارمندان دولت خوب نیست ولی مسئله این است که قضات مسئولیت سنگینی دارند کارشان برای مردم و جامعه اثرات فراوانی دارد اگر دستگاه قضائی منزله و پاک باشد معیشت قضات تأمین شود زورمندان و ناپاگان از جامعه ماطر خواهند شد بعلاوه قضات یکی از ارکان مشروطیت ایران را تشکیل میدهند به آنها نمیشود بچشم یک کارمند عادی نگریست باید حتماً امتیاز قائل شد در همه جای دنیا حقوق قضات با سایر کارمندان تفاوت فاحشی دارد در آمریکا یک قاضی دادگاه شهرستان سالیانه ۲۲۰۰۰ دلار حقوق میگیرد یک قاضی دادگاه استان ۲۵۰۰۰ دلار و قضات دیوان کشور هر یک ۳۵۰۰۰ دلار حقوق دریافت مینمایند باید اهمیت این مسئله از نظر خیر و صلاح جامعه نگریست نه از نظر حقوق یک کارمند دولت بنده اطلاع دارم که قضات ممالک همجوار حقوقشان بیشتر از مملکت ماست پاکستان و هندوستان را از باب مثال عرض میکنم قضات در آنجا موقعیت خوبی دارند و از لحاظ معیشت در کمال رفاه و آسایش هستند نمیخواهم از همکاران سابق خود حمایت کنم میخواهم مزایای این کار را از نظر خیر و صلاح کشور عرض کرده باشم باید با دیده بی طرفی و بینظری به این امور نگاه کرد راجع به دیوان کیفر باید عرض کنم که هر چند بنده پادگاه اختصاصی انیس و الفتی ندارم و اعتقاد هم بمحاکم اختصاصی ولی دیوان کیفر در شرائط فعلی وجودش ضرورت دارد و باید تقویت شود دستگاههای دولتی ما متأسفانه نقایص و معایب زیاده دارد مأمورین ناپاک اغلب در مقامات بالا هستند که اقدامات

و مهم که باید در درجه اول اهمیت قرار گیرد.

آقای دکتر صالح تشریف ندارند، خیلی مشتاق بودم که ایشان تشریف داشته باشند من بایشان خیلی اعتقاد دارم ایشان مردی فاضل و لایق هستند من میخواهم راجع بفرهنگ صحبت کنم چه خوب بود که ایشان هم تشریف میداشتند. متأسفانه جناب آقای نخست وزیر در بودجه راجع باین مسأله فرهنگ هیچ توجهی نفرموده آید مالیاتهای سنگین روی قند و شکر و چای و دخانیات وضع کرده آید (نخست وزیر - کی مالیات وضع شده؟) اینها چیست که میگیرید؟ قند و شکر ۶ ریال وارد میشود ۲۰ ریال میفروشید (نخست وزیر - این دولت که نکرده) بنده میدانم تازگی ندارد ولی وقتی مالیات غیر مستقیم به این کیفیت گرفته میشود باید رعایت تناسب هم در مخارج بشود ما از لحاظ فقر و جهل در استیصال هستیم، از نظر فرهنگ و بهداشت ما خیلی به بودجه احتیاج داریم، اینها در درجه اول اهمیت قرار گرفته، ولی متأسفانه بودجه پیش بینی شده کافی نیست و اینکه عرض کردم در مخارج تناسب رعایت نشده از همین جهت است که بهداشت و فرهنگ مردم از سایر شئون اجتماعی مقدم تر است و به اصطلاح رعایت (الاهم فالاهم) نشده است آنچه راجع بفرهنگ باید مورد توجه قرار بگیرد یکی تعلیمات ابتدائی است بیش از نود و یک درصد مردم کشور از نعمت سواد یعنی خواندن و نوشتن محرومند و با آن که قانون تعلیمات اجباری سالهاست تصویب رسیده مسئولین فرهنگ کشور با بطور کلی دولتها به این امر مهم اجتماعی توجه نکرده اند اساس کار باید بر این باشد که وزارت فرهنگ به بسط و توسعه تعلیمات ابتدائی بپردازد باید دید از گشایش دانشکده در شهرستانها چه طرفی بسته شده است قسمت اعظم معلمین دانشکده های شهرستانها تخصصشان در رشته های ادبی است و بهمین مناسبت الساعه تعدادشان گردان رشته های ادبی در دانشکده های شهرستانها فوق العاده زیاد است و پیداست که وجود این دانشکده ها هر سال تعداد بیشماری فارغ التحصیل دوره ادبی برای پشت میز نشینی و نان خوردن از کیسه دولت میپایم میکنند اصولاً دانشگاههای مملکت ما وحتى دانشگاه تهران از لحاظ رشته های علمی بسیار ضعیف اند و باید از این لحاظ رفرمی مؤثر در کار

دانشگاهها داده شود. ما کار گرفتی نداریم.

موضوع تعلیمات حرفه ای کشور جز نام و آوازه چیز دیگری نیست بیشتر مدارس حرفه ای از داشتن استاد کاران مجرب و تحصیل کرده محرومند و بعلاوه ابزار و آلات مدرن ندارند مسئله کتاب از اهم مسائلی است که وزارت فرهنگ باید توجه کند آنچه مشهود است نارتنظیم مطالب و چاپ کتب دبستانی و دبیرستانی بحال ابتدال افتاده است میگویند بعضی از بنگها مداخلات بیرویه میکند و وزارت فرهنگ در این کار بمسامحه بر گذار میکند درست است آقای پورسرتیپ، کار گرفتی نداریم و از خارج حوازمیکنیم. در مورد مسئله حق التألیف شنیده ام که وزارت فرهنگ برای تألیف کتاب بودجه ای هنگفت دارد اما این بودجه همه ساله بین عده ای از متنفذین تقسیم میشود و از طرف آنها کتبی منتشر میشود که نه بدر دنیای مردم میخورد و نه آخرت هنوز وزارت فرهنگ یاد دانشگاهها یک فرهنگ جیبی از لغات فارسی تدوین نکرده اند که اطفال دبستانی یادوره دبیرستان بتوانند رفع حاجت کنند آنوقت می بینیم که کتاب مثنوی مولانا را به شعر عربی ترجمه میکنند و از این باب پولی کلان از بودجه دولت حیف و میل میشود.

راجع بمعلم و حقوق وی در اینجا مذاکرات زیادی شده بنده ضمن تأیید تمام آن مطالب نکته دیگری را هم اضافه میکنم که در فرهنگ ما متأسفانه دستگاه منظمی برای تربیت معلم وجود ندارد و معلمین از کار خود راضی نمیشوند آنچه بنده اطلاع دارم مجموعه معلمین دبستانها و دبیرستانها و دانشکده ها در حدود ۵۵ هزار نفرند که از این عده نزدیک چهل هزار نفر آموزگار یازده هزار نفر دبیر و سه هزار نفر اعضاء دانشکده هستند ملاحظه میفرمائید که اکثریت معلمان را آموزگاران تشکیل میدهند و حقوق این عده متأسفانه دوازده هزار ریال بیشتر نیست حقوق دبیران لیسانسیه هم خیلی ناچیز است.

امیدوارم جناب آقای دکتر صالح که مرد لایق و کاردانی است نسبت باین مسائل توجه نماید موضوع شهریه دانش آموزان که دولت ضمن بودجه عمومی قرار داده بنظر بنده قابل تنقید است و این خود مضیقه ای برای فرهنگ و دانش اطفال ما میباشد و کشورهایی که از دانش آموزان حقوق دریافت میدارند اولاد آن کشورها دانش

من دادستان تهران بودم میفرستادم قبول نمی-
کردند تحت نداشتند پشت در بیمارستان فوت میکرد ،
آنوقت این بودجه مملکت است .

در کشورهای مترقی برای هر صد نفر یک تختخواب
وجود دارد در ایران بیمارستانها سازمان واقعی ندارند و
هر چند بیمارستان در اختیار یک دستگاه دولتی است .
میگویند بودجه نداریم ، بودجه عمده را صرف
ملت کنید آدم سالم برای این مملکت کار میکند ،
تولید میکند . آدم بیمار که نمیتواند کار کند .

بعقیده من بهترین طریق همان ملی کردن بهداشت
در سراسر کشور است در سال ۱۹۴۵ حزب کار گس
انگلستان بهداشت را در سراسر کشور ملی نمود و بدین
ترتیب فقیر و غنی یک نسبت استفاده نمودند . بودجه بهداشتی
کشور انگلیس در سال ۱۹۵۹ تقریباً ۶۷۸ میلیون پوند
بوده که با توجه به جمعیت انگلیس بهر نفر تقریباً ۲۷۰۰
ریال میرسد و حال آنکه برای هر نفر از هموطنان ما بودجه
بهداری فقط ۸۰ ریال است .

شنیده‌ام که آقای وزیر بهداشتی در نظر دارند امور
درمانی را بمردم واگذار کنند مردم ایران با شرایط بد
اقتصادی و فقر و فاقه چگونه میتوانند امور درمانی خود را
اداره کنند مثلاً در چاه بهار که فاقه هر گونه وسائل و مزایای
مادی و اجتماعی است چگونه میتواند امور درمانی خود را
اداره کنند بعقیده من این فکر صحیح نیست و در عمل مشکلات
فروانی برای مردم ایجاد خواهد شد .

آقایان را خسته کردم صحبت طولانی شد معذرت
میخواهم اما میدانید طبق آئین نامه نماینده میتواند در
بودجه مذاکرات زیادی کند این اولین بار است که من
آمده‌ام پشت این تریبون مردم گرگان مرا اینجاستاده‌اند
که از حق آنها و همه مردم دیگر دفاع کنم بعقیده من اگر
یک نماینده در تمام سال یک کلمه حرف نزنند ولی در موقع
طرح بودجه آنچه را که لازم است بگویند وظیفه اش را
انجام داده ، من باید معایب و مشکلات را به شما عرض کنم
و با شعاست که قبول بفرمائید یا نفرمائید .

این بود کلیاتی که میخواستم عرض برسانم اما
زاجع به ارقام و اعداد که در لایحه بودجه ذکر شده بنده یک
مقایسه ای بین ارقام پیش بینی شده سال قبل و ارقامی که در

آموزان تاسن ۱۶ سالگی مجانی تحصیل میکنند و از آن
بعدهم که تحصیل لو کس میشود البته چون سطح درآمدها
بایکدیگر نزدیک است اشکالی پیش نمی آید بنظر بنده
وضع این تبصره صلاح نیست .

شما گفته‌اید از شاگردان بی بضاعت نمیگیریم و از
شاگردان با بضاعت میگیریم در اطفال از طفولیت یک روح
نفرت و دوستگی ایجاد میکنید (صحیح است) و بنظر من
بهیچوجه صلاح نیست خیلی بد است تازه باین هم اکتفا
نکرده و گفته‌اند انجمن های بلدی وضع عوارض کند

و اما راجع به بهداشت بعقیده من تندرستی ، بنای
رشد و تکامل یک ملت است اخلاق ، اقتصاد ، هنر و روح
انسان بستگی کامل با سلامت جسم و روان دارد در کشور ما
باین امر مهم کمتر توجه شده و یا اگر شده بلحاظ فقدان
وسائل مادی موفقیت ما خیلی ناچیز بوده است سه چهارم
جمعیت ما دردهات زندگی میکنند و شاید در حدود ۷۵٪
اطباء در شهرها در صورتیکه دهات از وسائل بهداشتی و
درمانی کاملاً محروم میباشند غالباً دیده میشود که اطباء از
رفتن باین نقاط احتراز میکنند بعقیده من طبابت یکی از
شرقیترین مشاغل است بشرط آنکه طبیب فن خود را وسیله
جمع مال نکند اشخاصی که علم پزشکی را صرفاً وسیله
برای جمع مال و مکننت قرار میدهند در میان پزشکان
ارج و اعتباری ندارند زیرا بازار برای کسب مال و ثروت
است نه اطاق مریض بسیاری از بیمارها که مردم کشور
بدان مبتلا هستند ناشی از بدی تغذیه ، نداشتن آب آشامیدنی
و بهداشت است . سل ، جصبه ، تراخم ، مردم ما زار رنج
میدهد و متأسفانه در تمام ایران فقط ۳۶۱ بیمارستان دولتی
و غیر دولتی است که جمعاً ۱۹۵۹۰ تختخواب دارند .

جناب آقای وزیر کشاورزی، به بنده نوشته‌اند
که راجع بر عیای شهریار هم بذل توجهی بفرمائید که
وضعشان خیلی بد است امیدوارم راجع به تفهیه آب توجه کافی
بفرمائید. (مهندس دهستانی) من و کیل شهریار هم بفرمائید
چيست؟ موضوع آب سد کرج .

(مهندس دهستانی) حل میشود) و بعبارت دیگر در
یک کشور ۲۰ میلیونی برای هر هزار نفر یک تختخواب داریم
بیماران غالباً در بیمارستانها تختخواب ندارند و بسیار اتفاق
افتاده است که بیماری پشت در بیمارستان فوت کرده است

لایحه بودجه سال ۳۴۰ ذکر شده نموده ام و این همقایسه منحصر آ مربوط بچند قلم بخصوص است بدین شرح:

مالیات مستقیم که شامل مالیات بر درآمد مالیات بر ارث مالیات املاک مزروعی مالیات مستغلات و مالیات بر اراضی است در سال ۱۳۳۹ معادل ۴ ۵۹۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ریال پیش بینی سال ۳۴۰ مبلغ ۵ ۰۲۷ ۰۰۰ ۰۰۰ ریال حقوق و عوارض گمرک در سال ۳۹- ۱۱۲۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ریال و پیش بینی سال ۳۴۰- ۱۱ ۶۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ریال انحصار دخانیات در سال ۳۹- ۳ ۶۷۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ریال و در سال ۱۳۴۰- ۴ ۳۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ریال

درآمد قند و شکر در سال ۳۹ مبلغ ۶ ۱۸۱ ۴۰۰ ۰۰۰ ریال و پیش بینی سال ۱۳۴۰ مبلغ ۷ ۸۴۱ ۶۲۰ ۰۰۰ ریال

درآمد جای در سال ۳۹ مبلغ ۴ ۷۹۵۵۰ ۰۰۰ ریال و پیش بینی سال ۱۳۴۰ مبلغ ۴ ۷۹۵۵۰ ۰۰۰ ریال درآمدا اداره کل غله و نان در سال ۱۳۳۹ مبلغ ۱ ۱۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ریال و پیش بینی سال ۱۳۴۰ مبلغ ۱ ۴۸۸ ۳۶۸ ۰۰۰ ریال اینجا برای من نوشته اند که گوش اگر گوش توو ناله اگر ناله من - آنچه البته بجائی نرسد فریاد است و بدین ترتیب اگر فرض شود که دولت تمام ارقام پیش بینی سال قبل را وصول کرده باشد می خواهد امسال مبلغ ۵ ۸۸۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ریال فقط در همین چند مورد اضافه وصول نماید

من از آقای شریف امامی سؤال میکنم چه شرایط و چه موجهاتی برای ایشان فراهم شده که بتواند این مبلغ بیشتر از سال قبل وصول نماید پس با این حساب دقیق معلوم میشود ارقام پیش بینی شده فرضی است و بحقیقت نزدیک نیست و اگر بفرمایند که وصولی سال قبل بیشتر از پیش بینی سال مذکور است بامدار کمی که در دست داریم رد این ادعا را ثابت خواهیم نمود و حال اگر فرض کنیم که دولت بتواند تمام این ارقام را وصول نماید باز بدلائلی که از مقدمه همین لایحه استنتاج شده این بودجه اضافه درآمد ندارد زیرا در تبصره ۱۵ دولت تعهد نموده است که مبلغ دوهزار و پانصد میلیون ریال از فروض دولت بپایک ملی مرکزی را پرداخت نماید و علی القاعده باید این رقم در ستون هزینه منظور شود و حال آنکه اگر بستون هزینه مراجعه نمائیم این رقم را

نمی بینیم چطور شد رقم استرداد اقساط وام دریافتی از بانك صادرات و واردات ذکر نشده

این بودجه است، می خواهم ثابت کنم (وزیر دارائی- سند لازم نیست) در اینجا استرداد وام دریافتی از بانك صادرات و واردات بیست ملیون تومان است تقریباً ما راجع بوام بانك مرکزی چیزی نیست

ولی استرداد وام بانك مرکزی ذکر نکرده پس نتیجه می گیریم که دولت یا نمی خواهد این وجه را بپردازد و یا تعمد داشته که بودجه حاضر را با اضافه درآمد مردم عرضه نماید

استدعا می کنم توجه بفرمائید، درست است که خسته کننده است ولی بودجه دولت عمده اش ارقام است و ذکر رقم هم خسته کننده، بنده می خواهم ثابت کنم که این بودجه اضافه درآمد ندارد اینست که از آقایان خواهش میکنم حوصله بفرمائید که توضیح عرض کنم

نکته دیگر آنکه در مقدمه بودجه دولت تعهد نموده مبلغ هفتصد و پنجاه میلیون ریال بسازمان برنامه و یکصد میلیون ریال بسازمان ذوب آهن بپردازد ولی در متن بودجه این رقم ذکر نشده و بهر حال نکته ابهام دیگری که در این بودجه بچشم میخورد موضوع تعهداتی است که دولت در قبال اضافه درآمد فرضی قبول نموده بدین توضیح یک جا گفته یکصد میلیون ریال بسازمان ذوب آهن و جای دیگر هفتصد و پنجاه میلیون ریال بسازمان برنامه بپردازد و در جای دیگر گفته از اضافه درآمد مبلغ دویست و پنجاه میلیون ریال بپایک مرکزی در قبال بدهی وزارت دارائی بدهد و در متن بودجه هم تعهد شده دوهزار و دویست و ده میلیون ریال بودجه وزارت جنگ کمک کند بنده از جناب آقای شعاعی سؤال میکنم اگر این بودجه فرضی مثلاً ۵۰ میلیون اضافه درآمد داشت شما کدام يك از تعهدات خود را انجام میدهید و کدام از آنها تقدم دارند آیا میخواهید بوزارت جنگ بدهید و یا میخواهید بپایک مرکزی بسازمان برنامه یا سازمان ذوب آهن بدهید خواهش میکنم جناب عالی این مطلب را روشن بفرمائید بعلاوه راجع بدرآمد سازمان برنامه فقط رقم ۱۸ ۴۱۲ ۰۰۰ ۰۰۰ ریال بچشم میخورد و معلوم نیست این مبلغ از کجا آمده زیرا اگر سهمیه

بکار برند یعنی موسسات بهداشتی، فرهنگی، و سازمانهای بیمه تأسیس نمایند و از این طریق در توزیع ثروت تعدیل نمایند و بعلاوه از مالیاتهای تصاعدی میتوان هدفهای دیگر اجتماعی را تأمین نمود از آنجمله تثبیت وضع اقتصادی مخصوصاً در مواقع تورم پول زیر اباتخان مالیاتهای تصاعدی در بازار از جریان خارج میشود مالیاتهای تصاعدی اگر خوب اجرا بشود فاصله طبقاتی را از بین میبرد و قدرت خرید طبقات بالا را تنزل میدهد دیزرائیلی صدراعظم انگلستان که در اواخر قرن ۱۹ رئیس الوزرا انگلستان بود در یکی از نوشتههای خود میگوید:

«دیواری غیر قابل نفوذ طبقه غنی را از طبقه فقیر و عادی کشور جدا میکند در انگلستان دو ملت وجود دارد طبقه ممتاز و طبقه فقیر و عادی قواعد اداره حکومت هر یک از این دو طبقه جدا و مختلف است هیچگونه تفاهم و همبستگی میان آنها وجود ندارد ملت انگلیس با در نظر گرفتن واقعیات کوشش کرد این فاصله را از میان برداشت چنانکه در حال حاضر قدرت خرید صاحبان بزرگترین درآمدها بیش از ۱۲ تا ۱۵ برابر قدرت خرید طبقات پائین نیست و حال آنکه در سال ۱۹۰۰ قدرت خرید صاحبان درآمدهای بزرگ ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ مرتبه بیش از قدرت خرید کارگران معادن ذغال سنگ بوده در انگلستان نرخ مالیات در سال ۱۹۱۳ حد اکثر ۱/۸ و در سال ۱۹۱۹ صدی ۵۱ و در سال ۱۹۳۹ صدی ۷۸ و در سال ۱۹۴۵ صدی ۹۴ ترقی داده شد حاصل ترقی آن شد که دارندگان صد هزار پوند در آمد که در سال ۱۹۱۳ بیش از ۸ یا ۹ هزار پوند مالیات نمیرداختند در سال ۱۹۴۵ در حدود نود هزار پوند مالیات از آنها دریافت میشد فعلاً گفته دیزرائیلی در انگلستان مصداق خود را از دست داده و همه دنیا می بیند که آن دیوار غیر قابل نفوذ با تدابیر عاقلانه از میان برداشته شده و در میان طبقات مختلف جامعه انگلیسی همبستگی غیر قابل نفوذ بوجود آمده است باید اذعان داشت که همین همبستگی و تأمین عدالت اجتماعی موجب شد ملت انگلیس در برابر انواع مصائب ناشی از جنگ ایستادگی نموده بر تمام مشکلاتی که در سر راهش پیش آمد فایز آید بدون آنکه حاجت به تغییر سیستم در دستگاه حکومت باشد و از مزایای که در سایر رژیمها وجود دارد استفاده

سازمان را از نفت احتساب کنیم بیش از ۶۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال نمیشود و در این لایحه توضیح نداده اند که مابه التفاوت آن بمبلغ ۶۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال از کجا باید تأمین شود و اگر دلیل قانع کننده ای ارائه شود باید این مبلغ را از مجموع درآمد کسر نمود و بدین ترتیب کسر بودجه مملکت نزدیک به نُهصد میلیون تومان میشود

۱۰۵ سهم سازمان برنامه است و با همین توضیحی که عرض کردم ۱۱ میلیارد و ۵۰۰ میلیون واقعاً عجیب است یک سازمانی که این همه اقتضاحاتش را وزیر کابینه بیاورد صحبت کند یک طومار بدهد آنوقت بودجه اش اینجا دورقم است، در آمد هزینیه، وقتی از درآمدش کم کردید از هزینیه اش هم کم میشود ملاحظه بفرمائید شما نمایندگان مجلس هستی اصل ۲۷ متمم قانون اساسی یکی از بزرگترین وظایف مجلس را رسیدگی و نظارت در دخل و خرج مملکت میداند، آنوقت این جور میخواهید نظارت کنید؛ این گنگ است، مبهم است این اضافه درآمد از کجا آمده بنده عرض میکنم ۱۵۴ میلیون دلار سهم سازمان است، بنده روی رقمش عرض میکنم، در این لایحه توضیح نداده اند مابه التفاوت را، بنده چند پیشنهاد دارم که عرض میکنم.

پس از بیان توضیحات راجع به ارقام بودجه بی مناسبت نمیدانم راجع به مالیات بر درآمد هم مطالبی بعرض نمایندگان محترم برسانم.

یکی از مشکلاتی که در چند سال اخیر دولت و مردم با آن مواجه بوده اند موضوع مالیات بر درآمد است اشکال کار در این است که در بیشتر کشورهای مترقی دنیا حتی کشورهاییکه در آمد سرانه ملی آنها متوسط میباشد این اصل پذیرفته شده است که رقم عمده بودجه کشور باید از طریق مالیات مستقیم تأمین گردد تا اواخر قرن نوزدهم در تمام دنیا مالیات برای مخارج دستگاههای دولت که وظیفه عمده آن حفظ انتظام در داخل مملکت و دفاع از سرحدات کشور در برابر تجاوز خارجی بود دریافت میشد و دولتها وظایف اجتماعی دیگر بر عهده خود نمیشناختند ولی از اواخر قرن ۱۹ که صنایع رو بتوسعه و پیشرفت گذاشت و وصول مالیات تنها بمنظور تأمین مخارج مملکت مورد نظر نبود بلکه معتقد شدند که باید اضافه درآمد اشخاص را از طریق مالیاتهای تصاعدی ضبط و بِنفع جامعه

بر آورد قیمت همیشه مالیات را احتساب مینماید و بوجه قیمت پیشنهادی خود اضافه میکند در ایران متأسفانه از درآمد های بزرگ مالیات نمیگیرند از آنجمله بانکهای خصوصی هستند که ۶٪ سرمایه آنان از پرداخت مالیات معاف میباشد و حال آنکه بانکهای دولتی چنین امتیازی ندارند و این خود میرساند که در مملکت مافوقین همیشه بِنفع طبقه خاصی باید تصویب شود در چندسال اخیر قوانین متنوع و مختلفی در خصوص مالیات وضع شده همین هر چه مرجعی که در قوانین مالیاتی پیش آمده بیشتر موجب بی‌سروسامانی وضع مالیه مملکت گردید آقای وزیر دارائی فکر نفرمائید که من مخالف هستم، من میخواهم دردهای مملکت را بگویم بنظر بنده در شرایط فعلی کشور اصلاح سیستم مالیاتی را باید در این عوامل جستجو نمود اول جلب اعتماد مردم بدستگاه دولت، ایجاد اعتقاد در مودیان، مودی مالیاتی تا اعتماد پیدا نکند مالیات نمیدهد و هزار کار دیگر میکند دوم اصلاح دستداد و ضول و تغییر شرایط استخدامی آنها زیرا بهر حال باید اناشد این مامورین تامین شود سوم اصلاح مدیریتی قوانین مالیاتی و افزایش نوع مالیات برای درآمدهای بزرگ شما از ۶ میلیون به بالا را صد پنج میگیرید این صحیح نیست و کم است جناب آقای وزیر دارائی تنها راه نجات این مملکت وصول مالیات از اغنیا و ثروتمندان است سعی نفرمائید در دستگاه وصول اشخاصی بگذارید که از هر حیث شایسته و لایق و کار آمد و مطلع و متخصص فن باشند صورت اسامی کسانی که از پنجاه هزار تومان بیشتر مالیات داده اند بگیرید آنوقت متوجه خواهید شد در دستگاههای شما چه میگذرد من اشخاصی را میشناسم که در مقابل عوائد سرشازی که دارند مالیات نمیدهند و یا اگر بپندند خیلی ناچیز است.

آقایان نمایندگان محترم

این بوجه مردم فقیر این مملکت را فقیرتر می کند این بوجه دلیل ورشکستگی اقتصادی است این بوجه موجب ترویج فساد و رشوه خواری کارکنان دولت خواهد شد زیرا میزان حقوقهای پیش بینی شده متناسب با مصالح آنها نیست این بوجه سند تفسیق و فشار بر دانش و فرهنگ اطفال است این بوجه موجب ترقی هزینه سرسام آورزندگی و نارضایتی شدید مردم مملکت خواهد شد باین لایحه رأی

کنند اکنون دنیا ناظر است انگلستان که روزی بزرگترین حکومت سرمایه داری بود امروز کوچکترین و اهمه ای از هر گونه تبلیغات کمونیستی در داخل کشور خود ندارد زیرا کمونیسم مرض باعارضه ایست که میکرب باعلت بروز آن فقر و جهل و فقدان عدالت اجتماعی است ممالک دیگری در آسیا نظیر ژاپن نیز همین طریق را اتخاذ نموده و حتی در هندوستان و پاکستان هم سعی می نمایند بوجه خود را بر اساس مالیاتهای مستقیم تنظیم نمایند جناب آقای نخست وزیر من از شما سؤال می کنم آیا وضع کنونی ما با زمان و دینزرائیلی شباهت ندارد هیئت حاکمه بجای آن که این دیوار غیر قابل نفوذ را از میان بردارد سعی میکند با تنظیم بوجه هائی نظیر بوجه حاضر دیوارها را اقل و تر و محکمتر نماید و فاصله طبقاتی را زیاد تر کند طبقه متوسط را هم از یاد آورد زیرا تناسب مالیات مستقیم با کل بوجه در این چند ساله سیر نزولی داشته است چنانکه در سال ۱۳۰۴ که بوجه کل کشور ۹۴۰ ۶۷۵ ۲۴۷ ریال بوده ۵ میلیون ریال یعنی یک پنجم آن از طریق مالیات مستقیم تامین میشد (دکتر سجادی (وزیر مشاور) - یک پنجم نمی شود غلط است، یک پنجاهم است)

فلسفی - خیلی معذرت می خواهم، ببخشید یا آن یک پنجاهم است و یا مالیات مستقیم پنجاه میلیون ریال بوده و در ۱۳۲۱ که بوجه کل کشور ۷۱۸ ۷۱۸ ۳ ۶۱۳ ریال بود و ضولی مالیات مستقیم ۴۷۳ ۵۹۷ ۹۵۰ ریال یعنی یک ششم بوده است و در بوجه تقدیمی دولت که جمع عوائد آن بالغ بر ۱۶۸ ۶۷۲ ۵۵ ریال است رقم مالیات مستقیم معادل ۵۰۲۷۰۰۰۰۰۰ ریال یعنی به نسبت یک یازدهم تنزل کرده است در صورتی که نرخ مالیات در سنوات اخیر خیلی بالاتر از گذشته بوده است بطوریکه ارقام بوجه تفصیلی دلالت دارد مبلغ معتنا بهی از مالیات مستقیم بعنوان مالیات مقطوعه کاران دریافت می شود این یک یازدهم هم صحیح نیست چون بسیاری از درآمدهای که در زمره مالیات مستقیم حساب کرده اند جزء مالیات مستقیم نیست و دیگر اینکه این مالیات مقطوعه کاران مالیات مقطوع است و این تحمیل بر کارفرما میشود و حال آنکه این نوع مالیات که بصورت مقطوع دریافت میشود مالیات مستقیم نیست و بمقاطعته کار تحمیل نمیشود بلکه بکارفرما تحمیل میشود زیرا مقاطعه کار هنگام

یک طریقه دیگری دارد و کسانی که در اینجا بیاناتی ایراد کردند بخصوص دو نفر از هم مسلکان عزیز بنده هستند که کمال ارادت و احترام را به آقایان دارم و متأسفم که در اینجا راجع به فرمایشاتی که فرمودند و نحوه صحبت و انتقادات ایشان مجبور هستم توضیحاتی بدهم و از این جهت واقعاً متأسف هستم اصولاً جناب آقای مقدم بیاناتی که ایراد کردند میشود به سه قسمت تقسیم کرد یکی راهنمائیهائیست که بنده معتمد و وظیفه اصلی نمایندگان مجلس راهنمائیهائی است و از آن طریق صحیح بدولت مساعدت و معاضدت در این مورد مطلب دوم انتقاداتی بود که مربوط بدولت حاضر یا مربوط باین بودجه نمی باشد و چون در بعضی از نکات آن واقعاً جنبه افراط را در پیش گرفته بودند بنده بهتر میدانم که در خارج با ایشان صحبت کنم برای اینکه خدای نکرده اگر اینجا بنده در مقام دفاع بر بیایم شاید حمل بر این شود که بنده میخواهم مدافع اعمال و رویه دولتهای گذشته باشم در صورتیکه هیچ وجه من الوجوه این قصد نیست ولی آنچه که راجع به اصل بودجه فرمودند باید عرض کنم که در درجه اول رئیس دولت و وزیرای او حقیقه رویه واقع بینی را در پیش گرفته اند (صحیح است).

کسانی که در کمیسیون بودجه تشریف داشتند و مدت چند روز صبح و عصر در آنجا شاهد مذاکرات بودند باین اصل واقعاً معترف هستند و این عمل دولت و وزرا را تحسین می کنند همانند یک خانواده ای که برای رسیدگی به عواید و مخارج زندگی در کنار همدیگر قرار میگیرند در محیط کاملاً آمیخته با حسن تفاهم مذاکره می کردند و راه حل و چاره جوئی می کردند اگر مطلب صحیح و مستدلی عنوان میشد باینکه حقیقه از نقطه نظر دولت مشکلاتی وجود داشت و حذف یک دستگاه و کسر یک بودجه مشکلی برای دولت بوجود می آورد معیناً هر نظر اصلاحی و پیشنهاد مفیدی که میشد کافی بود گوینده بیان کند و رئیس دولت و وزرا آنرا قبول بکنند فی المثل یکی از تصره هائی که در کمیسیون بودجه ابتکاراً عنوان شد حذف یکی از دستگاههای دولتی بود و در آنجا باین که عرض کردم مشکلی را برای دولت فراهم می کرد دولت قبول کرد

نذهید این بود آنچه که می خواستم در لایحه بودجه بعرض ملت ایران برسانم البته موضوعات دیگری از سوء استفاده های بی حد و حصر دستگاه حکومت و فساد آن با مدارک و دلایل داشتم که بر حسب خواهش بعضی از دوستان فعلاً از گفتن آن خودداری می کنم ولی اکنون فاش میگویم اگر دولت بزه های چهاره ای برای ورشکستگی مالی ما نیندیشد اگر دولت آزادی های مردم را احترام نکند اگر دولت در انتخابات دماغان بمدخلات غیر قانونی خود ادامه دهد اگر دولت قوانین ظالمانه را الغاء نکند اگر دولت از ترفیقه هزینه زندگی که کمر مردم کشور را خورد کرده جلو گیری نکند و اقتصاد سالم بوجود نیاید باز از این تریبون استفاده خواهم کرد خیلی معذرت می خواهم از اینکه وقت آقایان از یاد گرفتم (احسن).

نایب رئیس - جناب آقای نعیمی ا لبر فرمایشی

دارید؟

نعیمی اکبر - نامه ای است که از طرف سندیکای ماماها رسیده که تقدیم مقام ریاست میکنم تا بنظر آقای وزیر دارائی برسد.

نایب رئیس - آقای مهندس والا بفرمائید.

مهندس والا (مخبر کمیسیون بودجه) - بعضی از دوستان عزیز و همکاران کرامی معتقد بودند که بهتر است که دفاع از گزارش که از کمیسیون بودجه به مجلس تقدیم شده در آخر و پایان مذاکرات بماند و بعد از اینکه آقایان نمایندگان فرمایشاتشان را فرمودند بنده مضدع شوم اما دو مطلب بنده را وادار کرد که قبل از پایان فرمایشات همکاران عزیز به تصدیق وقت حضار محترم و مجلس مقدس مبادرت کنم مطلبی که اینکیزه من در این فکر شد این بود که یکی از ناطقین محترم جناب آقای گیر کانی بجای اینکه در دفاع و موافقت باین گزارش بیلایحه تریبون را اشغال کنند با بیان مقتضی گزارش را تأیید نمایند و با اصطلاح بنام موافق مشروط اینجا بیاناتی ایراد فرمودند که خلاف انتظار بود (موسوی - خواستند از نوبت استفاده کنند) و بنده هم تصور میکنم فرمایش جناب آقای موسوی درست باشد که استفاده از نوبت کرده باشد، بنظر من دفاع خودش یک رویه ای دارد و مخالفت کردن و مخالف خوانی هم

من باصل نطقی که همکاران عزیزم و هم مسلکان عزیزم احياناً انتقادی داشته باشم باعتبار اعتقادی که بازادی بیان و کیل مجلس دارم مطلقاً در اینجا مطرح نمی کنم. ولی وظیفه دارم که این تذکرات را عرض کنم جناب آقای گرگانی مملکت باید باشد تا من و شما و کیل باشیم. (گرگانی - مملکت هست آقا).

نایب رئیس - آقای مهندس والا جناب عالی صحبت خودتان را بکنید؛ بشخص کار نداشته باشید، صحبت خودتان را بکنید.

مهندس والا - یکی از همکاران گرامی گزارش مستدل و تندی از جریاناتی که در وزارت دارائی در دولت های سابق وجود داشت باطلاع مجلس رساندند که شاید برای دولت فعلی و شخص وزیر دارائی هم تازه گی داشته باشد. اگر چه دولت وظیفه دارد که بمدارك و شواهد متعددی که ایشان ذکر کردند رسیدگی کند و گزارش آن را باطلاع مجلس شورای ملی برساند، اما آنچه که از نظر اینجانب مهم است این است که آن کسی که از کارمندان وزارت دارائی اینهمه اطلاعات را در اختیار ایشان گذاشته احساسات شخصی خود را هم همراه آن بمجلس فرستاده است ما اگر بخواهیم فساد از این مملکت رخت بریندد، باید مخصوصاً و کلای مردم بهمان اندازه که بسهولت زبان به انتقاد می کشایند و فساد دستگاه را تذکر میدهند با همان علاقه و شهامت از اقدامات خدمتگزاران کشور که یقیناً تعداد آنها در میان امنای کشور کم نمیشاند تشویق کنند (صحیح است) در اینجا صحبت از مسائلی شد اگر چه در گذشته، مطالبی درباره بعضی از نخست وزیران و وزیران گفته میشد در صورتیکه ما در عمل خلاف آنرا مشاهده کردیم ولی من صمیمانه این مطلب را عرض میکنم که نخست وزیر فعلی نهایت حسن نیت را هم در اجرای قانون بطور صحیح دارد و هم برای تصحیح دستگاهها با نهایت از خود گذشتگی آماده همکاری با مجلس است (صحیح است) آقایان اگر فرار شود ما با سخنان فریبنده، با سخنانیکه شاید جلوه گفتار تلخی آنرا فعلاً نشان ندهد بخواهیم تشنجی در مملکت بوجود بیاوریم و بخواهیم فلم فرمز بروی تمام کارمندان دولت بکشیم فردا اگر من و شما مسئول تشکیل

وقتی يك چنین حسن نیتی در يك جمعی وجود دارد بهتر این است که ما اگر معایب دستگاه را می گوئیم محاسن آنرا هم ذکر کنیم مجلس برای این بوجود نیامده که مآذره بین انتقاد را بروی اعمال کارمندان دولت بگذاریم و معایب و مفاسد را اگر اندیسمان کنیم و بدون توجه به مقتضیات زمان و بدون اینکه وضع خودمان را در در دنیا نگاه کنیم عیب هارا دلوپه کنیم و کارهایی که در مملکت شده ندیده بگیریم (صحیح است) يك دولت معتدل وقتی می آید يك قانون یا لایحه ای بمجلس ارائه می دهد و شما که امروز ای اعتماد بدولتی داده اید و می خواهید صلح و آرامش و امنیت را در مملکت مستقر بماند نباید انتظار داشته باشید دست بیک عملیات انقلابی بزنند آقای گرگانی در این جایاناتی فرمودند من منکر نیستم که وظیفه نماینده نباید انتقاد باشد بلکه انتقاد در شان نماینده است ولی آیا کسانی که تادیب و زخودشان جزء افراد و هیئات حاکمه و مجریان قانون بودند و خودشان کارمند دولت بودند و بالطبع از افراد قوه اجرائی بوده اند چگونه چنین انتقاداتی میکنند (گرگانی - يك دینار از بیت المال در ۲۵ سال خدمت دست من نبوده) بنده یجناب عالی ارادت دارم و اینجابه نمی خواهم عرض کنم چون شخصاً خودم تا بحال دیناری از دستگاه دولتی حقوق نگرفته ام و روزیکه مسئولیت تهران مصور را قبول کردم از خدمت دولت استعفا دادم، حتی حقوق انتظار خدمت را نگرفتم. آقای وزیر کار شاهد هستند می توانند پرونده مرا بیاورند، بنده رئیس اداره محاکمات وزارت کار بودم اگر می خواستم حقوق انتظار خدمت بگیرم در مدت ده سال ملاحظه بفرمائید چه مبلغی می شد. اما نماینده بخرج همین ملتی که امروز بعنوان انتقاد (ما هم چیز را ندیده می گیریم) بروم اروپا بعنوان مطالعه و بعنوان تحقیق پولی از صندوق مملکت بگیرم. آقایان گفتن مطلب و بزرگ جلوه دادن و عیب را بزرگ کردن کار خیلی ساده است. اساس در سازنده بودن است (صحیح است) اساس در این است که نیاید پشت این تریبون از موقعیت و مقام مجلسی خودتان استفاده کنید. (گرگانی - بسیاری مسائل را من نگفتم، خرج سفرهایی که داده شده نگفتم، مرا وادار نکنید که همه چیز را بگویم.) (زنك رئیس) اگر

کابینه شدید و اگر آمدیم پشت این تریبون بر نامه ای دادیم آیا میتوانیم این امیدو امیدواری را داشته باشیم که کسانی که بروی این صندوقهاستند همین انتقادها را بمانکنند من مدعی نیستم که در کشور ایران مشکلات و عقب ماندگی و فقر و بیکاری و بیعدالتی وجود ندارد اما بجهت دلیل و مدرک دولت حاضر مسئول این مسائل است؟

یا بودجه کل کشور موید آنهاست؟ من خوب می دانم که آن اندازه ای که انتقاد و عیب جوئی از کارهای دولتی برای نقادان خاصه نمایندگان مجلس در میان اقلیتها و جبهه تحصیل می کند دفاع از کارهای انجام شده و ذکر حقایق نمیتواند آن اثر را داشته باشد ولی مخصوصاً در حال حاضر که بیگانگان چشم طمع بخواک ما دوخته اند و پایگاه تبلیغاتی خود را روز و شب بر علیه ما بکار انداخته اند و مرتباً زبان بانتقاد می گشایند و حتی کارهایی که از روی کمال صفا و صمیمیت و حسن عقیدت انجام شده آنها را تخطئه میکنند ما هم باید بیائیم با آنها همصدا بشویم؟ اینکه می گویند در این چند سال هیچ کار نشده کمال بی انصافی است.

مسئلاً همانطوریکه عرض کردم معایب بسیار است اما ما مملکتی هستیم که محتاج به همکاری و معاضدت و اتفاق و وحدت نظر هستیم اینهمه اقداماتی که در این چند ساله بعمل آمده و اینهمه ساختمانها و سد هایی که روی اصول صحیح پایه گذاری شده (گر کانی - مثل سد گلپایگان) و پادشاه مملکت باعتبار اقدامات صحیح و اقدامات اصولی که در این مملکت بعمل آمده و خطرات خودشان را مینگارند و شواهد بسیاری وجود دارد که نمونه های بارز ترقی و پیشرفت این مملکت است و کارخانجات تولیدی و کارخانجاتی که همانطوریکه در گزارش کمیسیون بودجه عرض کردم سبب خواهد شد که چندین میلیون صرفه جوئی در ارز بشود که اینک در پایان سال ۱۳۳۹ یکصد و ده میلیون دلار صرفه جوئی ارز داشتیم میتوانیم اینها را ندیده بگیریم؟ اگر سواستفاده از بعضی از کارهای عمومی و کارهای عام المنفعه شده اینها را نباید باین حساب که دولتها هیچ کاری نکرده اند گذاشت بلکه باید باشاهت و سماجت و نظارت بر اعمال دولتها رویه مثبت و سازنده ای را ما

دنبال کنیم. جناب آقای فلسفی فرمودند در بودجه فقط يك رقم کلی برای سازمان برنامه از نظر درآمد و هزینه گذاشته شده، اگر قبل از اینکه تشریف بیاورند اینجا تشریف می آورند پیش من و می پرسیدند من شاید ذکر علت می کردم و آن این است که مامطابق قانون خاصی که داریم بایستی از نظر بودجه آنچه که از عوائد نفت اختصاص داده میشود سازمان برنامه مالاک عمل بودجه ای قرار دهیم و الا ان هم کمیسیون مشترک برنامه و هم قانون خاص تکلیف کار را بر ما معین کرده بخصوص که مامیتوانیم بجزئیات ارقام و اقلام از نظر بودجه تفصیلی رسیدگی کنیم و بنابراین بهتر این بود که اگر ایرادی بمخارج سازمان برنامه دارند یا اگر ایرادی بگذشته سازمان برنامه دارند در جای خود بحث کنیم از نظر تنظیم بودجه این توجه را میفرمودند که ما ناگزیر از این هستیم که طبق قانون خاص بودجه این سازمان را دخلا و خرجاً بحساب بیاوریم. پنجاه و پنج درصد از عوائد نفت اختصاص داده شده باین کار. تفاوت ۶ میلیارد سازمان برنامه قسمتی مربوط باعتباراتی است که از وامهای خارجی تحصیل کرده و قسمت مختصری درآمد خودش است (فلسفی - چطور در بودجه نگذاشتند؟) حالا اجازه بفرمائید، چون در کمیسیون بودجه تبصره ای گذاشته شده بود که استجازه از مجلس کرده بود که ۲۶ میلیون و خورده ای دلار ما بتوانیم از خارج قرض کنیم دوستان و همکاران عزیزی که در کمیسیون بودجه تشریف داشتند معتقد بودند که دولت برای این کار لایحه جدا گانه ای بمجلس تقدیم کند و چون آن مربوط بیک عمل خاصی است جدا گانه رسیدگی بشود البته بموقع هم خواهد آمد و آقایان نمایندگان میتوانند نظرات انتقادی خودشان را بیان کنند بنده عرض کردم آماده برای پاسخ گوئی بناطریقین محترم نبودم ولی وقتی اساس بزاین گذاشته شود که ما چشممان را ببندیم و دهانمان را باز کنیم. آنها بانتقاد مسلماً هر حسنی را عیب تلقی کنیم کارها درست نخواهد شد شما اگر يك عينك سیاه بدبینی را بچشم بزیند تمام موجودات و اشیاء را سیاه می بیند، بنده اینجاد دفاع از فلان وزیر نمیکنم یا فلان کابینه دولت که سوء استفاده از موقعیتش کرده یا خدای نکرده بزبان مملکت بیت المال ملت را هدر کرده آنرا در پناه حمایت مجلس یا دولت قرار نیاورد بدیم خیر، بنده

معتقدم که باید با نهایت شدت و با نهایت خشونت نسبت به کسانی که از مرز خودشان تجاوز میکنند رفتار کرد باید اصل تشویق از خدام و تنبیه خائنین ملاک عمل قرار بگیرد اما نه اینکه منکر همه چیز بشویم و خدای نا کرده طوری رفتار کنیم که مستمسک و دست آویزی بدست بدخواهان بدهیم، من خودم يك عقده های زیادی در دل دارم و شاید از نظر حوزه انتخابیه خودم که خلخال باشد از عقب مانده ترین نقاط این کشور است اما این دلیل نمیشود که ما بگوئیم در مملکت ما کار نشده (فلسفی- بودجه کسر در آمد دارد) بودجه هم متأسفانه چون بنده بجز باعالی از ادت دارم مجبورم بگویم متأسفانه برخلاف فرمایشات جنابعالی کسر در آمد ندارد چون بودجه نویسی همانطوری که جناب آقای کر کانی فرمودند يك معلوماتی میخواهد و من نمیدانم معلومات وزارت کشوری چه جور آدم را متخصص کرده که میتواند در مورد بودجه و مسائل مالی هم فضاوت کند.

(مصطفوی- آقای کر کانی تحصیل حقوق و اقتصاد کرده اند)

بنده متکرر این حرف نیستم ما با هم همشاگردی بودیم قربان اما این بودجه ای که نوشته شده و در کمیسیون بودجه مطرح شده مبتنی بر سابق است مبتنی بر مدارک است و مبتنی بر مخارج و تعهدات گذشته است اینطور نبوده که دولت بپاید یک ارقامی را روی کاغذ بیاورد و ما هم چشم بسته یک اعدادی را تصویب و تصحیح کنیم بنده این تذکرات را از این جهت دادم که خدای نکرده ایجاد شبهه ای نشود و مسلماً در موقع خودش با هم يك عرضی خواهیم کرد و جزء بجزء مطالب آقایان محترم را توضیح خواهیم داد از نقطه نظر وظیفه ای که خود مجلس به بنده محول کرده و آن دفاع از لایحه بودجه دولت در مجلس است و خودم را موظف میدانم که تا حدود مقدور اگر مطلبی بنظر من میرسد در اینجا توضیح عرض کنم و این عرضی هم که اینجا شد صرفاً از این نظر شد که امشب یافردا شب رادیوی فلان نمیدانم چه عرض کنم این مطالب را مستمسک قرار بدهد و خیال کند که مجلس ایران يك مجلسی است که امروز منکر همه چیز است.

دیشب یکی از دوستان بنده که از ژنو آمده بود صحبت میکرد میگفت صحبت هائی که شما پشت این تریبون میکنید

شاید خودتان هم توجه ندارید انعکاسش در خارج بخصوص از نظر هموطنان ما بقدری مهم است که باید این تذکره را بدوستانان بدهید که مصلحت مملکت در درجه اول است ما نمیتوانیم با گفتن چند جمله و بایبان جملات فریبنده مملکت را بهم بزنیم و ایجاد تشنج کنیم اساس در اینست که باید در درجه اول امنیت و آرامش برقرار باشد مجلسی باشد تا آقای فلسفی هم مسلک عزیز من بعنوان منعقد و بنده بعنوان مدافع لایحه دولت در اینجا مطالبی یادآوری کنیم بنده جسارتی از این جهت نمیکنم ولی باید دست بدست هم بدهیم و این اساس را نگهداریم و حقیقه کسانی که با حسن نیت خدمت می کنند تشویق کنیم (احسن).

نایب رئیس - آقای مهندس اردبیلی بعنوان موافق صحبت می کنند بفرمائید.

مهندس اردبیلی - بعنوان موافق مشروط، قبل از بنده آقایان محترم آنچه لازمه نمایندگی شان بودو گفتنی ها و انتقاداتی را از پشت این تریبون ادا فرمودند و وظیفه هر نماینده البته در درجه اول نظارت صحیح در دخل و خرج مملکتی است و انتقاد عمده نمایندگان هم باید اغلب روی بودجه مملکتی قرار بگیرد و باید به نماینده کاملاً وقت و فرصت داده بشود تا بتواند بخوبی بودجه مملکتی را حلایجی و بحث و فحص نماید و ضمناً نمایندگان ملت که اغلب با مردم تماس دارند می توان ادعا نمود که بهتر از خود وزراء باوضاع و احوال آنها آشنائی دارند برای اینکه آقای وزیر ممکن است جریان را که میخواهد درک کند از مدیر کل وزارتخانه در مقام تحقیق برآید ولی کارمندان و یا ملت به ما این جریان را میرسانند البته این آقایان وزرائی که اینجا نشسته اند واقعاً از رجال برجسته این مملکت و از فضلا و دانشمندان هستند و این دولت جدید وارث خرابی هائی است که از گذشته بوده انتقادی که ما میکنیم از گذشته میکنیم که آقایان وزیر باید آنند که وزارتخانه های شان چه جور اداره میشود افلا بروند جلو گیری کنند و الا اگر بودجه را بدهد بدست این آقایان و این آقایان وزراء هم باز بدهند بدست همان معاونین و مدیر کل ها باز هم مثل سابق نقله خواهند کرد اینست که نماینده مجلس اوضاع را باز میکند و این امر تنها مربوط بایران نیست در تمام دنیا چنین جریانی هست نماینده روی بودجه

اهمیت جهات مطلقاً مالی بودجه بندی و در عوض افزایش اهمیت برنامه عملیات که مبنای تنظیم بودجه قرار میگیرد احساس میشود از همه گذشته پایه‌ای که بر آن يك بودجه صحیح برپا می‌گردد عبارت از ترکیبی از وظایف - فعالیتها و پروژه‌هایی است که عملیات دولتهای مرفقی را تشکیل میدهند در دستگاههای دولتی از جریان بودجه بچند منظور :

۱ - سیاست عمومی ۲ - عملیات اداری استفاده میشود.

از نظر سیاست عمومی بودجه برای مقاصد زیر بکار میرود.

۱ - سنجیدن مجدد ارزش هدفهای دولتی در فواصل طولانی:

۲ - تسهیل مقایسه هدفها و برنامه‌های مختلف با یکدیگر بمنظور سنجیدن ارزش هر يك بطور جدا گانه و از نظر هزینه.

۳ - بدست آوردن مبنایی برای بازرسی نقش هزینه دولت از نظر ارتباط آن با اقتصاد خصوصی بمنظور اینکه برنامه دولتی طبق نیازمندیهای اقتصاد اجتماع رویهمرفته تنظیم گردد.

۴ - فراهم آوردن وسیله‌ای بمنظور ایجاد هم‌آهنگی عقاید از یکطرف در خود دستگاه دولت و از طرف دیگر میان دولت و طبقات مختلف مردم.

از نظر عملیات اداری بودجه برای مقاصد زیر استفاده میشود :

۱ - بدست آوردن مجوز قانونی برای پرداختها.

۲ - تهیه قالبی برای حسابهای عمومی.

۳ - امکان پذیر ساختن بازرسی منظم عملیات داخلی از نظر کارائی و صرفه‌جویی.

برای اینکه مقاصد بالا بخوبی اجرا گردد سیستم بودجه باید با رعایت شرایط ضروری زیر برقرار گردد.

۱ - مسئولیت ۲ - جامعیت ۳ - تغییر پذیری ۴ -

قابلیت اعتماد ۵ - درستی (اجرای دقیق مواد بودجه)

مسئولیت: این نظریه که مسئولیت های هر يك از مجریان روشن و صریح باشد یکی از اصول اساسی سازمان بشمار

مملکت کاملاً بشکل باز صحبت می‌کند و هیچکس هم حق ندارد جلوی آنرا بگیرد اعم از اینکه همسایگان آنرا بگویند یا نگویند اینجا خانه ما است و ما باید آزادی داشته باشیم ما خودمان می‌دانیم که از وررا چه جور پشتیبانی بکنیم یا انتقاد نمائیم ما باید در داخل مملکت خود برای گفتن و شنیدن آزاد باشیم (احسنت) اما اصل مطلب ، آقایان نمایندگان محترم اگر بگویم اقتصاد و امور مالی مادر سیاست هر کشوری است سخنی بگراف نگفته‌ام زیرا در دنیای امروز دولتهائی مورد احترام و تکریم دول راقیه هستند که بازویش صحیح اقتصاد و مالی روی پای خود ایستاده و نیازی به کمک و استعانت دیگران نداشته باشند .

قبل از جنگ بین الملل اول اهمیت بودجه آنطوریکه باید و شاید روشن نبود ولی بعد از جنگ دوم هوشیار و هوشمند برای ترمیم خرابیهای جنگ پابالا بردن سطح زندگی ملت و پیشرفت در دنیای علم و دانش دریافتند که تنها راه ترقی و تعالی مملکت و ملت طرح بودجه و برنامه‌ای

متناسب با موقعیت طبیعی و جغرافیائی و مقتضیات دنیای کنونی میباشد لذا فوراً با گرفتن کمک از منحصمین علوم مالی و اقتصادی و مطالعه دقیق و رعایت اطراف و جوانب کار با طرح بودجه برنامه‌ای شروع بدار کردند و بعضی از دول تا کنون يك یا چند دوره بودجه برنامه‌ای را بمرحله عمل در آورده و چندین بار آن را تجدید کرده بیه دول دوست طرح و اجرای بودجه برنامه‌ای را توصیه کرده‌اند . شاید بدین سبب بوده که علمداران صدر مشروطه با دور اندیشی و اقتضا و مصلحت کشور در تدوین قانون اساسی رسیدگی بدخل و خرج مملکت را بعهده مجلس شورای ملی و اگذار کرده‌اند و بدین جهت است که علمای علوم مالی و اقتصادی نیز بودجه را در واقع يك طرح مالی دانسته و در این طرح است نیازمندیهای پولی دولت بطور کامل برای مدت محدودی پیش از وقت تعیین میگردد درازاء نیازمندیها هزینه اقلام در آمد پیش بینی میشود . طرح مزبور شامل برآوردهای: الف - خدمات - فعالیتها و پروژه‌های برنامه ب - هزینه های مربوطه ج - وجوه قابل استفاده برای تأمین هزینه های مذکور میباشد .

در افکار بودجه‌بندان عصر کنونی تمایلی بسوی کاهش

و کارائی (یعنی بدست آوردن حداکثر نتیجه با حداقل هزینه) و چون منابع موجود برای هزینه های عمومی اصولاً کم است بنا براین بهتر است که دولتها بمنظور از زیاد خدمات اجتماعی در مقابل منابع محدود معیار کارائی را بقوت بکار بندند.

پس با توجه بمقدمه مذکور باید بودجه مملکتی مبین خط مشی سیاسی و اقتصادی و اجتماعی کشور بوده با مطالعه کامل زیر نظر کارشناسان علم مالی و اقتصادی مبرز تهیه و تنظیم گردد زیرا قطع نظر از اینکه هر يك از اقلام دخل و خرج در سرنوشت فرد فرد افراد کشور دخالت مستقیم دارد سهل انگاری و یا قصور و یابی اطلاعاتی از نحوه تهیه و تدوین بودجه مضاری دارد که جبران آن در سالهای متمادی امکان پذیر نیست.

اگر کشور را بمثابه خانواده بزرگ تلقی کنیم رئیس خانواده یا باصطلاح خرج بده کشور بایستی در فکر تحصیل درآمد از راه صحیح و منطقی و عادلانه بوده و در خرج نهایت ضرورت و صرفه جوئی و در بعضی موارد خست را بکار ببندد گو اینکه تهیه وسایل تجملی و شاید غیر ضرور هر روز به بازارهای جهان عرضه میشود افراد ملت ایران را بطرف خود میکشاند ولسی خرید و تدارک آن در صورتی برای خانواده بزرگ (کشور) امکان دارد که درآمد ملی افراد ملت روی تهیه احتیاجات روز افزون بالا برود. گرچه منکر این مطلب نمیتوان شد که درآمد ملی افراد ملت در چند سال اخیر در پی تو عنایت شاهنشاه و ثبات آرامش کشور رو باز زیاد است و کارهای عمده ای در کشور در اثر هدایت خردمندان شاهنشاه بعمل آمده است ولسی از این درآمد ملی همه مردم کشور مخصوصاً ده نشین و بخش نشین و شهر نشین بطور عادلانه استفاده نکرده اند و در اثر سوء سیاست دولتهای گذشته درآمدها در دست عده ای از افراد معدود جمع شده و بیشتر نمونه بارز آن در تهران تجلی میکند. آیا این ساختمانهای عظیم و این وسایل تجملات لو کس و این اتومبیل های آخرین سیستم که تهران را بنمایشگاههای بین المللی تبدیل کرده است و این سیاحت های چند ماهه معدودی در اروپا و آمریکا معلول سیاست مالی غلط دولتهای وقت بخصوص وزارت دارائی نبوده است؟

میروود و اگر تر کیب اساسی سازمان صحیح و منطقی باشد و اگذاری مسئولیت در باره تنظیم بر آوردها و بعداً اجرای بودجه به نحویکه با مسئولیتهای اجرائی عملیات وفق دهد کار نسبتاً آسانی است متأسفانه در مملکت ما سازمان صحیح قانونی وجود ندارد و پستها را برای اشخاص مخصوص ایجاد میکنند.

جامعیت بمفهوم اینکه بودجه باید شامل بر آوردها برای همگی وظایف و فعالیتها و پروژه هائیکه دولت پیشنها میکند و اجتماع احتیاج به آن دارد باشد. بنگاه های موزک در آمد ناند کارخانجات، راه آهن، سازمان آب و برق و مانند آن نیز باید از این قاعده مستثنی باشند اگر چه هزینه های این بنگاهها از محل درآمد آنها تأمین گردد با این وصف عملیات کلیه بنگاههای دولتی باید در ردیف وظایف فعالیتها و پروژه های سایر مؤسسات دولتی که هزینه های آن از وجوه مالیات یا بر عنوانی که باشد (اعم از عمومی یا خصوصی) پرداخت میگردد در بودجه گنجانید شود بعبارت دیگر تمام عملیات دولتی و همگی وجوهیکه برای اجرای آن بکار میروود باید بدون استثناء در بودجه قید گردد.

قابلیت اعتماد: اگر بر آوردها از طرف اشخاصی تنظیم گردد که با شرایط فعلی و واقعی عملیات آشنائی داشته باشند و نیز اگر از فنون گرد آوری - تجزیه و تحلیل و ترکیب اطلاعات استفاده شود اعتبار بودجه افزایش خواهد یافت در اینجا کیفیت بر آوردها مورد نظر است نه کمیت بودجه.

کفایت بودجه: بسیاری از مدیران بخصوص کارشناسان بودجه را زمانی کافی میدانند که شامل يك بر نامه عملیات دولتی که بوسیله نیاز مندیهای اجتماع بر آورده شود با اندکی فکزر روشن میگردد که کفایت کمتر از سایر شرایط ضروری بودجه محسوس است. این پرسش فوراً بشکر میرسد کفایت از نظر چه کسی؟ عقاید مختلف است در این موقع چند عامل دیگر توأماً مورد توجه قرار میگیرد این عوامل عبارتند: محدودیت منابع موجود، کارائی، تقلیل احتمالی خدمات دیگر هزینه های خصوصی که در اثر توسعه خدمت مورد بحث بوقوع خواهد پیوست

اگر وزارت دارائی مالیات حقه دولت را از این عده که شب خوابیده روز میلیون نشدند وصول میکرد و یا بقول آقای نجم‌الملک وزیر دارائی کابینه مرحوم حکیم‌الملک به سیصد پرونده مالیاتی تجدید نظر و از مؤدیان مالیاتی مالیات حقیقی را وصول میکرد که دولت ده هزار و هشتصد شصت میلیون ریال بمانگملی مقروض میشد و دستگاه نشر اسکناس و گردش پول را در بانکملی ایران فلج میکرد.

تاجاییکه مدیر کل بانکملی ایران از ۲۵ تا آخر اسفند آرامش و قرار را از خود سلب کرده در اضطراب و نگرانی که مبادا موجودی اسکناس کفاف چکهای صادره نکند بسر میرد.

مطمئنم که وزارت دارائی نه تنها تا حالا موفق نشده از صاحبان درآمدهای کلان مالیات حقیقی دولت را که عدالت اجتماعی و از بین بردن فاصله طبقاتی در آن مستحضر است نشده بلکه وزیر دارائی بی اطلاع و خود خواه سابق تهیه و تنظیم بودجه را که اهمیت آن در مقدمه عرض شد شوخی و مسخره تلقی کرده و با تهیه صورتی از در آمد و مخارج پیش بینی شده که معمولا در مغازه‌های بقالی متداول است در چند اوراق ارقام بی‌مأخذ را قلمداد بنام بودجه به مجلس تقدیم داشته و چون مدت دوره نوزدهم در شرف انقضا بود با بیکار بستن شیوه‌های مخصوص که از شرح یکایک آن میلندرم آن را بتصویب مجلس رسانید. حاصل اینکار یا عجله این شد که وزارت دارائی مخارج پیش بینی نشده که خرج آن با اجتناب ناپذیر بود انجام گرفت ولی از وصول مالیاتها خبری نبود.

دستگاه تبلیغاتی وزارت دارائی که به تطمیع یا با آجیل دادن بابوق و کرنا اقدامات مشعشعانه وزیر دارائی سابق را منعکس میکرد بجای اینکه به ماهیت امر و واقعیت توجه نماید هر روز مطالب جدید پیش کشیده بجای اتخاذ یک سیاست مالی صحیح از نمایندگان محترم سنا دعوت کرد و فروشگاه وزارت دارائی را که آبروریزی و اقتضاح آن نقل مجالس سر کوجه و بازار است و برای اجرای تبصره ۳۲ بودجه سال ۳۹ که در آن مقرر بود از محل ۶۵ میلیون تومان ماهانه دو هزار ریال بعنوان حق لیسانس

کمک شود تشکیلاتی بوجود آورد که برای ۶۵ میلیون تومان کمک هفتاد و پنج میلیون تومان خرج بترشد و عده‌ای را استخدام نمود ده ماهانه بهر یک از آنها پانزده هزار ریال دستمزد و پاداش پرداخت نمایند نشان میداد و از وظیفه اصلی خود انحراف پیدا میکرد، وزارت دارائی که مایه امید و خرج بده کشور است بجای اینکه دستگاه ثابت مالی با انتخاب مأمورین صالح بوجود آورد از اصل مسئولیت منحرف شده لایق قطع شروع به سازمان سازی و سازمان بازی کرد و اساس مالی چندین ساله وصول را بهم ریخت نا گفته نماند که تشکیل دارائی‌های منطقه‌ای از کارهای خوب بود زیرا مأمورین دارائی که ساکن منطقه‌های مالیاتی هستند از نزدیک به کیفیت و کسب و کار مؤدیان آشنائی پیدا میکنند و تا اندازای می‌توانند مالیات حقه دولت را وصول کنند بشرط اینکه در بازه تحویل و تحویل پرونده‌ها بین ادارات اولیه و دارائیهای منطقه‌ای کشمکش ادامه نداشته باشد. شخص مطمئنی میگفت به چشم خود دیدم که ممیز مالیات بر در آمد به داروخانه‌ای مراجعه پس از تنظیم برگه بازدید حقیقی بامدیر داروخانه وارد بچت و شورش و پس از اخذ پانصد ریال حق الزحمه برگه ممیزی را پاره کرد و برگه ممیزی دیگری مطابق دلخواه مودی تنظیم و امضاء کرد و رفت. کاش معاینه‌ها را تا اینجا ختم میشد.

وزارت دارائی با وجود ممنوعیت استخدام از کلمه فنی مجوزی استخدام ادارات سوء استفاده کرد شصت نفر که اغلب آنها دارای دیپلم نیز نیستند بعنوان متخصص بودجه استخدام و در اختیار مدیر کل بودجه گذاشت و گویا از این استخدام عده‌ای بتوائی رسیده‌اند در حالیکه هیچکدام آنها از امور بودجه اطلاعی نداشته و ندارند.

وزارت دارائی برای جلسه تصویب کنفرانس پیشکاران مجلس جشنی ترتیب داد و در آن از خواننده مشهور دعوت کرد که حضار را محظوظ کند و می‌گویند در این شب نشینی بخانم خواننده یکصد هزار ریال انعام داده شده و فقط هفتاد هزار تومان کل از بودجه مملکتی خریداری شده است. آقای وزیر دارائی سابق چون از

تواند فرع پول رایپر دازد. ساختمان همیشه خیری دیده بود بلافاصله عمارت خوابگاه را تخریب و باغ و وزارت دارائی بشکل دیگری باغچه - بندی و زیرزمینی در زیر عمارت وزارت دارائی ساخت که در حدود چهارصد هزار تومان خرج آن شده است و برای افتتاح باغ پانزده هزار تومان خرج خوردنی و آشامیدنیها کرده است.

وزیر دارائی سابق باروسای اصناف وارد گفتگو میشد و مالیات دولت را بطور کسود امنشی در میان میگذاشتند و برسای صنف اختیار میدادند که از صنف خود بمیزان مالیات سال قبل را وصول نماید این آقای وزیر دارائی نمیدانست که مالیات بر در آمد همانطوریکه از از اسمش پیداست یعنی هر کسی در آمد بیشتری دارد باید مالیات بیشتر و هر کس در آمد کمتری تحصیل کرده مالیات کمتری پرداخت نماید. مالیات بر در آمد را نمیتوان بصورت مالیات مقطوع در آورد زیرا آنها نیکه در سال در آمد زیادی تحصیل کرده اند باید مالیات بیشتری بدهند، از این تصمیم خوشوقت و از زیر دین دولت فرار میکنند و آنها نیکه مستحق رعایت است مورد تجاوز و تعدی قرار می گیرند مشروط بر اینکه در تعیین در آمد حقیقی و واقعی وقت شود پیندوز را بجای تاجر و صاحبان درآمدهای اتفاقی را بجای پیندوز قلمداد نکنند چه حسنی دارد که وزارت دارائی ابرار نارینه و تر از وی بقال گذریا میز شدیته دلالت اخراج لدولی از صاحبان درآمدهای دلان بملاحظاتی مالیات نکیردویا نتواند وصول کند در نتیجه در یازده ماهه سال گذشته بکریع در آمد پیش بینی شده سال ۱۳۳۹ را کسر وصولی داشته باشد.

اداره مالیات بر شز کتها که چشم و چراغ وزارت دارائی و داوطلب زیاد برای ریاست آن اداره است چنان در رکود و فلاکت فرورفته که نتوانسته بحساب شز کتها رسیدگی و مالیات دولت را وصول کند میگویند در سال ۱۳۳۹ در حدود بی میلیون تومان کسر وصولی داشته است ولی دستگاه وصول با دادن آمارهای قلابی و غلط وزیر دارائی سابق را اغفال میکردند اگر غیر از این است چرا باید وزارت دارائی برای مخارج روزانه کشور از بانک ملی بانزول قرض بگیرد و مقدار نزول و بهره بقدری زیاد باشد که وزارت دارائی

اگر وزارت دارائی از راه صحیح مالیات حقه دولت را وصول میکرد و از محل در آمد حاصله خرجی بمملکت را اداره نمیکرد و باصلاح با را از کلیم خود فراتر نمیکذاشت محتاج قرض بانزول از بانک ملی نبود.

وزیر دارائی سابق بجای استفاده از کارمندان صحیح العمل و وارد و متخصص در بودجه بندی و سیستم حسابداری نوین عده ای بی اطلاع را در رأس اداره بودجه بقاء کرده و از وجود آنان برای تدوین و اجرای بودجه استفاده می کرد باصلاح کور دیگر راعصا کش کور دگر کرده بود آقای وزیر دارائی سابق بجای شنیدن انتقاد از کارمندان علاقمند و دلسوز دستگاه تجسس در وزارت دارائی تأسیس کرده بود که هر کسی از عمل وزیر انتقاد میکرد فوراً منتظر خدمت یا باصلاح بابقو منتقل میکرد تا زبان انتقاد بسته شود و عالیجناب داعیه نخست وزیری داشت هر چه دلش خواست بکند خلاصه اینکه در دوره وزیر دارائی سابق هر جرح و مرج و رکود و خرابکاری و مبارزه منفی در دستگاههای وصول حکمفرما بوده تا بعدی که وزیر دارائی بهیئت دولت متوسل و تصمیم گرفته شد ۷۰٪ بودجه سال ۳۹ هر یک از وزارتخانهها از لحاظ عدم وصول مالیاتها صرفه جوئی کند من نمیدانم این چه بودجه ای بوده و مبنی بر چه اطلاعات علمی و فنی بوده ده پیش بینی در آمد آن دو میلیارد دلار وصول مانده است

آقای وزیر دارائی در انتصابات مقامات هم ملاحظات مخصوصی داشته اند از وجود کارمندان تحصیل کرده و یا کارمندانی که باصلاح دود چراغ خود رده و فزانغ التحصیل مونسسه علوم اداری در رشته حسابداری و بودجه بندی بودند استفاده نکرد و حتی آنها را متهم نمود که با توسل بوسایلی از دانشگاه گواهی تخصصی حسابداری گرفته اند و افعاسم این منطق را چا باید گذاشت که وزیر دارائی سابق گواهی عالیترین مرجع علمی را قبول نداشته باشد و مثلاً فلان آقارا که تحصیلاتی در حدود سیکل متوسطه دارد با ماهی دوازده هزار تومان از بودجه انتفاعی نماینده وزارتخانه در کشور های خارج اعزام دارد زیرا بهتر میتوانست تقنین کند باصلاح عقل وزیر یا تدبیر را بدزده در مورد ارز کشور با اینکه وزارت دارائی تسلط

کامل بانک ملی ایران و دستگاههای اقتصادی داشته و دارد ارز کشور را بایستی بمصرف لوازم ضرور برسد غارت کردند بطوریکه در زمان تصدی جناب آقای شریف امامی به نخست وزیری دولت در مضیقه ارزی قرار گرفته بود و اگر حسن تدبیر و سیاست اقتصادی صحیح و سالم و شدید را اعمال نمی کردند مسلماً مملکت در لب پرتگاه بود.

بهر حال از مطلب دور افتادم و خواستم شمه ای از آنچه در زمان تصدی دولت و وزیر سابق دارائی و فترت مجلس گذشته بیان نمایم.

من نمیدانم بودجه تقدیمی آقای وزیر دارائی فعلی از لحاظ درآمد کاملاً رسیدگی و حلاجی شده یا خیر و احتمالاً نشده باشد زیرا همین طوری که عرض کردم تهیه و تنظیم بودجه در ممالک راقیه مستلزم اطلاعات دقیق علمی و فنی و وقت کافی است فکر نمیکنم که دستگاه تنظیم کننده بودجه چنین اطلاعات و فرصتی را داشته باشد اشتباه نشود در مسئله بودجه خرج زیاد مورد بحث نباید باشد بلکه باید بکیفیت وصول و منابع درآمد توجه شود.

با توجه باینکه در ممالک مترقی تهیه بودجه بتوسط متخصصین فن از هیجده ماه قبل شروع با تحصیل اطلاعات کافی از قبیل، در نظر گرفتن درآمد ملی افراد، صورتهای مالی، استطاعت پرداخت مالیات، رعایت عدالت اجتماعی و بستن مالیات در منابعی که صاحبان آنها زیاد از پرداخت مالیات نیستند، سیستم حسابداری مدرن و از این قبیل اطلاعات انجام می شود در حالی که در کشور ما دستگاه تنظیم کننده بودجه فاقد این قبیل اطلاعات بوده و هست و تا کنون نه درآمد افراد معلوم است و نه صورتهای مالی کامل. زیرا تحصیل صورتهای مالی که وزارت دارائی باید متکی به آن باشد با از دستگاههای وصول بدست آید یا از خزانه داری و یا از حساب درآمد عمومی کشور؛ از فراری که گفته می شود صورتهای دستگاه وصول با خزانه داری و صورتهای خزانه داری بیکل با حساب درآمد عمومی کشور در بانک ملی ایران تطبیق نمیکنند و بنابر این پایه اطلاعات مالی کلاً متزلزل و قابل اعتماد نبوده است و اما موضوع استطاعت پرداخت مالیات که اینکار بهیچوجه از عهده وزارت دارائی ساخته نیست زیرا

وقتی وزارت دارائی نمیداند چه طبقه و صنفی در آمد قابل توجهی در سال تحصیل کرده قطعاً تعیین قدرت پرداخت مالیات نیز میسر نخواهد بود مگر اینکه همین طوریکه عرض کردم ارقامی را باسم بودجه نشان بدهند که عاری از حقیقت باشد و یا اینکه متوسل بوصول مالیات غیر مستقیم که ملازمه با ازدیاد هزینه زندگی و فقر و مسکنت مردم مخصوصاً طبقه ۳ و ۴ داشته باشد وقتی وزیر دارائی سابق در مجلس تقبل میکند یک قران مالیات یا عوارض مشروبات غیر الکلی را از صاحبان کارخانه وصول کند و عملاً نتواند تعهد خود را که بمجلس داده انجام دهد قطعاً این قبیل مالیاتها تحمیل بمصرف کننده یعنی طبقات فقیر و کارگر نه از زور کار خسته شده و می خواهد لبی تر و گلوئی تازه کنند خواهد بود و این خود ضعف وزارت دارائی را از وصول مالیات از متنفذین میسراند صورت جلسه اش هست وزیر دارائی سابق وقتی که صاحبان کارخانجات روی این مشروبات غیر الکلی اضافه کردند اینجا تعهد کرد که من نمیگذارم این کارخانجات این یک قران اضافه را از مردم بگیرند در صورتیکه الان قران را قران میگیرند آیا تا کی میتوان مالیاتهای غیر مستقیم از قبیل درآمد دخانیات و قند و شکر و نان و عوارض گمرک را بر دوش مردم بیچاره و بی بضاعت تحمیل کرد و آیا موقع آن نرسیده که مانند ممالک راقیه درجه یک مالیات مستقیم ابر مالیاتهای غیر مستقیم ترجیح داد و خرجی مملکت را از راه وصول مالیات مستقیم از صاحبان درآمدهای کلان تأمین کرد و از فشار زندگی مردم کاست؟

البته برای مخارج کشور باید از هر راهی که مقتضیات ایجاب می کند و عادلانه باشد بوصول مالیات متوسل شد ولی نه اینکه اغنیار را از دادن مالیاتها و فقرا را زیر فشار مالیات غیر مستقیم قرار داد.

آقایان وزرا که هر کدام در وزارتخانهها مجاز با اجازه خرج هستند نباید تصور کنند که بودجه تصویب شده و اعتبار خرج در اختیار آنها گذاشته شده پول موجود در صندوق است و بطور دلخواه هر چه خواستند بکنند بلکه باید بدانند که این اعتبار نتیجه زحمات بیست میلیون مردم که در نقاط دور افتاده زندگی میکنند می باشد و شاید از

بسیاری از مواهب زندگی محروم هستند با امانت دست آنها سپرده شده و هر يك ريال آن در صورتی که بحق بمصرف خرج نرسد خیانت در امانت به بیست میلیون مردم است و این وظیفه وجدانی و اعتقاد بمיעاد می باشد.

زارعی که از اول سال تا آخر سال با نان خالی و اگر قند و شکر دولتی بدست او برسد با چائی شیرین گلو ترو زندگی میکند و از راه دادن مالیات غیر مستقیم بمخارج مملکت کمک میکند آیا سزاوار است در چنین شرایطی آقایان وزرا یا صاحبان مقامات دولتی از زندگی لوکس تجملی برخوردار و بزارعین بدبخت که بالباس مستعمل دوخته خارجی اگر بتواند تهیه کند روزگار سپری میکند تفاخر کرد؟

نایب رئیس - آقای مهندس اردبیلی اجازه بفرمائید جلسه را ۵ دقیقه بعنوان تنفس تعطیل کنیم بعد بقیه مطالبتان

را بفرمائید. آقای دکتر اعتبار کمتر اعتبار بفرمائید. **دکتر اعتبار** - چند دقیقه قبل اهالی بهار همدان بنده و جناب آقای قراگزلوو آقای یوسفی را تلفنی احضار کردند و راجع بانخابات بهار همدان که فعلاً متوقف شده بود و بعداً قرار شد انجام شود و حالا توقیف شده استدعا دارند جناب آقای نخست وزیر و آقای وزیر کشور دستور بدهند همانطور که قرار بود روز سه شنبه یا چهار شنبه اخذ رأی شود بهمان طریق رأی بگیرند برای این که واقعاً مردم بهار همدان از نظر انتخابات ناراحت نشوند.

نایب رئیس - بسیار خوب جلسه را بعنوان تنفس ختم میکنیم.

(مجلس ساعت هفت و ۲۵ دقیقه بعد از ظهر بعنوان تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید)

رئیس مجلس شورای ملی - **رضا حکمت**